

Issued on 15-11-60

Volume: II

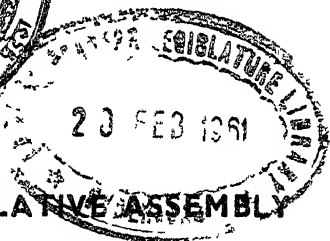
No. 2

25th February, 1960

(Thursday)

6th Phalguna

1881 S.E.

**ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

OFFICIAL REPORT

Part II —Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

	Pages
Business of the House . . .	[127-]
Privilege Motion re:	
Refusal by the 2nd class Judicial Magistrate, Sattenapalli to allow Sri Vavilala Gopala- krishnaiah, M. L. A. to visit the Sub-Jail...	
— Disallowed ..	[127-129]
Adjournment Motion re Alleged Speech of the hon. Chief Minister at Mandal Congress Political Conference at Bonakallu Village, Khammam District against the Communists.	
— Disallowed ...	[129-134]
Business of the House . . .	[134]
Government Motion . . .	
Amendments to Schedule III to the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957. ...	[134-135]
General discussion on the Budget for the year 1960-61. —Not concluded...	[135-163]
Announcement re Change in Party Position	[163-164]
General Discussion on the Budget for the year 1960-61 ... —Not concluded...	[164-186]

Note:- *at the commencement of the speech denotes confir-
mation not received in time from the Member.

The
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
(Part II—Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT.

Thirty-ninth day of the Ninth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Andhra Pradesh Legislative Assembly

Thursday, the 25th February, 1960.

The House met at Two of the Clock.

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :— నార్లకమిటి రిపోర్టు మంత్రిగారు ప్రామిస్ చేసినట్లు సభ్యులకు అందజేస్తున్నారా ?

Mr. Speaker :—It is placed on the Table of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దానికి ఒక అరగంట చర్చ అనుమతించాలి.

విప్లవ స్పీకర్ :—అది తరువాత చూద్దాము. ముందు ఆ రిపోర్టు ఛేబుర్ మీద పెట్టినారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ ప్రామిస్ నెరవేర్చినందుకు మంత్రిగారికి థ్యాంక్స్.

PRIVILEGE MOTION re :

*Refusal by the 2nd class Judicial Magistrate
Sattenapalli to allow Sri Vavilala Gopalakrishniah
to visit the Sub-Jail.*

విప్లవ స్పీకర్ :— శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు ఒక Privilege Motion ఎచ్చారు. ఆయన ఒక G.O. ప్రకారం గజ్ట్ లుకు విజిటర్ గా

*Privilege Motion re:
Refusal by the 2nd class Judicial
Magistrate Sattenapalli to allow
Sri Vavilala Gopalakrishniah
to visit the Sub-Jail.*

వెళ్ళే వారు. కాని అక్కడ కొత్తగా వచ్చిన మేజిస్ట్రేట్ (Magistrate) తన వద్ద ఉన్న లిస్టులో గోపాలకృష్ణయ్యగారి పేరు లేదని విజిటర్ గా సబ్-జైలుకు రానివ్వనన్నాడు. This is the letter from Sri Vavilala Gopalakrishnayya: "I hope you are aware that all members of the Legislative Assembly were made the ex-officio visitors of the respective sub-jails within their constituencies.

Accordingly I was visiting the Sub-jail, Sattenapalli, since 1956, but today the 2nd class Judicial Magistrate who is the ex-officio Superintendent of the Sub-Jail, Sattenapalli, refused to allow me to visit the sub-jail stating that the M.L.As are *ipso-facto* not allowed to visit the sub-jails and we have no right to visit them as members of the Legislative Assembly.

As such the Judicial Magistrate of Sattenapalli has infringed my privilege and right in discharging my duties and I request you to do the needful and protect my right and privilege." అని examine చేసిన తరువాత మేజిస్ట్రేటు తప్పుచేస్తే తప్పుచేశారని చెబుతారు. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి వద్ద ఆ G.O. ఉన్నదని అన్నారు. అది మంత్రిగారికి చూపిస్తారు. మేజిస్ట్రేటు బుద్ధిపూర్వకంగా గా. సభ్యుని obstruct చేస్తే తప్ప దీనిలో privilege లేదు. ఆ మేజిస్ట్రేటు తన వద్ద లిస్టులో గా. సభ్యుని పేరు లేదు కాబట్టి సబ్-జైలుకు వెళ్లి చూచుటకు వీలులేదని అన్నాడు. అందువల్ల మంత్రిగారు ఆ G.O. ను examine చేసి మేజిస్ట్రేటు తప్పుచేసినట్లయితే దిద్దించండి. మేజిస్ట్రేటు చేసినది కరెక్ట్ అయితే ఎవరూ ఏమి చేయనదీ లేదు. It is a *bona fide* mistake and does not come under privileges. But the matter will be enquired into by the Hon. Minister and proper instructions will be given to the Magistrate. Therefore, no privilege exists. అక్కడ స్థానిక కాసన సభ్యులు, అక్కడ ఉండే సబ్-జైలును వెళ్ళి చూడవచ్చునని ఒక G.O. ఉన్నది. జైలుకు సంబంధించిన మంత్రిగారు దానిని examine చేసి చెప్పండి.

*ఆర్థికశాఖా మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి):—నాకు Information లేదు. ఏ మేజిస్ట్రేటు అవిధంగా చేశాడో తెలియదు.

Adjournment Motion re: 25th February, 1960 129
Alleged Speech of the hon. Chief
Minister at Mandal Congress Political
Conference at Bonakallu Village,
Khammam District against the Communists.

విప్లవ స్పీకర్:- సత్తెనపల్లి మేజిస్ట్రేటు ఆ వివరం గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెబుతారు.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి:- వారు చెబితే తప్పక చూస్తాను. ఈ విషయమే కాదు, ఏ విషయమైనా చూస్తాను. (నవ్వు)

విప్లవ స్పీకర్ :- ఆ G.O. చూచి proper instructions యివ్వండి.

ADJOURNMENT MOTION RE:
Alleged Speech of the hon. Chief Minister at Mandal
Congress Political Conference at Bonakallu Village,
Khammam District against the Communists.

Mr. Speaker: Sri P. Sundarayya has given notice of the following adjournment motion:

"That the House Stands adjourned to discuss a matter of urgent public importance, viz, the Chief Minister of Andhra Pradesh in his speech at Mandal Congress Political Conference at Bonakallu Village, Khammam District, incited his audience to beat, kill and destroy Communists wherever they are found, which means that the Chief Minister was asking his audience to take law into their own hands and telling men that killing of Communists was legitimate and thus trying to bring a state of anarchy in the country and to violate our Constitution. I am enclosing a cutting of his speech—the portion underlined."

శ్రీ సుందరయ్యగారు ఒక అడ్జర్ మెంట్ మోషన్ యిచ్చారు. 15 వేల మంది ఉన్న పబ్లిక్ మీటింగులో చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఉపన్యాసిస్తూ "కమ్యూనిస్టును అట్లా చేయండి, ఇట్లా చేయండి" అని అన్నారని ఒక పేపరులో పడినదని శ్రీ సుందరయ్యగారు చెబుతున్నారు. అయితే సేను ఇతర పత్రికలు అన్నీ తెప్పించి చూచాను; వాటిలో ఎక్కడా, చీఫ్ మినిస్టరుగారు ధూకుడుగా మాట్లాడినట్టు కనపడదు. అసలు సంగతి ఏమంటే—కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు వారిని చితక కొడుతున్నారని కంప్లయింట్ వచ్చింది. చీఫ్ మినిస్టరు గారిని తినుకు వెళ్ళి చూపించారు. అక్కడ వర్తమానును గురించి చెప్పారు. అందు

*Alleged Speech of the hon. Chief
Minister at Mandal Congress Political
Conference at Bonakallu Village,
Khammam District against the Communists.*

మీదట చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఏదో వార్నింగ్ ఇచ్చినట్లుగా తక్కిన పేషర్ల వలన తెలియుచున్నది. “కమ్యూనిస్టును కనపడిన చోటల్లా కొట్టండి” అని ఘుఖ్య మంత్రిగారు అన్నట్లుగా విశాలాంధ్రలో ఉన్నది. ఆ విధంగా 15 వేల మందిగల పబ్లిక్ మీటింగులో “కమ్యూనిస్టును—కనపడిన వారినందరినీ, కొట్టండి” అని ఏ పిచ్చివాడైనా అంటాడేమోగాని సబాధ్యత వహించిన వ్యక్తిగాని, చీఫ్ మినిస్టరు గారు గాని అదేమాటలుకావు. అవి తక్కిన పేషర్లలో కూడ ఉంటే, అది వేరు, ఆలోచించవచ్చును. అయితే ఒక విధంగా ఎవరు అనినా తప్పులేదు అది ఏమంటే “కమ్యూనిస్టు మమ్ములను కొట్టుచున్నారు, గాంధీ సిద్ధాంతము ప్రకారం మేము నోరుమూసుకొని ఊరుకొనవలసినదేనా? మాకు self-defence ఉన్నదా” అనే మాట వస్తే, “self-defence ఉన్నది” అని ఏ మినిస్టరు అయినా చెప్పవచ్చును, నేను అయినా చెప్పవచ్చును, ఎవరు పడితే వారు చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసు వారికి, కమ్యూనిస్టులకు, అందరికీ law “self-defence” కు అవకాశం యిస్తుంది. ఒకరిమీద ఆయుధాలు తీసుకొని రెండవ వారు వస్తున్నట్లుంటే, కాపాడు కొనడానికి “self-defence” అనేది law యిస్తున్నది, ఆ పరిస్థితులలో గాంధీగారి సిద్ధాంతములు ఏమీ అడ్డురావు. అయితే చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఊరికేనే “కొట్టండి, తన్నండి” అన్నారా? “అన్నాను” అని వారు ఒప్పుకుంటే నాకు అభ్యంతరంలేదు. (వచ్చు)

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి. సంజీవయ్య):— నేను అని ఉన్నట్లుంటే మిగతా పత్రికలలో పడివుండేది. “ఏపార్టీ వారైనప్పటికీ—దౌర్జన్యం చేసేవారిమీద సభుత్వము తీవ్రమైన చర్య తీసుకొంటుంది” అని అన్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కనుక దానిని గురించి adjournment లేదు. వేరే చేయవలసినదేమీ లేదు. నేను examine చేశాను. తక్కిన పత్రికలన్నీ తెప్పించి చూశాను.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):— అధ్యక్షా, తక్కిన పత్రికలలో కూడ చూపుతాను. కాంగ్రెసు పత్రిక అయిన ఆంధ్ర పత్రికలో కూడ ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాస వివరాలు ఉన్నవి. సరిగా ఇవేమాటలు ఆ పత్రికలో ఉండవు. వారు edit చేశారు. మంత్రిగారిని సంకట పరిస్థితిలో పెట్టకుండా ఉండడానికి చేస్తారు. కాని ఆ ధోరణి వచ్చే మంత్రిగారి వాక్యాలు ఆ పత్రికలో పూల ఉన్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఏమీలేవే!

Adjournment Motion re: 25th February, 1960 131
 Alleged Speech of the hon. Chief
 Minister at Mandal Congress Political
 Conference at Bonakallu Village,
 Khammam District against the Communists

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- చూడండి వదిలి వినిపిస్తాను. "...ఎంత గొప్పగా హింసాపరుడైతే అంత గొప్ప నాయకుడుగా చలామణి అవుతాడు"...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒకరిని గురించి చెబుతున్నారు...

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- ఒకరిని గురించి కాదు, కమ్యూనిస్టుపార్టీని గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవును. He has a right to criticize. It is a political thing, and has nothing to do with adjournment.

'Self-defence' కు Law అవకాశమిస్తున్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- ఆ విధంగా జరుగుతున్న ఘటనలు లేవా? అంటే ఉన్నవని మావద్దగల files బుజువుచేస్తాయి. కాంగ్రెసు వారు కమ్యూనిస్టును కొట్టిన ఘటనలు వరుసగా గ్రామాలవారీగా ఉన్నవి. మేము పోలీసు ఉద్యోగస్థులకు, మంత్రిగారు అక్కడకు రాకముందే పెట్టిన పెటిషన్లు ఉన్నవి. అటు పంటప్పుడు నేను మీ దృష్టికి, శాసనసభ దృష్టికి తీసుకువచ్చినది "self-defence" ఉన్నదా, లేదా, కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసువారిని, కాంగ్రెసువారు కమ్యూనిస్టును కొట్టితే self-defence ఉన్నదా, లేదా; చేతనైతే కొట్టవచ్చునా, లేదా, అనేవి సమస్యలు కావు. అటువంటి ఘటనలు జరుగుతున్నవని రెండు పక్షాలవారు, రెండు పక్షాల పత్రికలు చెబుతున్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు అక్కడికి వెళ్లి మాట్లాడుతూ "ఎవరైనా మీ మీద పడితే కొట్టండి" అని చెప్పటం సబబేనా? ముఖ్యమంత్రిగారి బాధ్యతేదేనా? విచారించి చేయనక్కరలేదా? అనేది తమరు పరిశీలించవలసిన ప్రధానాంశం. ఒక చట్టము ఉన్నప్పుడు దాని ప్రకారం కమ్యూనిస్టు తప్పుచేస్తే కమ్యూనిస్టుమీద, కాంగ్రెసువారు తప్పుచేస్తే కాంగ్రెసువారి మీద కేసులు పెట్టవచ్చు కాని ముఖ్యమంత్రిగా వెళ్ళినప్పుడు చేప్పవలసినది అదేనా? కాంగ్రెసు నాయకులు చేసిన అటువంటి ఉపన్యాసాలు చాల ఉన్నవి. కాని ముఖ్యమంత్రిగా వెళ్ళినప్పుడు "మిమ్ములను ఎవరైనా కొట్టితే మీరు కర్రతీసుకొని కొట్టండి" అని చెప్పడము ఏరకంగా law and orderను preserve చేయడానికి దోహదకారి అవుతుంది? ఏరకంగా constitution కు అనుగుణ్యంగా ఉంటుంది? 'Self-defence' అనేదానిని గురించి ఇంట్లో పక్కకులేనా చెప్పకోవచ్చు, కాంగ్రెసు నాయకులు చెప్పకోవచ్చును, కమ్యూనిస్టు నాయకులు చెప్పకోవచ్చును. అది వేరే విషయం. కాని ముఖ్యమంత్రి హోదాలో వెళ్ళినప్పుడు ఈ విధంగా "కొట్టరత్తడా" అని ఉన్నది. "కొట్టి మీరు చెప్పకోవండి" అని చెప్పటం సమన్వయం?

*Alleged Speech of the hon. Chief
Minister at Mandal Congress Political
Conference at Bonakallu Village,
Khammam District against the Communists.*

మిస్టర్ స్పీకర్ :- "Self-defence" అనేది పత్రికలలో లేదు. ఆ విధంగా చెప్పినా తప్పులేదు అని నేను చెప్పాను — అది చీఫ్ మినిస్టరు చెప్పినా చెప్పవచ్చును—శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ చెప్పినా చెప్పవచ్చును. "కొడుతున్నారు, చస్తున్నాము, ఏమి చేయమంటారు?" అంటే self-defence చేసుకోమని చెబుతారు. It is everybody's duty, and also the Chief Minister's duty.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఇల్లందు-జనరల్) :- ఆయన మనదేశానికి ఇచ్చే సందేశం అదే అయితే మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. ఎవరి defence వారు చేసుకోగలుగుతారు కాని చీఫ్ మినిస్టరుగా నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడడం ఎంత వరకు సబబైనది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- చెప్పవచ్చును.....

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) :- ఏమి చెప్పవచ్చునని అంటారు? 'కొట్టుండి', 'తన్నండి', 'చంపండి'—అని చెప్పడం సబబు అని అంటారా? (Interruptions)

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) :- ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మేము ఉన్నాము. (Interruptions)

*శ్రీ కె. సుధర్శనరావు (పాల్వంచ) :- మేము కూడా ఆ మీటింగ్ లో ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు అటువంటి మాటలు అనలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన ఆ ప్రాంతంలో కమ్యూనిస్టు ఒక చిన్న పసికందుని తెచ్చి బజారులో వేసినారనే వాతావరణం ఉండటం మూలంగా ఉద్రిక్త పరిస్థితి ఏర్పడటం మూలంగా ఆ పరిస్థితి దృష్ట్యా "హింసాకాండ ఎవరు జరపినప్పటికీ ప్రభుత్వము సహింపదు" అనే భావంగా పుష్టంగా చెప్పారు నేను కూడా ఆ మీటింగులో పాల్గొన్నాను. ఇంకా కొందరు M.L.As ఉన్నారు. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ గారు కూడా ఉన్నారు. శ్రీ సుందరయ్య గారు quote చేసినది distorted statement. అది ఒక పార్టీకి సంబంధించిన పత్రికలో ప్రచురింపబడినట్లుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నేను అన్నది అది కాదు. అట్లా చెప్పినట్లు ఇతర పత్రికలలో లేదు అని, నిజంగా అట్లా చెబితే self-defence అనేది ఉన్నది కాబట్టి self-defence చేసుకోవచ్చునని చెప్పవచ్చునని అన్నాను. అయితే చార్నింగు (warning) యివ్వడం తప్ప ఏమీ అనలేదు అంటున్నారు. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ గారు ఏమిచెబుతారు?

Adjournment Motion re: 25th February, 1960 133
Alleged Speech of the hon. Chief
Minister at Mandal Congress Political
Conference at Bonakallu Village,
Khammam District against the Communists.

*శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఖమ్మం-జనరల్):-అధ్యక్షా, ఆవేశ meeting లో మేము కూడ ఉన్నాము. అంత క్రితమే ప్రజలు కొన్ని representations submit చేశారు. అక్కడ వల్లెపాడు అనే గ్రామం ఉన్నది. ఆ గ్రామంలో కమ్యూనిస్టుల ఘోర హింసలకు బలి అయిన కొందరు ప్రజలు యిచ్చిన representation ప్రకారం అక్కడకు వెళ్ళి చూస్తే కాళ్ళు, చేతులు విరగగొట్టబడిన వారు చాలామంది ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితి అంతా చూసిన తరువాత "అహింస అంటే యివన్నీ చేస్తూ ఉంటే చేతులు ముడుచుకు కూర్చోవడం అనే అర్థం కాబోలు" అని public meeting లో అన్నారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- అధ్యక్షా, కాంగ్రెసువాళ్ళు చేశారా? కమ్యూనిస్టులు చేశారా? అన్నట్లయితే నాదగ్గర ఆ సమాచారం ఉన్నది. Adjournment motion యిచ్చింది నేను. ఏకారణం చేత యిచ్చానో విని మీరు నిర్ణయిస్తే బాగుండేది. ఈ మధ్యలో యింకొకరు వచ్చి కమ్యూనిస్టులు చేశారు, వాళ్ళు చేశారు, వీళ్ళు చేశారు అని చెబుతే ఎట్లా? అసలు adjournment motion తెచ్చినవాణ్ణి నేను. నాసంగతి వినిపించుకోకుండా లక్ష్మీకాంతమ్మగారికి యింకొక కాంతమ్మగారికి, యింకొక కాంతమ్మగారికి మాట్లాడేందుకు అవకాశం యిస్తే...

మిస్టర్ స్పీకర్:- కమ్యూనిస్టులను కొట్టవలసిందని అన్నారా? లేదా? అనేది అసలు విషయం. ఇతర పత్రికలలో ఈ సంగతి లేదు. ఆయన 'నేను అనలేదు' అని అంటున్నారు. కనుక ఈ విరామ తీర్మానమును disallow చేస్తున్నాను.

*శ్రీ అర్. సారాయబరెడ్డి (భువనగిరి):-అధ్యక్షా, మా పత్రిక కూడ చాలా బాధ్యతగల పత్రిక. ఇతర పత్రికలు ప్రకటించనంత మాత్రాన మా పత్రిక ప్రకటించింది అబద్ధం అని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. ఆ విధంగా నిర్ణయానికి రావడం మంచిది కాదని అనుకుంటాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నమాట యథార్థమని మా పత్రిక విశ్వసిస్తున్నది. మేము కూడ విశ్వసిస్తున్నాము. దీనికి బహిరంగ విచారణ జరపాలి. ఇతర పత్రికలు కాంగ్రెసు పార్టీకి అనుకూలమైన పత్రికలు కనుక ప్రకటించలేదని మా అభిప్రాయం. మా పత్రిక యిది ప్రకటించింది కనుక దానిని నిరసించిన బహిరంగ విచారణ ముఖ్యమంత్రిగారు face చేసేందుకు సిద్ధం కావాలి. లేకుంటే అబద్ధం ప్రకటించింది గనుక ఆ పత్రిక మీద privilege motion ను విలించేయండి. దానిని విచారణ చేయడం మా మేము నిర్ణయం ఉన్నాము.

Government Motion
re:- Amendments to Schedule
III to the Andhra Pradesh
General Sales Tax Act, 1957.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏమి చేయదలచుకోలేదు. It is closed.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణ్ దాస్ (పాతపట్నం-జనరల్):- On a point of order, Sir, తమరు ruling యిచ్చిన తరువాత ఎవరుకూడ మాట్లాడడానికి వాక్కులేదు. అలాంటప్పుడు తమరు ruling యిచ్చిన తరువాత మళ్ళీ చర్చించుతున్నారు.

Mr. Speaker:-Now I have given final ruling. ఊరికే చర్చచేశాము అయిపోయింది. I have closed it.

శ్రీ ఎన్. కె. లింగం (నందికొట్కూరు-రిజర్వుడు):- On a point of order, Sir, ఒక పార్టీకి నాయకుడైన శ్రీ మందరయ్యగారు సభ్యులను ఆ కాంతమ్మ, ఈ కాంతమ్మ అనడం సబబైనా?

Mr. Speaker:-It is closed.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్:- శ్రీ పి. ఎన్. అప్పారావుగారు Rule 74 క్రింద సరికిలి బ్రెడ్డి గురించి చాల రోజులనుంచి అడుగుతున్నారు. దానిని మార్చి 9వ తేదీకి వాయిదా వేస్తున్నాను. ఈ లోగా సమాచారం తెప్పించండి.

వజ్జికోవర్మ శాఖ మంత్రి (శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణరాజు):- అలాగే

GOVERNMENT MOTION

re:- Amendments to Schedule III to the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957.

Sri K. Brahmananda Reddy:-

Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"That the draft notification which it is proposed to make in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 40 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957 (Andhra Pradesh Act VI of 1957), for the purpose of levying tax under that Act in respect of butter and ghee at the point of purchase by the last dealer who buys in the State instead of at all stages of sale, be approved."

వీటన్నిటినీ గురించి సమగ్రంగా చెప్పవలెనంటే ఒక గంటలో సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. కనీసం 4 గంటలు అయినా యిచ్చి ఉంటే budget.

లోని ప్రతి item గురించి నమగ్రంగా చెప్పగలుగుతాము. శాసనసభ అంటే ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం కూడా లక్ష్యం లేదు. భారతదేశం స్వతంత్రదేశమై 12 ఏళ్ళు అయినప్పటికీ పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలను ఎవరూ అనుసరించడం లేదనే విషయం స్పష్టంగా ఋజువు అవుతున్నది 1960-61 budget ను ఫిబ్రవరిలోనే మనముందు పెడుతున్నారు దీనిలో అనేక స్కీమ్లు మేము చూస్తున్నాము. ఒక్కొక్క స్కీముకు యింతంత డబ్బు ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెడతామని ఈ budget లో వివరాలు ఉన్నాయి. కాని వచ్చే సంవత్సరం revised budget మనిముందు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు budget లో యిచ్చిన అనేక schemes యొక్క అంచనాలకు revised budget కు ఒక దానికొకటికీ సంబంధం ఉండదు. Revised budget అంచనాలను అయినా అమలులో పెట్టి ఆ డబ్బు అయినా ఖర్చు పెడితిరా అంటే— actual గా ఖర్చుపెట్టినదానికి revised budget కు ఏమీ సంబంధం లేకుండా పోతున్నది. Budget manual లో మనకు చూపించినదానికి 5% అటోయిటో ఉండవచ్చునని budget manual ను అంగీకరిస్తున్నాము. Public Accounts Committee లో ఈ విషయాలు చర్చకు వచ్చాయి. మూడవ report లో కూడా re-appropriation పేరుతో శాసనసభ యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని భగ్నం గావించే రీతిగా చేయకూడదని చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం పాత పద్ధతినే కొనసాగిస్తున్నది Budget లో ప్రతి item ను గురించి ఉన్న estimation కు ఎంత తేడా ఉన్నది? Revised estimation కు actual గా ఖర్చు పెట్టేదానికి ఎంత తేడా ఉండేది నేను అన్నిటిని తెక్కవేయలేదు. ఇంకా 20 రోజులు budget మీద discussions జరుగుతాయి కనుక demands వచ్చినప్పుడు మా పార్టీ ప్రతినిధి ఎన్ని పద్ధతులలో శాసనసభను లక్ష్యం చేయకుండా కేటాయించిన డబ్బును కొన్నిటిమీద కొంచెం ఖర్చుపెట్టినది, కొన్నిటిమీద అసలే ఖర్చుపెట్టనిది, ఈ సంవత్సరానికి sanction చేయని స్కీములమీద ఏవిధంగా ఖర్చు పెట్టబడదో ఉదాహరణలతో కూడా చెబుతారు. ఇక్రిగేషన్ పద్ధతికింద వున్న కొన్ని అంకెలను గమనిద్దాం. మొత్తం 214 స్కీములున్నట్లు తెక్కచూపారు. వాటిని పరిశీలిస్తే కొన్ని వివరాలు తేలుతాయి. ఈ 214 స్కీములలో 77 స్కీములలో నూటికి 50 వంతులకు మించి, తక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి వుంటారు. లేక అదనంగా అయినా ఖర్చుపెట్టి వుంటారు. అంటే—రివైజ్డ్ బడ్జెటులో యిందుకు సుమారు ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించినట్లయితే అందులో 50 వేల రూపాయలు తక్కువగానో, అదనంగానో ఖర్చుపెట్టి వుంటారన్నమాట. అరకంగా వున్న స్కీమ్లు 77 అని చెప్పాను. ఇక, 25 వంతులు తక్కువగానో, అదనంగానో ఖర్చుపెట్టిన స్కీములు 24 వున్నాయి. అసలు ఒక్క డబ్బుకీ కూడా ఖర్చుపెట్టకుండా వదిలి వేసినవి— అంటే ప్రభుత్వం యిదివరకు కొంత శాంక్షను చేసిందనో, లేక కొంత

పని జరిగిందనో రివైజ్ బడ్జెటులో ఒక్క దమ్మిడి కూడా చూపించని స్కీములు మొత్తం 34 వరకు వున్నాయి మొత్తం 214 స్కీములకు 138 స్కీములు యిటు వంటివే వున్నాయి ఈ విధంగా, బడ్జెట్ మాన్యుయల్ ప్రకారం చూసినప్పటికి, యిక్కడ మనం పాస్ చేసేదానికి ప్రభుత్వం చేసే ఖర్చుకు ఎటువంటి సంబంధం వుండడం లేదు నేను తయారు చేసిన లెక్కలు కావలయునంటే మంత్రిగారి టేబుల్ పై పెడతాను ప్రభుత్వ శాఖలన్నీ యికముందునుండి అయినా యీ విధంగా జరుగకుండా చూస్తాయని ఆశిస్తున్నాను.

అదేవిధంగా సివిల్ వర్కుస్ వున్నాయి రెవిన్యూ అకౌంటులోని ఒరిజినల్ వర్కుస్ తీసుకుంటే, అందులో వున్న 248 స్కీములలో నూటికి నూరు అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడిన స్కీములు 50 వరకున్నాయి. 75 వంతులు sanction చేసిన మొత్తానికి అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 10 స్కీములున్నాయి. 50 వంతులు sanction చేసిన మొత్తానికి అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 21 స్కీములున్నాయి. 25 వంతులు అదనంగానో, తక్కువగానో ఖర్చుచేసినవి 12 స్కీములున్నాయి. మొత్తం 98 స్కీములు. ఇవి ఒరిజినల్ వర్కుస్ లోని హైవేస్ శాఖకు సంబంధించి కమ్యూనికేషన్స్ వడ్డుక్రిందివి.

అదేవిధంగా Capital Account లో కూడాను. General Administration, Police శాఖలకు సంబంధించి వున్న 76 స్కీములలో 80 స్కీములపై నూటికి నూరు పాళ్ళు sanction చేసిన మొత్తమునకు ఎక్కువగానో, తక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినది. 70 పాళ్లవరకు ఖర్చుపెట్టబడినవి 2 స్కీములు. 50 పాళ్లకు తక్కువగానో, ఎక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినవి 5 స్కీములు, 25 పాళ్లకు తక్కువగానో, ఎక్కువగానో ఖర్చుపెట్టబడినవి ఒక స్కీము వున్నాయి.

Miscellaneous అనే దానిక్రింద వున్న 48 స్కీములలో 16 స్కీములు ఆ విధంగా వున్నవి. హాస్పిటల్స్ కు సంబంధించిన 64 స్కీములలో 28 స్కీములు ఆరకంగా వున్నాయి. మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొనడానికి యీ కొద్ది వుదాహరణలు చాలుననుకుంటాను. బడ్జెట్ అంచనాలకు, రివైజ్ బడ్జెటు అంచనాలకు, ఆచరణలో ఖర్చు పెట్టేదానికి అసలు సంబంధమే లేకుండా వుంది. 1960-61 బడ్జెటు అంచనాలు మంత్రిగారు మామూందర పెట్టారు. ఏదో-ఏదో పాడుకు యింత sanction చేశాం, శుంగభద్రకు యింత sanction చేశాం, ఈ రోడ్ కు యింత sanction చేశాం, అని చెబుతున్నారు. అయితే యిక్కడ కూర్చున్న మేము (శాసన సభ్యులు) మా మా నియోజకవర్గాలలో ఒక రోడ్డు అయినా వస్తుందా, ఒక కాల్వ త్రవ్వబడుతుందా అని ఎంతో ఆచరణతో ఎదురు చూస్తున్నాం. 1938 లోను, 1940 లోను sanction అయి యిప్పటికి పూర్తి గాకుండా పడివున్న స్కీములనేకమున్నాయి వాటికేమైనా కేటాయింపారా?

అని చూస్తే - కేటాయింపు మాత్రం వుంటుంది ఏమిలాభం? డిసెంబరు ఆఖరు నాటికి ఆ మొత్తం మరొక పద్ధతుకు మళ్ళించబడుతుంది డిపార్టు మెంటులోని ఆఫీసర్ల యిష్టమువలన ఆవిధంగా జరుగుతున్నదో, లేక మంత్రుల యిష్టమువలన ఆవిధముగా జరుగుతున్నదో తెలియదు. బడ్జెటులోను పూర్తిగా ప్రక్కకు నెట్టి వేసి, యిష్టం వచ్చినట్లు యిష్టమైనవాటిపై ఖర్చుచేయడం జరుగుతున్నది ఈ విధంగా శాసనసభను అగౌరవ పరచే యీ బడ్జెటు నిరుపయోగమైనదని మనవిజేస్తున్నాను. నాలుగువేల పేజీలు అచ్చువేసి, మా ప్రాణాలు తీసేబదులు, 'మా ప్రభుత్వం యిన్నికోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలనుకుంటున్నది, మీరు ఆమోదించండి ఎట్లా, ఎక్కడెక్కడ ఖర్చుపెడతారనేది అడక్కండి' అని సర్వాధికారాలు తీసుకుంటే సరిపోతుందిగదా! ఈ నాలుగు వేల పేజీలు యీ నాలుగు రోజులలో మేము కష్టపడి చదవడం, యిక్కడకు వచ్చి ఏదో చెప్పడం, మంత్రులేదో సమాధానం చెప్పడం, యీనాటకమంతా నిరుపయోగమని, యీ విధంగా చేయడం శాసనసభను, ప్రజలను అలక్ష్యం చేయడమేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం చాల సీరియస్ గా తీసుకుంటుందని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఈ నాడు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఆదాయం 90 కోట్ల దాకా వుందని, పెట్టుబడి ఖర్చు, రెవిన్యూ ఖర్చు అన్నీ కలిపి దాదాపు 120 కోట్ల వరకు ఖర్చు పెడుతున్నాం అని మంత్రిగారు చెప్పారు అందుచేత మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ములోని ప్రజలు మహా సౌఖ్యముతో తులతూగుతారని చెప్పవచ్చు. నిజమే ఇది వస్తున్నది 50 కోట్ల ఆదాయం అది 90 కోట్లకు పెరిగింది. తదనుగుణంగా 120 కోట్ల వరకు ఖర్చు పెడుతున్నాం అని చెబుతున్నారు. బడ్జెటు లెక్కలు చూస్తే - ఏ ఒక్క పద్ధతి ఒక చోటవుండదు అన్నీ ఆర్డరులో పెట్టు కుని చదివితేగాని ఏదీ అర్థం కాదు. సామాన్య ప్రజలకేమీ అర్థమయే విధంగా లేదీ బడ్జెటు వున్నకం. మొత్తం 90 కోట్లు ఆదాయం వస్తోంది అని చెప్పారు దీనినిబట్టి ప్రజలనుండి ప్రభుత్వం ఎన్ని కోట్లు అయినా వసూలు చేస్తుంది అనేది స్పష్టం అవుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెటులో చూపిన అంకెలకు, ఖర్చు పెట్టే దానికి సంబంధం లేకపోవడం మామూలు అయిపోయినది. ఖర్చు పెడుతున్నారు లేదని చెప్పడం లేదు. రోడ్లమీదో, హాస్పిటల్సుమీదో, ప్రాజెక్టులమీదో ఎక్కడో ఒకచోట ఖర్చు పెడుతున్నారు. కాని ఆ ఖర్చు సర్వినీయోగ మవుతుందా, లేదా, అనేది ముఖ్యమైనది. కడం పార్టీ శక్తు కొట్టుకుపోయినట్లు, నాగావళి పోయినట్లు, అయితే ఆధనమంతా సర్వినీయోగం కాకపోవడమేగదా! రోడ్లు వేస్తారు పది రోజులలో రాళ్ళుగాని, తారుగాని కనబడకుండా పోతుంది. 120 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అందులో ఒక వేళ 20 కోట్లు సర్వినీయోగ మయినా,

మిగతా నూరు కోట్లు వినియోగం కనబడాలిగదా! మూడేళ్ళ క్రితం 60 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు ఈనాడు నూరుకోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. దానినిబట్టి ప్రజల జీవిత స్థాయి పెరగాలిగదా! మంత్రిగారు లెక్కలు యిచ్చారు. స్కూల్స్ పెట్టాము; నూతులు త్రవ్వాము, రోడ్లు వేశాము; యింకేదో చేశామని చెప్పారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారితో నేను డెబ్బలాడ దలచుకోలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా రోడ్లు వుంటాయి అని బాగుంటాయా, లేదా; అనేది వేరే విషయం నూతులుంటాయి. అది పనికి వస్తాయా, లేదా, అనేది వేరే విషయం. అయితే నీటితో మనం తృప్తి పడి వూరుకోవలసినదేనా? ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ముగియనున్నది ఈనాటి ప్రజల జీవనస్థాయి ఏమిటి? నిరుద్యోగ సమస్య ఎంతవరకు పరిష్కారమయింది. ప్రజలు కడుపునిండా మునుపటికంటే ఒక పిడికెడు ఎక్కువ తింటున్నారా? ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచిస్తే సమాధానం మాత్రం ఒకటే కోరుతుంది. అది ఎక్కడ వున్నది గొంగళి అంటే - వేసినచోటనే అనేది ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినా ప్రజల జీవితస్థాయి ఎందుకు పెరగడం లేదు అనే విషయం ఆలోచించారా? మంత్రివర్గం ఈ విషయాన్ని యికనైనా బాధ్యతతో ఆలోచించ వలయునని చెబుతున్నాను ఏ డిపార్టుమెంటు దగ్గరకు వెళ్ళి లెక్కలు అడిగినా— “గవర్నమెంటు పెన్షన్లు రెండేళ్ళ క్రితం రిపోర్టులు పంపించాము అని ఎప్పుడు, ముద్రింపబడి వస్తాయో మాకు తెలియదు” అని చెబుతారు

1960-61 బడ్జెటును మనమిప్పుడు చర్చ జేస్తున్నాం. ఈ సమయంలో 1959 మార్చి నెలవరకైనా administration report అందజేయలేని పరిస్థితితో ప్రభుత్వముండడం శోచనీయమని మనవి జేస్తున్నాను. దీనివల్ల మీదా పడి దొరికిన లెక్కలను బట్టి చూస్తాము. అసలు లెక్కలలోనికి వెళ్ళి ప్రజల జీవిత స్థాయి, ఇతర స్థితిగతుల గురించి చెప్పడానికి ముందు ఒక ముఖ్య విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం అవసరం.

మనకు 91 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తున్నది. ఈ ఆదాయంలో ఎక్కువ భాగం ప్రాధానంగా మీద ప్రజానీకం మీద ఎక్కువ పన్నులు వేయడం వల్లనే వస్తున్నదనేది మా వాదన. సాధారణంగా పన్నులవల్ల 13,65,00,000 రూపాయలు ... Sugarcane cess మీద కలుపుకొంటే ... 14,65,00,000 రూపాయలు వస్తున్నాయి, దానిమీద surcharge ద్వారా, సెస్సుల ద్వారా 14½ కోట్లకు పైగా వస్తున్నది. Sales tax ద్వారా 11,28,00,000 రూపాయల ఆదాయం వస్తున్నది. Motor vehicles మీద, passengers మీద, goods మీద, ఉపయోగించే petrol మీద, licences వల్ల వచ్చే మొత్తం ఆదాయం చూస్తే 41 కోట్లు ఉంటున్నది. ఇంకా ఈ విధంగా లెక్కలు ఉన్నాయనుకోండి.

“ఈ Budget లో కొత్త పన్నులేమీ వేయడం లేదు వేరుసెనగ, ప్రిమ్మీద అదనంగా వేసినదానిని తీసేస్తున్నాము” అని మంత్రిగారు అన్నారు ఆ తీసేసే విషయం నాతో రెండేండ్లనాడే చెప్పారు. “ఆ పన్నులు వసూలు చేయడంలో చిక్కులు ఉన్నాయి, ఎకరానికి ఎంత వేసినా...నాచేతిలో లేదు కరణం గారి ఇష్టం, వారు వాగినదానిని బట్టి ప్రభుత్వానికి వచ్చే డబ్బు (సున్న) ఏమీ లేదు; అది కేవలం కరణాలు రైతులమీద పడి తినడానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తోంది, కాబట్టి ఆ system తీసేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము” అని రెండేళ్ళనాడే ఆర్థికమంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. రెండేళ్లనాడు చెప్పినదానిని, పార్టీలో కూడ అంగీకరించిన దానిని, కాగితంమీద పెట్టడానికి 20 ఏళ్లు పట్టకుండా, 2 ఏళ్లే పట్టినందుకు సంతోషిస్తూ దానిని కొంతవరకు ఒప్పుకొంటున్నాము ఈ విధంగా 30, 40 లక్షలు తీసేశామన్నారు. ఇంతలోనే మళ్ళా మంచి శకునం ఏమైనా కలిగిందనుకున్నారో ఏమో, ‘అదనంగా పన్నులు వేసే విషయం త్వరలోనే ఆలోచిస్తున్నాము’ అన్నారు సరే, అదనపు పన్నులు వేసినపుడు చూచుకుందాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పన్నులు వేయడంలో మధ్య తరగతి ప్రజాసామాన్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. వారిమీద అదనంగా ఏమీ పన్నులు పడకుండా చేయాలి అసలు ఇప్పుడున్న భారమునే తగ్గించాలని మా వాదన. విరిమీద అదనంగా వేయకుండా ఎక్కువ ఆదాయాలు వచ్చేవారి మీద వేయాలి. కాని, ఆ రకంగా ఎంతవరకు తేగలరో చూడవలసియున్నది.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంవత్సరాదాయం 900 కోట్ల రూపాయలు. అది పన్నులు, ఇతర రకాలుగా వస్తున్నది. మన జనాభా ప్రాతిపదిక ప్రకారం మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి సుమారు 80, 90 కోట్లకు తక్కువ కాకుండా కేంద్రం వసూలు చేసుకొంటోంది. మన రాష్ట్రం నుంచి వసూలు చేసుకుంటోంది. ఆ వసూలు చేసుకున్న దానినుంచి మనకు grants మూలంగా ఇచ్చినా, మరే రూపంగా ఇచ్చినా కూడ 30 కోట్లకు మించి ఇవ్వడం లేదు. అన్ని రకాల గ్రాంటులు, మనకు రావలసిన పన్నులు అన్నీ చూచినా కూడ 30 కోట్ల కంటే ఎక్కువ లేదు. కనీసం, రు. 50, 60 కోట్లు వారు అట్టే పెట్టుకొంటున్నారు. మరి, ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చే ఆదాయాలలో కూడ ఎందుకే దామాషాన అట్టే పెట్టుకొంటున్నారా? ‘లేదు’ అని నేను గట్టిగా చెప్పవలసివుంటుంది. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రయివేటు రంగంలో గావి, పబ్లిక్ రంగంలో గావి రు. 3,000 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతకూ కలిపి రు. 80 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేయలేదు. దామాషా ప్రకారం రు. 3,000 కోట్లకు రు. 300 కోట్లు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఖర్చు చేయడానికి బదులు 80 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేయలేదు.

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రయివేటు రంగంతో కలిపి 7,200 కోట్ల ప్రణాళిక. దానిని బట్టి ప్రణాళికలో మన వాటాకు 630 కోట్లు రావలసి యుండెను. కాని మనకు ఇచ్చినది 175 కోట్ల ప్రణాళిక. కేంద్ర స్కీములు గాని, ప్రయివేటు రంగంలోని స్కీములు గాని, స్టేటు స్కీములుగాని-ఇవన్నీ చూచి మహా ఉదారంగా ఇంకొక 50 కోట్లు వేసినా మొత్తం 225 కోట్లు అవుతుంది. తప్ప 630 కోట్లు కాదు. పోనీ కేంద్రానికి ఏరూపంగానో రు. 100 కోట్లు ఇచ్చేసినా కనీసం రు. 500 కోట్ల ప్రణాళిక మనకు రావలసియుంటుంది. కాని, మనకు ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వస్తోంది. విశాలాంధ్రలో వచ్చే వార్తలు స్పీకరుగారికి సంతృప్తికరంగా ఉండవు; మంత్రిగారికి కూడ సంతృప్తికరంగా ఉండవనుకోండి. మా చరిత్రలో వచ్చినా వారికి సంతృప్తి ఉండదు. కాని దేశంలో 1955 లో గాని, 1957 లో కాని 9వ వంతు ప్రజలు టటు చేసిన పార్టీ యిది. అందువల్ల, కనీసం వారి అభిప్రాయాలు ఏ రకంగా ఉన్నాయో, వారు ఏమి చెబుతారో తెలుసుకోడానికై నా అప్పుడప్పుడు యత్నిస్తున్నామంటే మంచిదని ఒక సూచనగా చెబుతూ కాంగ్రెసు పత్రికలలో వచ్చిన దానిని బట్టి చెబుతున్నాను. ఢిల్లీ వాయకులు చెప్పిన విషయాలు కూడా ఉన్నవి. “రైతుల మీద ఇంకా ఎక్కువ పన్నులు వేయండి, గ్రామాలలోని వారిమీద ఎక్కువ పన్నులు వేయండి; డబ్బున్నవారి మీద ఇదివరకే ఎక్కువగా వేసేశాము, ఇక వేయడానికి పీలులేదు” అనేరకంగా ఉపోద్ఘాతాలు చాల వస్తున్నవి. 10,000 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళికలో మన ఆంధ్రదేశ జనాభాను బట్టి మనకు 900 కోట్ల రూపాయల ప్రణాళిక ఇవ్వ వలసి వుంటుంది. ఉదారంగా చూచి రూ. 300 కోట్ల రూపాయలను మనం వదిలేసినా రూ. 600 కోట్ల ప్రణాళిక మనకు ఇవ్వవలసి వుంటుంది రూ. 600 కోట్లలో అప్పు ఇస్తాము. ప్రజలమీద వసూలు చేస్తాము అంటే అది లాభం లేదు. 600 కోట్లు ప్రణాళిక ఇస్తేనే మంచిది. కాని, మన ప్రణాళిక మంత్రిగారు గత రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సంవత్సరానికి 95 కోట్లు కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేసుకోలేదు. ఇప్పుడు మహా ఖర్చు పెడితే రూ. 50 రూ. 60 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము. ఇంకా కొంచెం కట్టవడితే రూ. 70 కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలుగుతాము. కాబట్టి ఒకవేళ కేంద్రం ఇచ్చినా కూడ మనం 950 కోట్లకు మించి ఖర్చు చేసుకో లేము అని చెబుతున్నారు. పైగా 950 కోట్ల ప్రణాళికకంటే ఎక్కువ కావా లని కోరడం గొంతెత్తు కోరికగా ఉంటుందని కూడ అన్నారు. ఎన్నికలు ఇంకా రెండేళ్లున్నాయి. ఈ రెండేళ్లు వారు ప్రజలమీద బాధ్యత తీసుకోవలసి వుంటుంది. వారు ఏ మీటింగులకు వెళ్ళినప్పుడో “తన్నండి, విదగ గొట్టండి, వారు గాడిదలు, పారికి బుద్ధిలేదు, మీకు పాలిచ్చేవికావాలి” అని ఉపన్యాసాలు

చేయవచ్చు; అది వేరు సంగతి. కాని, యీ రెండేళ్లలో ఆంధ్రదేశ సౌభాగ్యం, ఆంధ్ర ప్రజల సౌభాగ్యం చూడవలసి యున్నది వ్యవసాయ కార్మికులు ప్రజలే కాకుండా సామాన్య ప్రజానీకం కూడ ఉన్నది వారిలో కాంగ్రెసుకు ఓటుచేసిన వారు కూడ ఉన్నారని మాకూ తెలుసు. 1962 ఎన్నికలలో చేస్తారో, చేయరో అనేది వేరు సంగతి కేంద్రం ఏదో గట్టిగా చెప్పిందని ఆంధ్రదేశ ప్రజలకు నష్టం కలిగేరీతిగా ఏమీ చేయకండి అని మాత్రం నేను చెప్పవలసి వుంటుంది మనకు న్యాయంగా రావలసినది తెచ్చుకోవాలి మన దేశంలో వారు వేసే పన్నుల దృష్ట్యా చూచినా, ఇతర రాష్ట్రాలలోని ప్రణాళికలకోసం కేంద్రం ఖర్చుచేసే మొత్తాలు చూచినా—ఏ రీతిగా చూచినా కూడ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు 600 కోట్లు తక్కువగాకుండా ఉండాలి. మొదటి, రెండవ ప్రణాళికలలో మన రాష్ట్రంలో ఖర్చు చేయవలసినదానికంటే తక్కువ ఖర్చు చేశారు. ఇంకా, ఎన్నో పాతబాకీలున్నాయి. రూ. 200 కోట్లు అప్పు ఉంది అన్నారు. తలకు 60 రూపాయల అప్పు ఉన్నది. మన దేశంలో పుట్టడమే 60 రూపాయల అప్పుతో పుట్టుతున్నాము. అందువల్ల ఆ బాకీలయినా రద్దు చేయాలని కేంద్రానికి చెప్పాలి. కాని, యీ ప్రణాళిక రూ. 600 కోట్లకు తక్కువ కాకూడదు. ఆలా కాకపోతే మన ప్రణాళిక నిరుపయోగమయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. ఏదో చేస్తున్నామని సంతోషపడవచ్చు. Provisional Estimates of State Income of Andhra Pradesh అని తాత్కాలికంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క national income గురించి 1957, 1958, 1959 వరకు Bureau of Economics and Statistics వారు తయారుచేసిన లెక్కలు ఉన్నాయి. వీటిని ఆధారంగా చేసుకొనే నేను చెబుతున్నాను. ఇవి విశాలాంధ్ర పత్రిక వ్రాసిన లెక్కలు కావు. అవి సక్రమంగా ఉన్నా మంత్రిగారికి ఉపయోగపడవు.

ప్రభుత్వ Statistical Department ఇచ్చిన లెక్కలను బట్టి 1956 కు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మన యొక్క అభివృద్ధి ఎంతవరకు వచ్చిందో చూపిస్తాను. 919 కోట్ల 56 లక్షల రూపాయలు మొత్తం ఆదాయం—జాతీయ ఆదాయం—మన రాష్ట్రంలో; 1956 మార్చి లెక్క ఇది. 1959 మార్చి లెక్క ప్రకారం 988 కోట్ల 98 లక్షలు. దీని ప్రకారం మూడు సంవత్సరాలలో మనం ఎంత అభివృద్ధి చెందామని చూసుకుంటే $7\frac{1}{2}\%$ మన జాతీయ ఆదాయం పెరిగింది. ధరలు పెరిగిన దానిని బట్టి కాకుండా constant prices బట్టి చూస్తే వచ్చిన లెక్క ఇది. అంటే సంవత్సరానికి $2\frac{1}{2}\%$ మాత్రమే ఆంధ్రదేశంలో జాతీయ ఆదాయం పెరిగింది. డబ్బు ఉన్న వారిని డబ్బు లేనివారిని అందరినీ కలిపి వేసిన లెక్క.

తున్నామో, ప్రణాళికను ఎంతవరకు అమలు జరుపగలిగామో ఒక్కసారి ఆలోచించవచ్చును. తల్లికు ఎంతవచ్చినది అనే లెక్క తీసుకుని చూద్దాము. 1956 మార్చిలో రు. 277.98 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయం అని అన్నారు. 1959 మార్చిలో రు. 287.41 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయమని అన్నారుంటే మూడు సంవత్సరాలలో 9 రూపాయలు పెరిగిందన్నమాట సంవత్సరానికి తలకు మూడు రూపాయలు పెంచామని అన్నారు. తలకు మూడు రూపాయలంటే కుటుంబానికి 12, 15 రూపాయలు పెరిగింది సంవత్సరానికి అయితే ఈ కాలంలో దరలు ఎంత వరకు పెరిగాయి? 1955-56 నాటి ధరలు నూటికి 50 వంతులై నా పెరిగాయి. 50 శాతమువరకు ధరలు పెరిగితే తలఒక్కంటికి రు. 9 లు, కుటుంబానికి 15 రూపాయలు పెరిగాయి దీనిని బట్టి ప్రజల జీవితస్థాయి 1956 నాటికంటే నేడు పడిపోయిందని ఈ ఒక్క ఉదాహరణను బట్టి తెలుస్తుంది ఇదికూడా డబ్బున్న వాళ్లు-కోల్పోళ్ళరుల్లు, లక్షాధికారులు, పెద్దవారిదగ్గర వున్న డబ్బును ఏమీలేని వారితో కలిపి పంచితేనే వచ్చింది. ఆరకంగా పంచడానికి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. ఉన్న డబ్బును అంతా తీసుకుని తలకు సంవత్సరానికి రు. 280 ఖా ఇస్తామని చెప్పి పద్దతి అయితే 9 చిక్కులు లేకుండా వుండేవి. కాని ఆరకంగా చేయడంలేదు. ఆదాయం సరిగతి ఇట్లా వుండగా, నిరుద్యోగం ఏమైతూ తగ్గిందా అంటే ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వం లెక్కలను బట్టి చూడవచ్చును. 1951 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 812 లక్షలు ఆంధ్రదేశం జనాభా అనుకుంటే, నూటికి 55 మంది మాత్రమే నిండు వయస్సు వుండి పనిచేయగలిగిన వారు అనుకొని లెక్క వేసుకుంటే, అంటే 14 సంవత్సరములనుంచి 54 సంవత్సరములు పూర్తి అయ్యేవరకు మాత్రమే పనిచేస్తారని అంతకు చిన్న వయస్సువారు కాని పెద్దవయస్సు వారు కాని పనిచేయురు అని అనుకుంటే, ఇప్పటి జనాభా 980 లక్షలు అని వేసుకుంటే, 170 లక్షల మందికి మనం పని చూపించవలసి ఉంటుంది. ఇందులో 83,40,000 మంది self-supporting persons అంటున్నారు. ఆదాయం ఎంత అయినా, రెండుపూట్లా రెండుముద్దలే ఉంటున్నా ఈ 83,40,000 మందిని self-supporting అని అనుకున్నా, వీరుతోగా 87,60,000 మందికి పని చూపించాలి. కోతక సంపాదించుకుంటూ బాగా self-supporting గా వున్న వారిమీద ఆధారపడినవారు మరొక 33 లక్షల మంది వున్నారని మరొక లెక్క చెప్పారు. వీరిని కూడా మిగతాయెన్నితే 54 లక్షల మందికి ఈ రోజున ఉద్యోగాలు అదనంగా ఇవ్వవలసివుంటుంది. 1951 నుంచి 1959 వరకు, అంటే 1960 మార్చి వరకు, ఆంధ్ర దేశంలో జనాభా పెరుగుదలను బట్టి నూటికి 55 మంది చొప్పున ఈ లెక్కలో చేర్చుకుంటే 30 లక్షల మంది అదనంగా పని చూపించాలని వస్తున్నారు. పనిలేనివారే ఇంటివద్ద కూర్చుంటాళ్ళు, మలమల వూధువాళ్ళు అని వేరే సంగతి.

తున్నామో, ప్రణాళికను ఎంతవరకు అమలు జరుపగలిగామో ఒక్కనాటి అలోచించవచ్చును తల్లికు ఎంతవచ్చినది అనే లెక్క తీసుకుని చూద్దాము 1956 మార్చిలో రు 277.96 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయం అని అన్నారు 1959 మార్చిలో రు 287.41 లు తల ఒక్కంటికి ఆదాయమని అన్నారుంటే మూడు సంవత్సరాలలో 9 రూపాయలు పెరిగిందన్నమాట సంవత్సరానికి తలకు మూడు రూపాయలు పెంచామని అన్నారు తలకు మూడు రూపాయలంటే కుటుంబానికి 12, 15 రూపాయలు పెరిగింది సంవత్సరానికి. అయితే ఈ కాలంలో దరలు ఎంత వరకు పెరిగాయి? 1955-56 నాటి ధరలు నూటికి 50 వంతులైనా పెరిగాయి. 50 శాతమువరకు ధరలు పెరిగితే పరిభ్రష్టంటికి రు 9 లు, కుటుంబానికి 15 రూపాయలు పెరిగాయి. దీనిని బట్టి ప్రజల జీవితస్థాయి 1956 నాటికంటే నేడు పడిపోయిందని ఈ ఒక్క ఉదాహరణను బట్టి తెలుస్తుంది ఇదికూడా డబ్బున్న వాళ్లు-కోలేళ్ళరుల్లు, లక్షాధికారులు, పెద్దవారిదగ్గర వున్న డబ్బును ఏమీలేని వారితో కలిపి పంచితేనే వచ్చింది. ఆరకంగా పంచడానికి కాలగ్రామ ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. ఉన్న డబ్బును అంతా తీసుకుని తలకు సంవత్సరానికి రు 280 లు ఇస్తామని చెప్పే పద్ధతి అయితే ఏ చిక్కులు లేకుండా వుండేవి. కాని ఆ రకంగా చేయడంలేదు. ఆదాయం సరిగతి ఇట్లా వుండగా, నిరుద్యోగం ఏమైనా తగ్గిందా అంటే ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వం లెక్కలను బట్టి చూడవచ్చును 1951 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 312 లక్షలు ఆంధ్రదేశం జనాభా అనుకుంటే, నూటికి 56 మంది మాత్రమే నిండు వయస్సు వుండి పనిచేయగలిగిన వారు అనుకొని లెక్క వేసుకుంటే, అంటే 14 సంవత్సరములనుంచి 54 సంవత్సరములు పూర్తి అయేవరకు మాత్రమే పనిచేస్తారని అంతకు చిన్న వయస్సువారు కాని పెద్దవయస్సు వారు కాని పనిచేయరు అని అనుకుంటే, ఇప్పటి జనాభా 360 లక్షలు అని వేస్తుంటే, 170 లక్షల మందికి మనం పని చూపించవలసి ఉంటుంది. ఇందులో 83,40,000 మంది self-supporting persons అంటున్నారు. ఆదాయం ఎంత అయినా, రెండుపూట్లా రెండుముద్దలే తింటున్నా ఈ 83,40,000 మందిని self-supporting అని అనుకున్నా, పితుణ్ణిగా 87,60,000 మందికి పని చూపించాలి. కొంత సంపాదించుకుంటూ బాగా self-supporting గా వున్న వారిమీద ఆధారపడినవారు మరొక 38 లక్షల మంది వున్నారని మరొక లెక్క చెప్పారు. వీరిని కూడా మినహాయించితే 54 లక్షల మందికి ఈ రోజున ఉద్యోగాలు అదనంగా ఇవ్వవలసివుంటుంది. 1951 నుంచి 1959 వరకు, అంటే 1960 మార్చి వరకు, ఆంధ్ర దేశంలో జనాభా పెరుగుదలను బట్టి నూటికి 56 మంది చొప్పున ఈ లెక్కలో చేర్చుకుంటే 90 లక్షల మంది అదనంగా పని చూపించాలని వస్తున్నారు. పనితీరుతోనే ఇంటిపద్ధతి కూర్చుంటామి, మల్లమల మూడుతాగు. అది వేరే సంగతి.

క్రొత్తగా పని చూపించమని వచ్చేవారు 34 లక్షల మంది వున్నారు. అంటే 14-55 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు వారే. కాని గ్రామసీమలలో సంగతి మనకు తెలుసు, 8 ఏండ్లు వచ్చిన తరువాత కూలికో ఏపనికో పోక తప్పదు. 54 సంవత్సరములైన తరువాత డిస్మిస్ చేయవద్దని extend చేయాలని ప్రతి ఉద్యోగి గోల పెట్టడంకూడా మనకు తెలుసు. అదనంగా వచ్చిన 30 లక్షల మందిలో ఎంత మందికి ప్రభుత్వం అదనంగా ఉద్యోగం చూపించింది? దురదృష్టవశాత్తు ఇంత వరకు ప్రభుత్వంవద్ద ఇటువంటి లెక్కలులేవు ఏ డిపార్టుమెంటు వద్దకు వెళ్లి అడిగినా అటువంటి లెక్కలను చెప్పడం కష్టం అని అంటున్నారు మరల సెన్సస్ తీసిన తరువాత తెలియవచ్చు. అవి 1961 ఆఖరుకు వస్తాయి ఇప్పుడు 1960 మొదట్లో మనం ఉన్నాము. కాని ఒక సూచనగా చెబుతాను, ఫాక్టరీలలో 1956 లో సగటున రోజుకు పనిచేసేవారు 180 వేల మంది వుంటే, 1958 ఆఖరుకు— 1958 డిసెంబరులో— 190 వేల మంది మాత్రమే సగటున రోజుకు పని చేస్తున్నారని అన్నారు అంటే మూడు సంవత్సరాలలో 10 వేల మందికి మాత్రమే అదనంగా ఫాక్టరీలలో పని చూపించారు. చిన్న వర్తకులవద్ద పావులలో పని చేసే గుమాస్తాల సంగతి తీసుకుంటే, 1957 లో 74 వేల మంది వుంటే ఇప్పుడు 89 వేల మంది వున్నారు, 15 వేల మందికి మాత్రమే అదనంగా పని చూపించి నట్లు ఇందులో లెక్కలు వున్నాయి. ఇక employment exchange వారి లెక్కలు కూడా తీసుకుందాము 1956 లో 130 వేల మంది “అయ్యా, పని చూపించమని” రిజిస్ట్రలలోనికి వస్తే 16 వేల మందికి పని చూపించాము, 1957లో 123 వేల మంది వస్తే 10 వేలకో 11 వేలకో పని చూపించాము. 1958 లో 140 వేల మంది వస్తే 14 వేల చిల్లరకు పని చూపించాము. 1959 లో 172 వేల మంది పని చూపించమని వస్తే 19 వేల మందికే పని చూపించాము. లక్షల, లక్షలలో పని చూపించమని వస్తూంటే పని-చూపించడంలో మనం వేలల్లో వుంటున్నాము. మంత్రిగారు సంతోషపడవచ్చు. పదులలో వందలలో లేకుండా వేలల్లో వుంటున్నందుకు సంతోషించవచ్చు. ‘నీవింకా విమర్శిస్తున్నావు; అసలు మారాజ్యంలో పదులు, వందలకు మించిపోవడం చాలా కష్టం; వేలల్లో మేము ఉద్యోగాలు ఇస్తుంటే లక్షలలో ఇవ్వలేదంటావు; కమ్యూనిస్టుల గొంతెమ్మ కోరికలు ఎప్పుడూ ఇంతే’ అని మంత్రిగారు చెబితే చెప్పవచ్చు. కాని వాస్తవ పరిస్థితి ఏమిటంటే పాతకాలంలో పనిలేనివారికే కాక గత 7,8 సంవత్సరాలుగా క్రొత్తగా పని చూపించాలని వచ్చినవారికి కూడా పని చూపించలేక పోతున్నామనేది చాలా స్పష్టం. ఒక్క ప్రక్క నిరుద్యోగం ఈ రకంగా పెరుగుతుంటే వారికి ఏమైనా పని చూపించడానికి ప్రణాళికలున్నాయా అంటే ప్రణాళికలు వేస్తూనే వున్నాం; వాటికి మించిన నిరుద్యోగం వస్తోంది. కాననసభలో అనేక పర్యాయాలు

చెప్పారు. పబ్లిక్ మీటింగులలో మరీ విచ్చలవిడిగా చెబుతారు శాసనసభలో కాస్త రికార్డు, అదీ, వుంటుంది, స్టయినోగ్రాఫర్లు వదలరు. స్టయినోగ్రాఫర్లను మంత్రులు బెదిరించి 'మీరట్లా వ్రాయకూడదం' అంటే రికార్డులతో ఒక చిక్కు వస్తుంది. దానిని బ్రద్దలు చేయవలసి వస్తుంది! అక్కడ అయితే 'విశాలాంధ్ర'లో వడింది, 'ఆంధ్రపత్రిక'లో వడలేదు, కాంగ్రెసు పత్రికలో వడలేదు — ఈ రకంగా చెప్పవచ్చును. రికార్డులు సంగతి వదిలితే— ధరలు ఏమైనా తగ్గాయో? నిరుద్యోగం తగ్గించలేదు; వున్న ధరలు ఏమైనా తగ్గాయో అంటే ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ధరలు పెరగడానికి కారణాలు ఏమిటి? Indices చూస్తే 1952-53 నాటి ధరలకు ఏ 25 శాతము చొప్పునో పెరిగినట్లు కనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలే నావద్ద వున్నాయి. కొన్ని తమకు జ్ఞాపకంచేసి వినిపిస్తాను రెండవరకం బియ్యం ఒక మణుగు— మణుగు అంటే రైల్వే మణుగు క్రింద లెక్క— రు. 15.25 లు 1948-49 వ సంవత్సరంలో, అంటే స్వాతంత్ర్యం సంపాదించిన మరుసటి సంవత్సరంలో, వుంటే, 12 సంవత్సరములు తరువాత, 1958 లో కాని 1959 లో కాని చూసుకుంటే రు. 22.82 లు ధర టోకులో వున్నది, చిల్లరకాదు. ఈవిధంగా వున్నాయి ధరలు. అన్నింటికంటే చెప్పవలసింది చింతపండు, 'అయ్యో, మాకు కూరలు లేవు, మాంసము లేదు. పాలు లేవు, కాస్త మిరపకాయ, చింతపండు వేసుకుని ఉప్పు కలుపుకుని తింటాము' అంటే ఈ విధంగా వున్నాయి ధరలు! ఉత్త కారం తింటే కడుపులో కురుపులు లేస్తాయి. నాకు లేచిన కురుపు అట్లాంటిది కాదు అనుకోండి, ఢిల్లీలో మురుగు నీటిని తీసుకువెళ్ళి మంచినీటితో పెట్టడంవల్ల వచ్చిన జాండ్స్ ఫలితంగా వచ్చింది అనుకోండి అంతదూరం అవసరం లేదు, చింతపండు ఖరీదు ఎక్కువచేసి వేస్తే మిరపకాయలు తిని కడుపులో 'చక్కని' కురుపులు తయారు చేసుకోవచ్చునని అనుకున్నారేమో! మణుగు అంటే 8 పీసెల మణుగు, 25 పౌనుల మణుగు కాక 82 పౌనుల చిల్లర రైల్వే మణుగుగా తీసుకుంటే, మణుగు రు. 14.20 లు వుంటుండే చింతపండు డిసెంబరు 1959 లో రు. 57.12 లు వున్నది. అందుచేత, ఈరకంగా ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. Indices లో వున్న దానికన్న actual గా ధరలు నూటికి 50 వంతులు చొప్పున, పెరిగిపోతుంటే ప్రజలస్థితి అధ్వాన్నమవు తున్నది. జీతాలు ఎక్కువ చేయవలెనంటే, "ఎక్కడ సాధ్యమవుతుందిలే కాదు" అంటారు. పే కమిషను వేశామంటారు. ఏదో చేశాము. వాళ్ళు "మాకు చాల దయ్యో" అని చెబితే "చాలదని చెప్పుడానికి ఏముంది? ప్రతివఱ నాయకుడు కూడా అంగీకరించారు కదా?" అంటారు. ప్రతివఱ నాయకుడు అంగీకరిస్తే సరి పోతుందా? ప్రతివఱ నాయకుడు కూడా ఆ కమిటీలో ఉండవచ్చు. వచ్చినంత వరకు రాజిల్లుకోవచ్చు. కాని అవతలి, వాళ్ళు 'చాలలేదు' అన్నప్పుడు మరల

కూర్చోవాలి మరల ఆలోచించాలి. గవర్నమెంటు ఆలోచించారు మొదట. అయితే ఆలోచించి ఏమిచేశారు? కాస్త ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చేవారికి ఇంకో పదిరూపాయలు అదనముగా వస్తే బాగుంటుందని ఆ స్కేల్స్ను కొంత పెంచారు. కాని వాస్తవముగా బాధపడుతున్న వారి విషయము, క్రింది తరగతుల వారికి చేయాల్సిన రీతిగా చేయలేదు. వాటి వివరాలు తీరిక ఉంటే చూడవచ్చు అనేక డిమాండ్సులో చెప్పవచ్చు ముఖ్యంగా ఉపాధ్యాయుల విషయం. హయ్యర్ గ్రేడు టీచర్సుకు, సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సుకు, గ్రాడ్యుయేటు టీచర్సుకు మిగిలిన అన్ని డిపార్టుమెంటులలో ఆయా ఎడ్యుకేషనల్ క్వాలిఫికేషన్లు గల వారికి ఇచ్చే జీతాలు కూడా వారికి ఇవ్వడంలేదు అది ఇవ్వాలి ఉంటుందని ప్రభుత్వానికి మరల ఒక పర్యాయము జ్ఞాపకం చేయాల్సి ఉంటుంది. వైగా మేము పే కమిటీ నివేదికను తయారుచేసేటప్పుడు “హయ్యర్ గ్రేడు టీచర్సు ఉండవే” ఉండరిక ముందు ఉన్న వాళ్లు ఉంటారు తప్పితే సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సునే పెడతాం” అన్నారు మరల ఈ ప్రభుత్వమే ఏమి చేసినది. అంటే ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వవలసి వస్తుందని “తగినంత మంది సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సు మాకు రారు. అందుకని మూడవ ఫారం చదివినవారికి ముప్పయి రూపాయలు జీతం. ముప్పయి రూపాయలు అలవెన్సు మొత్తం అరవై రూపాయలుతో సంతృప్తి పెడతాము” అని చెప్పి హయ్యర్ గ్రేడు తిరిగి మొదలు పెట్టారు. అందుచేత యీ దృష్టిలో చూసుకున్నప్పుడు కూడా హయ్యర్ గ్రేడు అదనంగా చాల సంవత్సరాల వరకు ఫవిల్వత్తున కూడా ఉంచుకోదలచు కొన్నప్పుడు వాళ్లు కూడా న్యాయమైన జీతాలు ఇవ్వవలసి ఉంటుందనే సంగతి వారి దృష్టిలోకి తీసుకొని వస్తున్నాము. ఇది జనరల్ గా ప్రజల స్థితి. నిరుద్యోగము పెరుగుతూ ఉన్నది. ధరలు పెరుగుతూ ఉన్నవి. ప్రజల జీవిత స్థాయి తగ్గి పోతుంది. డబ్బు ఉన్న వాళ్ళకు మాత్రము బ్రహ్మాండంగా ఆదాయము వస్తుంది. కోట్లు, కోట్లు లాభాలు వస్తున్నాయి. అవన్నీ లెక్కలు చెప్పడానికి ఇప్పుడు తీరిక లేదనుకోండి. మంత్రిగారు అంటారు “మేము ఫ్రెంచాం కదా” అని. నేను మంత్రుల నందరిని అడిగేది ఒకటే, “మీ మీ జీవిత స్థాయి చూడండి - అంటే ఒక పూనుకి ఇచ్చే జీతం మంత్రికి ఉండాలని నా వాదన కాకపోయినా మంత్రులకు అయ్యే ఖర్చులు; ఇప్పుడు వాళ్ళ కోటలు, ఎలక్ట్రిసిటీ అవన్నీ ప్రభుత్వమే పెట్టుకుని ఇండ్లకు అయ్యే ఖర్చులు అన్నీ కలుపుకొంటే, గత సంవత్సరం వేసిన అంచనా సుమారు వ్రతి ఫుంత్రికీ కూడా చగటున ఘోషించే రూపాయలు అవుతూ ఉన్నది ఇన్ కంట్రాక్చు వాళ్లు కట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు ఇన్ కంట్రాక్చు కూడా వాళ్లు కట్టుకుంటే — — — మూమూలు ఉద్యోగస్థులు మూడు వేలు తీసుకుంటే ఎంతో అంతకు తక్కువ కాకుండానే ఖర్చు అవుతుంది. అదనంగా ప్రితి మంత్రికి వస్తుందనే విషయం పుష్టం. “మీరు” ఘోషించే రూపాయలతో “మీ”

జీవితాన్ని గడుపుకోడానికి కష్టపడుతూ ఉంటే అరనై రూపాయలతో ఒక పూన్య ఏ రకంగా గడుపుకుంటాడు? ఒక హయ్యర్స్ గ్రేడు టీచరు ఏ రకముగా గడుపుకుంటాడు అనే సంగతి ఆలోచించాలి అందుచేత ముందు ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చే వారి మీద సీలింగు పెట్టి ఆ డబ్బుతో వీళ్ళకు పని చూపించడానికి పూనుకోక తప్పదు లేకపోతే ప్రణాళికలు అన్నీ సున్న అవుతూనే ఉన్నాయని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఇంక ఒక్కొక్క డిపార్టుమెంటు మీద broadగా తీసుకుందాం.

మొదట వ్యవసాయ ఉత్పత్తి. పాపం, మంత్రిగారు చేసిన మంచి పనులు చెప్పక పోతే వారికి కష్టంగా ఉంటుంది. ఈ వ్యవసాయోత్పత్తికి గాను అన్ని రకాల పంచాయితీ సమితులలో ఖర్చు పెట్టింది, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటులో (ఇది గేషను కాకుండా) అన్నిటిలో ఖర్చు పెట్టింది చూస్తే దాదాపు 10 కోట్లు రూపాయలు కనిపిస్తున్నది. అడవులు, (animal husbandry) పశువుల పెంపకం వీటికి దాదాపు 9,12,00,000 రూపాయలు— అంటే ఇది బడ్జెటు లెక్కలతో సంబంధం ఉన్నవి కావు. బడ్జెటు లెక్కలను తిరిగి వ్రాసి Miscellaneous పద్ధతీంద ఏమి ఉందో, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు క్రింద ఏమి ఉందో, ప్రైజిల్ ఏరియాక్రింద ఏమి ఉందో, ఇంకొటి ఏమి ఉందో—తెనాలి రామలింగని కథ చెబుతారే ఆ రకంగా— అన్ని స్థలాలలో వెతికి వెతికి చూస్తే 9,12,00,000 రూపాయలు అయినది. కో—ఆపరేటివ్స్ ద్వారా మార్కెటింగ్ ఫెసిలిటీస్ అనీ ఎరువులు అనీ ఎన్నో చెబుతూ ఉంటారు. ఇవన్నీ చూసినతరువాత ఇంత ఘనకార్యంచేసే ఎంత అదనంగా ఆహారాన్ని తయారు చేశారని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీ విడతల రంగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు పడిన వార్త చూశాను— విశాలాంధ్ర కాదండీ— ఆయన మంత్రిగా ఇంతవరకు దానిని contradict చేయలేదు. స్పీకరు గారి రూలింగు ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వచ్చి ఉంటే దాదాపు correct గా ఉండాల్సి ఉంటుందని assume చేయాల్సి ఉంటుంది. ఒక లెక్క ఇచ్చారు. 1960వ సంవత్సరం ఆఖరుకి 16 లక్షల 54 వేల టన్నులో, ఎన్నో అదనంగా 1950 సంవత్సరం కన్న 1961 వచ్చేటప్పటికి ఆహారోత్పత్తి చేయాలి అనుకున్నాం. 10 లక్షల టన్నుల పైగా ఇదివరకే చేసేశాము. ఇంక 6 లక్షల టన్నులు పైగా 60-61లో చేసే స్త్రాము అన్నారు. ఎట్లా చేసేస్తారో మేమూ చూస్తాము. అంతవరకు చెబితే బాగుండేది. 56 కన్న 10 లక్షలు ఎక్కువైనదని చెబితే సంవత్సరానికి 25 లక్ష టన్నులు అని చెబితే చిక్కులేకుండా పోయేది. కానీ స్పీకరువే 1956 మార్చి కంటే 78 లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తయారు చేశామని ఇంకో ప్రక్కన లెఖిలు ఇచ్చారు. అంటే శ్రీ రంగారెడ్డిగారు చెప్పలేదంటే చెప్పలేదని వెన్నే నెయ్యిండి అది వేరే సంగతి. ఇంకోక మంత్రిగారు చెప్పినట్లు “నేను అనలేదు. అసలా మాటనే అనలేదు” అంటే అది వేరే సంగతి. కానీ 78

లక్షల టన్నులు అంటే లెక్కలు క్రిందా మీదా పడాల్సి వచ్చింది. 1955-56లో ఆహార ధాన్యాలు మాత్రం 55,32,000 టన్నులు, -వప్పు దినుసులు, జొన్నలు, సామలు, కొర్రలు అన్నీ కలుపుకొని ఉత్పత్తి చేస్తే 1958-59లో ప్రకటించిన లెక్కల ప్రకారం 62 లక్షల టన్నులకు (కొద్దిగా తగ్గుతుంది అనుకోండి) తయారు చేశామని ఉంది ఇప్పుడు మంత్రిగారు-- శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు-- చెప్పారని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పడిన వార్త చూసుకున్నప్పటికీ కూడా 10 లక్షల చిల్లర 55 కి కలిపితే 66 లక్షలు అవుతుందిగాని 78 లక్షలు ఎట్లా అవుతుందో నాకు తెలియదు. క్రొత్త గడిత కాస్తాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు, శ్రీ రంగారెడ్డిగారు కలిపి తయారుచేస్తుంటే చెప్పలేను 10 లక్షల చిల్లర కలిపితే 66 లక్షల టన్నులు అయినది. కాని 78 లక్షల టన్నులు కాలేదు. అందుచేత తీసివేశాము. 16 లక్షల చిల్లర కలిపి 71 లక్షల 75 వేల టన్నులు 1961 సంవత్సరమునకు ఉత్పత్తి చేయవలసి ఉన్నది అంటే ఇంకా 5 లక్షల టన్నులు పూర్తిచేయవలసి ఉంటుంది. వారు చెప్పినదానిని బట్టి తీసేసినా 66 లక్షలే వచ్చింది. కలిపినా 66 లక్షలే వచ్చింది. అందుచేత 78 లక్షలు తయారుకాలేదు. ఇప్పుడు 62 లక్షల టన్నులు 1959 మార్చికి తయారైనది. 66 లక్షల టన్నులు తయారు చేస్తామంటున్నారు. డిపార్టుమెంటుని అడిగాం ఫోనుచేశాము సెక్రటరీలకు ఫోనుచేశాము. డైరెక్టర్లకు ఫోనుచేశాము. గెజెట్టు తిరగవేశాము. ఆఖరుకి మాకు దొరికినది. ఆహారపంటలు పండించడానికి మొదటి forecast. ఇన్ని వేల ఎకరాలలో పంటవేస్తారని మాత్రమే ఉంది కాని వాళ్ళు వేసిన పంటకు - - ఫిబ్రవరిలో వచ్చిన forecast చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం 2,20,000 టన్నులు సగటున ఆహారధాన్యాలు వచ్చుదినుసులు వేస్తుంటే యీ సంవత్సరం ఆ లెక్కలు చూస్తే ఒక్కోటి పదమూడు లక్షలే వచ్చింది. అయితే forecast తప్పు అని వెంటనే దానిని అక్కడ పెట్టేశాము అనుకోండి. గెజెట్టులో వచ్చింది కాబట్టి అది correct అని కాకుండా లెక్కలు తయారు చేయడంలో ఏదో ఉంటుంది; మొదట పంటవేసినది మాత్రమే వేసుకున్నట్లున్నారు. ఇంకా చాలా రావలసి ఉంటుందని అనుకున్నాము. ఏమైనాసరే ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి పెరిగే సమస్య లేదు. ఎట్లా పెరుగుతుంది? "మేము ఎరువులు ఇస్తున్నాం, నీటిపారుదల సౌకర్యాలు ఎక్కువచేశాము, అందుచేత వస్తుంది" అని చెప్పారు లెక్కలన్నీ-- నాలుగేండ్ల క్రితం లెక్కలు కాదు-- మూడేండ్లలోపల అదనంగా ఎన్ని ఎకరాలకు నీటిపారుదల తీసుకువచ్చారని చూస్తే లెక్కలు లేవు. కాని తుంగభద్రలో లెవెల్ కెనాల్ క్రింద లక్ష ఎకరాలకు 1959-60 లో అదనంగా నీటిపారుదల ఇచ్చి సాగులోకి తీసుకొనాలంటే 50 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే తెచ్చారు. "41 వేల ఎకరాలకు మమ్ములను అడక్కండి" అంటున్నారు. టైరవాని తిప్ప ప్రాజెక్టు క్రింద 15 వేల ఎకరాలు సాగుచేయాలంటే 2083 ఎకరాలు

మాత్రమే ఈ దినం సాగుచేశారు అప్పర్ పెన్నార్ ప్రాజెక్టు క్రింద 5 వేల ఎకరాలు సాగుచేయాలంటే 1167 ఎకరాలు మాత్రమే సాగుచేశారు. ఈ రకంగా చూసుకుంటే అన్నిటికీ కురదలాలు తప్పితే ఏమీ లేదు. కురదలాలు అయితే ఇంకా నీరు ఎక్కువ పారి పంటలు ఎట్లా ఎక్కువ అవుతవి? అది సాధ్యం కానే కాదు. వ్యవసాయం సంబంధించినంతవరకు ఇంతకన్న ఎక్కువ లెక్కలు అవసరం వస్తే వ్యవసాయం వద్దుచె చర్చ వచ్చినప్పుడు ఎంత అద్భుతంగా పంటలు పండించగలుగుతున్నారో, ఎంత అద్భుతంగా అదనపు ఎకరాలను నీటి పారుదల క్రిందకు తీసుకువచ్చారో వివరాలు ఇవ్వగలను కనీసం కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి వేయి టన్నుల ఉక్కు తెచ్చుకోలేక 1958వ సంవత్సరములో పూర్తి కావలసిన కృష్ణా బారేజీ (చిన్న ఉదాహరణగా చెబుతున్నాను) 1960వ సంవత్సరంకి ఇంకా పూర్తి కాలేదు. బహుళః జూన్ కి పూర్తి అవుతుంది అనుకోండి మంత్రులు మాత్రం జూన్ లో అయ్యేదానికి కూడా ఒక సంవత్సరం నాడే వెళ్ళేసి పూర్తయి పోయిందని ప్రకటించారు. కాని నేను రోజూ బెజవాడపోయే రైలు బండిలో అటూ ఇటూ పోతుంటే ఇంకా కొన్ని తలుపులు పెట్టాల్సే ఉంది. అప్పుడే తలుపులు పెట్టినట్లుగాను, నీటిపారుదల శాఖా మంత్రి వెళ్ళి open చేసినట్లుగాను పత్రికలలో వుంటూ వుంటాయనుకోండి

ఇక పశుసంపద గురించి తీసుకొందాము. దానికి సంబంధించిన లెక్కలు లేవు. ఎన్ని పశువులకు శాస్త్రజ్ఞులు వైద్యము చేశారు. చేసిన తరువాత ఎన్ని చచ్చినవి, చేయకుండా ఎన్ని చచ్చినవి, కర్నూలులో 1953-54 లో ఆ లెక్కలిచ్చారు. అప్పుడు ఆ పశువులకు వచ్చిన జబ్బులతో నూటికి 90 చచ్చినవి. ఇప్పుడు నూటికి 70 చచ్చినవో, 80 చచ్చినవో, 60 చచ్చినవో మాదగ్గర లెక్కలేమిలేవు. డిపార్టుమెంటు యొక్క లెక్కలు వస్తాయి, వస్తాయి అంటున్నారు. చూస్తాము. ఆ లెక్కలలో కొన్ని చిక్కులుంటాయనుకోండి. మంత్రిగారు బడ్జెటులో appendices ఇచ్చారు. 1958-59 లో 5 వేల చిల్లర ఆఫీసర్లు వున్నారని చెబుతారు. ఈ సంవత్సరము చూస్తే 3 వేల చిల్లరే వున్నారు. మిగిలిన 2 వేల మందిని ఏమి చేశారో ఎవ్వరికి తెలియదు. బహుళః శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు 5 వేల ఆఫీసర్లు ఎందుకని 2 వేల మందిని retrench చేసి పారవేసి చిన్న ఉద్యోగస్థులు జీతాలు చాలక బాధపడుతున్నారని వీరికి పెంచారవా! కాని మన శాసనసభ ముందు పెట్టిన దానిలో 15 మంది బంటోరులను, 8 మంది గుమాస్తాలను తీసి వేసినట్లు లెక్క చూపించారు. పెద్ద ఆఫీసరులను తీసివేసినట్లు Economy Committee వారు మనముందు లెక్కలు పెట్టలేదు. వారు లెక్కలతో మాత్రము 2 వేల మందిని తగ్గించినట్లుగా చూపిస్తున్నారు. Finance Secretary గారి దగ్గరకు వెళ్ళి ఇది ఏమిటంటే పొరపాటు వచ్చిందో ఏమో, విచారించి తెలియ చేస్తాను

మాత్రమే వున్నారు Primary stage వరకు చూసుకొన్నా వెనుకకు పోక పోయినా “నువ్వు ఎక్కడున్నావంటే—ఏమీ ఆలోచించనక్కరలేదు ఎక్కడ వేసేవో అక్కడే వున్నాము ఎంత శాతము చదువులేనివారుగా వున్నామో అంతే వున్నాము” అనేమాదిరిగా వుండి మొదటి సంవత్సరములో చేరినవారిలో 6వ వంతు మాత్రమే 6వ క్లాసులో వుండడము. ఆ 6వ వంతులోను పురుషులలో సగము మాత్రమే స్త్రీలు వుండడముగాను ఉన్నది. మన సంప్రదాయాలను బట్టి స్త్రీలు చదువుకోకుండా వుండాలి ఇంటికాడే వుండాలి అంటారు. ఆ సంప్రదాయాలను కమ్యూనిష్టులు వచ్చి చెడగొట్టాలనుకొన్నా, స్త్రీ పురుషులకు సమానముగా హక్కులివ్వవలెననుకొన్నా— “—గాంధీగారు స్త్రీలు కూడ జైళ్ళకు రావాలి వని చేయాలని చెప్పే రోజులు పోయినవి—” “మా సామ్రాజ్యములో స్త్రీలకు విద్యచెప్పే బాధ్యత మేము తీసుకోవడము లేదు” అనేది ఈ లెక్కలవల్ల రుజువు అవుతుంది. చదువు విషయములో అంతకంటే ఎక్కువ చెప్పలేను.

ఇక ఆరోగ్యానికి సంబంధించి కొన్ని విషయాలను చెబుతాను. మెడికల్ కు సంబంధించి ఇప్పటి లెక్కలు ఇక్కడ ఇవ్వబడలేదు. మాకు ఇచ్చిన లెక్కలలో 1956 అఖిరువరకే ఇవ్వబడ్డాయి ఆ లెక్కలను చెబితే ప్రభుత్వానికి అన్యాయం చేసిన వాడిని అవుతానేమోననే ఉద్దేశంతో వాటిని ఇవ్వదు చెప్పటంలేదు. ఒక వేళ చెప్పినా “1956 లోని పరిస్థితులు 1960 లో చెబితే ఏమిలాభం? ఈలోగా ఎంతో అభివృద్ధి చేశాము” అని ప్రభుత్వం వారు అనవచ్చు 1956 చివరలో వచ్చిన health report లో గత సంవత్సరంకంటే యీ సంవత్సరం small pox వల్ల కొంతమంది అదనంగా చనిపోయారని, అలాగే కొందరు కలరావల్ల, కొంతమంది స్త్రీలు, ప్రసవించేముందు అదనంగా చనిపోయారని తెలుపబడింది. “ఇప్పుడు 1956 లోని విషయాలు ఎందుకు చెబుతావు? ఇప్పుడు చాలా అభివృద్ధి చెందాము!” అని మంత్రిగారు తెల్పినా ప్రస్తుతపు లెక్కలు వారిక్కడ ఇవ్వలేదు. మెడికల్ కు సంబంధించిన లెక్కలన్నీ ఆ డిమాండు వచ్చే సమయానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నించి అయిచానరే తెచ్చి ఇస్తామని చెప్పారు. అప్పుడు ఈ వివరాల గురించి చెబితే బాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను. కాని దీనికి సంబంధించి ఒక ఉదాహరణ ఇస్తాను. మొన్న మధ్య మన ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారు కొందరు శాసనసభ్యులను, ఇతరులను పిలిచి, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పెద్దమ్మవారు (small pox) అనేది లేకుండా చేయటానికి ప్రణాళికలు వేస్తామని చెప్పారు. వారు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం మొత్తం 1,25,00,000 రూపాయలు వుంటే కాని ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో అది పూర్తి కాదు. కాని Social Service Sub-committee వారు ఆరోగ్యానికి సంబంధించి మూడవ ప్రణాళికలో అదనంగా

రు. 5 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టవచ్చు అని చెప్పారు. అలాంటప్పుడు ఒక్క small pox నివారణకే 1 కోటి 25 లక్షలు కావలసివస్తే, మిగిలిన రోగాల సంగతి ఏమిచేస్తారని నేను మంత్రిగారిని అడిగాను. దానికి వారు 'ఏమైనాసరే డబ్బుమాసి దీనిని ఎట్లాగైతే నా మాన్సిస్తాం' అన్నారు 'చాలా మంచిది అలా చేయండి' అన్నాను. కాని ఇప్పుడు ఖర్చుపెట్టే డబ్బుకు యింకా రెండు మూడు రెట్ల డబ్బు అదనంగా ఖర్చుపెడితే గాని ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటం సాధ్యంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. పెడ్యూల్డ్ కాస్టులవారికి, ట్రైబ్స్ కు, బ్యాంక్ వర్క్ లా సెస్ వారికి ఈ హయాంలోనే ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టటం జరుగుతుందని ఆశించాము. కాని బడ్జెటు లెక్కలను జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే ఇదివరకు వున్న దానికంటే తక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారని చెప్పటానికి విచారపడవలసి వస్తున్నది. ఇప్పటివచ్చిన లెక్కలను చూస్తే పూర్వం రోడ్లు వేసిన దానిని కూడ కలిపి అభివృద్ధిగా చూపి నేడు రోడ్లకు కేటాయించినదానిని తీసివేసి చూపించటంవల్ల కొంత తగ్గినట్లుగా కన్పించినా పెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కు పెద్దగా తగ్గించినది లేదు. కాని ఇక్కడ ఒక విషయం మనవిచేయవలసి వుంది. కోఆపరేటివ్స్ ఆనేవి ఏర్పాటుచేసి వారికి సదుపాయం చేస్తామని ప్రభుత్వం గట్టిగా వాదిస్తూ చెబుతోంది. కాని ఈ కోఆపరేటివ్ మేనేజర్లు ప్రజలనుండి తక్కువ ధరకు కొని విపరీతమైన లాభాలకు అమ్ముకోవటం జరుగుతున్నది. కాని ఆ ప్రాంతంలోని పెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కు, గిరిజనులకు, అదిమ నివాసులకు ఇవ్వటంలేదు. కాలనై జేషన్ పేర కోఆపరేటివ్స్ కు ఖర్చుపెడతున్నదంతా వారికి ఉపయోగపడటంలేదు. విద్యకోసం, ఆరోగ్యం కోసం, వృత్తి కల్పించటానికి డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలి కాని నిరుపయోగమైన పనుల కొరకు డబ్బును ఖర్చుపెట్టటం పనికిరాదని మనవి చేస్తున్నాను. పెడ్యూల్డ్ కాస్టులకు, హరిజనులకు కలిపి యిచ్చిన డబ్బులో గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం రూ. 14 లక్షలు తక్కువ ఖర్చు పెట్టారు. స్కాలర్ షిప్ బోర్డులో గత సంవత్సరం రూ. 14 లక్షల వైచిల్లర ఖర్చు పెడితే ఈ సంవత్సరం రూ. 12 లక్షల వై చిల్లర మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. అదే విధంగా విద్యలో 5,32,000 రూపాయలు తగ్గిస్తామని చెప్పారు. కుటీర పరిశ్రమలకు రూ. 1,90,000 లు తగ్గించటం జరిగింది. ఇదివరకు backward classes కొరకు రూ. 17,51,000 లు ఖర్చు పెడితే ఈ సంవత్సరం రూ. 18,52,000 లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టటం జరుగుతున్నది. అంతేగాక బ్యాంక్ వర్క్ కమ్యూనిటీకి కొంత డబ్బు ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. వారి విద్యకు ఖర్చు పెట్టేదానిలో 3 లక్షల రూపాయలు తగ్గించారు. ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలలో కాకుండా, అభివృద్ధి చెందిన వర్గాలలో ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారి కోసం 3 లక్షల రూపాయలు కేటాయించామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ వార్త నేను పత్రికలో చూచి ఇతర కులాలలో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన పేద ప్రజల సదుపాయం

ప్రభుత్వం కి లక్షలు అదనంగా కేటాయించినందుకు నేను చాలా సంతోషించాను. కాని చివరకు చూస్తే పెదలకు కేటాయించిన దానిని తగ్గించి, వెనుకబడిన కులాల వారి అభివృద్ధికి కేటాయించిన దానిలో కి లక్షలు తగ్గించి వీరికి ఇవ్వటం జరిగింది. కనుక అది సరైన పద్ధతి కాదని వారికి ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన దానిని తగ్గించ కుండా వీరికి అదనంగా కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం తన పద్ధతిని దిద్దుకోకపోతే ప్రజలలో అలజడి, ఆందోళన కలుగుతాయి కనుక ప్రభుత్వం ఆ పద్ధతిని మానుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక పంచాయితీ సమితులకు సంబంధించి షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ ట్రైబ్స్ వెనుక బడినవారి “చదువుకొరకు ఇంత” అని “వైద్యానికి ఇంత” అని “వ్యవసాయానికి ఇంత” అని ప్రత్యేకంగా డబ్బు కేటాయించటం జరిగింది. ఇప్పుడు సమితులకు మొత్తం గ్రాంటుగా ఇచ్చాము. ఆ విషయాలన్నీ వారే చూచుకొంటారు” అని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గట్టిగా అలోచించాలని నేను చెబుతున్నాను. పంచాయితీలకు స్థానిక స్వపరిపాలనాధికారం వుండాలనే దానిని నేను ఒప్పుకొంటాను. కాని ఈ పరిపాలనలో డబ్బుగలవారికే ఎక్కువ ప్రాబల్యం వుంటున్నది కాబట్టి, రహస్య టటింగ్ లేదు కాబట్టి, indirect election లో చాలా వ్యవహారాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి, ఎక్కువ గ్రామాలలో భూస్వాములు పెత్తందార్లుగా వుంటున్నారు. కాబట్టి వారే నేడు పంచాయితీ సమితులలో వుంటున్నారు. ప్రభుత్వ విధానం వల్ల నేడు వారు తమకు కేటాయించిన డబ్బును తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ఖర్చు పెట్టుకొనే అవకాశం వున్నది. దానిని మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రజానీకం యొక్క చదువులకోసం, హరిజనులకు నూతులు వగైరాలకోసం, లేకపోతే వారి యొక్క ఇతర స్కీములకోసం—
(Interruption)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— వీటికి అన్నింటికీ separate గానే ఉన్నది. Social Welfare క్రింద హరిజనులకు House-sites కోసం ఇచ్చినా, hill tribes కు ఇచ్చినా, వీటి అన్నింటికీ వేరు వేరుగా amounts earmark చేయబడినవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అయితే చాలా సంతోషమే. కాని బడ్జెటులో ఆ విధముగ చెప్పలేదు. పంచాయితీ సమితులకు, వీటికి అన్నింటికీ కలిపి వీలైన బట్టి దామాషా ప్రకారము కేటాయస్తారని అనుకోవచ్చు. కొంత అదనముగ ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఇచ్చినప్పుడు education కు health కు, ఇళ్ల సౌకర్యాలు వగైరాలకు ఎంతెంత కేటాయించారో స్పష్టముగ చెప్పలేదు. అన్నింటికీ కలిపి

కేటాయించారు. ఆ విధముగ కాకుండా సొమ్మును general pool లోనికి చెచ్చి దానిని మరల ఇష్టమువచ్చినట్లుగా పంచటము మొదలుపెట్టితే చాలా గందర గోళము జరుగుతుంది ఈ విధానమువల్ల ఉన్నవాటినే తీసివేయటానికి అవకాశము కలుగుతూ ఉంటుంది. వాటికి వేరువేరుగా కేటాయించాలని సూచిస్తున్నాను ఈ బడ్జెటులో చూస్తే హరిజనుల ఇళ్ళకోసము, వారికి యితర స్కీములకోసము 36 లక్షలు ఖర్చుచేయబోతున్నట్లుగా చెప్పబడింది. ఇదివరకు కొంత ఖర్చు చేశారు. ఇప్పుడు ఇంకను కొంత ఖర్చు చేయబోతున్నామని చెబుచున్నారు ఈ వివరముల కోసము నేను అనేక పర్యాయములు వ్రాశాను నేను ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారికి వ్రాశాను కాని ఇంతవరకు ఆ వివరములు ఏమీ మాకు అందజేయలేదు. పోనీ శాసనసభ ద్వారా నైనా సమాధానము తెచ్చుకొనవచ్చునని అనుకుని మరల, నేను individual గా వ్రాశాను దానికి ఎంత మర్యాదగా జవాబు వస్తుందని అనుకున్నానో, అంతకంటే హీనముగ జవాబు శాసనసభ ద్వారా వస్తుందన్నట్లుగా నాకు మంత్రిగారి వద్దనుంచి జవాబు వచ్చింది. 1948-49 నుంచి అనగా మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినప్పటి నుంచి హరిజనుల నుంచి ప్రభుత్వానికి ఇళ్ళ స్థలములకోసము ఎన్ని దరఖాస్తులు వచ్చినవి? అందులో అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు ఎంత మందికి ఎక్కడెక్కడ ఇచ్చారు? ఈ వివరములు, ఖర్చు అయిన సొమ్ముకు లెక్కలు అడిగాను. జవాబు రాలేదు. ఈ ఎసెంబ్లీ prorogue అవుతున్నప్పుడల్లా కూడ వ్రాశాను. దానిని గురించిన డిమాండ్లు వచ్చినప్పుడల్లా వ్రాశాను. నాకు ఆ లెక్కలను ఇంతవరకు ప్రభుత్వం అందజేయలేదు. ఎంత సొమ్ము ఖర్చు అయినదో, ఆ వివరాలలోనికి నేను పోవడము లేదు. అన్ని కేషుములు ఎన్ని వచ్చినవి, ఎంతవరకు disburse of చేశారు అన్న దానికైనా జవాబు ఇవ్వవచ్చునుగదా. దానికి కూడ సమాధానము చెప్పలేదు దీనిని బట్టి ప్రభుత్వము ఈ సమస్యను ఏ విధముగ పరిష్కారము చేస్తున్నదో కనిపిస్తున్నది. ఉత్తరము వ్రాస్తే సమాధానము రాకపోతే, ఈ బడ్జెటు సమావేశము ద్వారా నైనా మంత్రిగారిని అడిగితే, వారికి స్వయముగ తెలుస్తుందని అడిగాను. దాని ఫలితముగ తగినచర్య వారు వెంటనే తీసుకోటానికి అవకాశము ఉంటుందన్న ఉద్దేశ్యముతో అడిగాను. జవాబు ఇవ్వక పోవడము ఆశ్చర్యముగ ఉన్నది. దీనికి మంత్రిగారు కారణము ఏమి చెబుతారని అడుగుతున్నాను— ఏమైనప్పటికీ, నేను ఇప్పుడు ఆ వివరములలోనికి పోవడము లేదు.

మొత్తము మీద ఈ బడ్జెటును చూస్తే ఒక్క విషయము నాకు కనబడ్డది. దానిని మీద్యప్తికే తెస్తున్నాను— రానున్న ప్రజలలో నిరుద్యోగ సమస్య పోవు అగుచున్నది. దీనికి మంత్రులు కూడని చేతి తొక్కుము లేదు. ఈ సమస్యను గురించి వారి ఆందోళనలేకదు. వారి నిర్ణయములో నిరసన వచ్చినప్పుడు

కంటే చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. ఈ సమస్యను గురించి 'కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు చెప్పేదేమున్నది? సునకే తెలుసును' అని ప్రభుత్వమే అనుకుంటున్నది. ఆవిగాక దేశములో ఆహార పదార్థములకు, దాన్యమునకు ధరలు పెచ్చు పెరిగి పోతున్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసును, ఈ విషయము ప్రభుత్వము ఒప్పుకోక తప్పదు. ధరలను control చేయటానికి ప్రభుత్వము ఏలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. దాన్యానికి ధర పెరిగిపోతున్నదని ఈ మధ్య పత్రికలలో వచ్చింది. ధర యింతగా పెరిగి పోయిన పరిస్థితిలో రైతుల వద్దనుంచి దాన్యమును కొని, చాక్ డిపోల ద్వారా ప్రజలకు అందజేయడము అసంభవమని ప్రభుత్వము ఊహిస్తున్నది. పరిస్థితి చూస్తూంటే, రోజురోజుకు అధ్యాన్నస్థితికి దిగుతున్నది. ధరలు ఈ విధముగ పెరిగి పోతున్నప్పుడు చిన్న చిన్న ఉద్యోగస్థులు గాని, సామాన్య ప్రజానీకము గాని ఏ విధముగ జీవించగలుగుతున్నారని ప్రభుత్వము ఆలోచించిందా? ఈ సమయములో చారికి జీతాలు అయినా తగినంతవరకు పెంచారా అంటే, అదీ లేదు. Factories లో ఒని చేసే కార్మికులకు జీతాలు పెంచే విషయము తీసుకొండి Factory Inspector యొక్క రిపోర్టు ప్రకారము 1958 సంవత్సరపు లెక్కలు అడిగితే 1959 వ సంవత్సరము మార్చి నెల ఆఖరుకు గాని ఇప్పటివరకు చెప్పారు. 1958 ఆఖరువరకు ఆంధ్రదేశములో ప్రతి ఒక్క కార్మికునకు వచ్చే జీతము నెల ఒకటికి 41 రూపాయలు మాత్రమే. అంటే సంవత్సరమునకు ఒక్కొక్క కార్మికుని ఆదాయము 492 రూపాయలకంటే హెచ్చు లేదు. ఇంత కొద్ది ఆదాయముతో అతను తను కుటుంబ పోషణ ఏ విధముగ జరుపుకోగలడు అనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించలేదు. కార్మికుల జీతాలననేమి, టీచర్ల జీతాలననేమి, చిన్న ఉద్యోగస్థుల జీతాలననేమి, ఇవి అన్నీ ఒకే లెవల్ లో ఉన్నవి. వీరిందరి జీతాలు పెంచవలసిన అవసరము ఉన్నది. జీతాలు పెంచకపోగా, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఖర్చు కొరకు ప్రజానీకమునుంచి పన్నులు వేసి వసూలు చేయాలని చూస్తున్నది. ఇప్పటికే పన్నులభారము ఎక్కువై ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారన్న సంగతి ప్రభుత్వము గుర్తించలేదు. ప్రజలు—అందులో ముఖ్యంగా సామాన్య కుటుంబాలు ఏవిధముగ జీవిస్తున్నారన్న సంగతి ప్రభుత్వము గుర్తినే, పన్నులు ఇకమీదటవై సా పెంచ రని సా అభిప్రాయము. ఇకమీదట పన్నులు వేయుట అసంభవమని మాత్రము చెప్పగలను. దేశములో ఎవరికైతే ఎక్కువ ఆదాయము వస్తున్నదో వారివద్ద నుంచి ఈ ప్రణాళిక ఖర్చు వసూలుచేయడము న్యాయము. కేంద్ర ప్రభుత్వము వసూలుచేసే పన్నులో మనకు రావలసిన కోటా పక్కమంగా తెచ్చుకొన్నప్పుడే ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక సక్రమంగా విద్యహించగలము అని ప్రభుత్వము గుర్తించాల్సి ఉన్నది. కాబట్టి ఇంకను పన్నులు వేసి పేద ప్రజానీకమునుంచి వసూలు చేయటాని వారి పరిస్థితిని ఇంకా అధ్యాన్నపు స్థితిలోనికి తెచ్చేవిధాలు,

బాగా డబ్బు ఉన్న వారివద్ద, అధిక ఆదాయము వచ్చే వారివద్ద వసూలు చేయడమనేది సమంజసముగ ఉంటుంది. ప్రభుత్వము ఈ సూచన అంగీకరిస్తుందనుకుంటున్నాను. ఆవిధముగ చేయకుండా పేద ప్రజలను పీడించి పన్నులు ఎసూలు చేయరని ఆశిస్తున్నాను. తీతములు పెంచకపోగా, వారి అర్థికస్థితి బాగుచేయకపోగా, ప్రభుత్వము ఈ విషయములో ఏలాంటి ప్రయత్నము చేయకపోగా, పేద ప్రజలను పన్నులకోరకు బాధించడము అన్యాయము. ఈ విధముగా చెబుతున్నారని కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారిని ఎన్నికెట్టినా, ఇప్పుడు మాకు బాగా పాచ్చు మెజారిటీ ఏర్పడిందని కమ్యూనిస్టులను ఎక్కడపడితే అక్కడ నల్లలమూదిరిగా రాచివేస్తామని బహిరంగసభలలో వారు, వారియొక్క కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు గొంతులు ఎంత చిందుకున్నప్పటికీ పేద ప్రజలకు వచ్చే ఆదాయము చాలక, అకలిబాధతో నానాకష్టాలు పడుతున్న సమయములో ప్రభుత్వము ఈ పన్ను వేసి ఎడల, అది మన దేశమునకేగాదు, ఏపార్టీవారికైనను ముప్పువస్తుందని చెప్పక తప్పదు. ప్రభుత్వము ఉపయోగించే విధానము ఇది కాదు. దేశములో ప్రజలందరూ కడుపునిండా భుజిస్తూ, అభివృద్ధి చెందాలని ఈ ప్రభుత్వానికే వాస్తవముగ మంచి ఉద్దేశ్యము ఉంటే, ముందు ఆహారసమస్యకు పరిష్కారమార్గము అలోచించండి. ఇదే నేను చెప్పే సలహా. “లేదు మేము పన్నులు వేసేది వేసేదే, మాకు మెజారిటీ ఉన్నది, మాకు పోలీసుబలం, నైన్యబలము ఉన్నది, అడ్డము వచ్చినవారిని తన్నుటానికి పోలీసులను ఉపయోగిస్తాము” అని అనుకోవచ్చు. ప్రజలకు మేము ఇదిచేస్తాము, అదిచేస్తాము అని చెబితే ప్రజలు నమ్మవచ్చునని ప్రభుత్వము ఆశపడవచ్చు. లేకపోతే కమ్యూనిస్టులపైన ఇష్టమువచ్చినట్లుగా మాట్లాడుతూ ఉండాము, బైట బహిరంగ సభలలో మా ఇష్టమువచ్చినట్లు మాట్లాడినప్పటికీ, ఎందువల్ల చెప్పారు అని అడిగితే, చెప్పలేదని సమర్థించుకుండాము, చిక్కువచ్చినప్పుడు మేము అనలేదని చెప్పదాము, కావాలంటే సాత్యము ఎవరిచేత నైనను చెప్పించుదాము అని అనుకోవచ్చు. ఇలాంటి వద్దతులనల్ల లాభము లేదు.

తరువాత Law and order ను గురించి క్లుప్తముగ చెప్పదలచు కున్నాను. ఈ సందర్భము ఏర్పడిన తరువాత సంచీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి అయినారు. ఈ విషయమును గురించి మేము మా పార్టీ వారము చర్చించుకున్నాము ఇటీవల తిరువనంతపురంలో ముఖ్యమంత్రి సంచీవయ్యగారు ఉద్యోగస్థులను, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను పిలిచి conference జరిపిన సందర్భములో కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు చెప్పిన విధముగ నడుచుకొండి అని చెప్పిన విషయము ఇదివరకు ఒకసారి కాననసభ దృష్టికి తెచ్చాము. వారు ఈవాడు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చారని, వారు కూడ మొదటిసారి జాతీయ సభలో చేరినందు బాగుగ చదువుకున్న వారు గమక వారు పేద

కాని, ఇలాంటి విషయములు శాసనసభ ఎదుటకు తీసుకుని వచ్చేముందు మేము facts అన్నీ వారి దృష్టికి తీసుకుని రావాలని చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తీసుకుని వస్తున్నాము. విశాలాంధ్ర రాకముందే Indian Express Paper లో చూచి, నేను మా పార్టీ కార్యకర్తలకు తెలిగ్రాము పంపించాను. పల్లెకోట ఘటనలను గురించి ఆ Paper లో వచ్చింది అక్కడ ఏమిజరిగిందో వాస్తవిక వివరాలు చెప్పమని వారిని కోరియున్నాను. ఏడు ఎనిమిది రోజులు అయిన తరువాత—విచారణ జరిగిన తరువాతనే—అన్ని పత్రికలలో కూడ వచ్చింది అంతవరకు విశాలాంధ్ర పత్రికలో ప్రచురించలేదు. 15 వ తేదీదాకా facts వ్రాయలేదు కారణమేమిటంటే, facts ను గురించి వాస్తవముగ ఏమిజరిగిందో తెలుసుకున్న తరువాతనే వేయవచ్చునని ఆపబడియున్నది. అక్కడ నిజముగ ఏమిజరిగిందో, విచారించి వేయటానికి ఆపబడింది. మా పార్టీలో బాధ్యులైన వారు, Communist party Secretariat లో ఉన్నవారు, ఖమ్మం జిల్లాకు చెందిన ముగ్గురు సభ్యులు వ్రాసిన తరువాతనే, దానిమీద సంపాదకీయము వ్రాశాము. అన్ని facts తెలుసుకున్న తరువాతనే విశాలాంధ్రలో ప్రచురించడము జరిగింది. Secretariat లో ముఖ్యమైన సభ్యుడు, మా కామ్రేడ్ హనుమంతరెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విధముగ చెప్పారని, ముఖ్యమంత్రి లాంటివారు ఈ విధముగ చెప్పడము న్యాయము కాదని అన్నారు. Adjournment Motion, గురించి రెండు గంటలు తీసుకుందామని, general discussion లో అన్ని సంగతులు చెప్పవచ్చునని అనుకున్నాము. అప్పుడు ఈ గొడవలు నిజముగ జరిగినవా లేదా, ముందు కమ్యూనిస్టులు కొట్టారా? ఎవరు కొట్టారో విచారించుదాము. ఎవరు కొట్టారు, ఎప్పుడు కొట్టారు? ఈ విషయములు విచారిద్దాము. రమ్మనమని మంత్రిగారిని కొరుతున్నాను. అంతకుముందు కాంగ్రెసు నాయకులు జరిపిన చర్యలను గురించి Papers లో వచ్చినవి. వాటి యొక్క cuttings నావద్ద ఉన్నవి. 28-10-59 నుండి paper cuttings అన్నీ పోగుచేసి ఉంచాను. నావద్ద ఒక పెద్ద file ఉన్నది అందులో విశాలాంధ్ర cuttings కూడ ఉన్నవి. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులతో ఫలానా కాంగ్రెసు నాయకులు మమ్ములను గురించి ఈ విధముగ మాట్లాడుతున్నారని, ఫలానా Sub-Inspectors of Khammam Rural, Chinthakani ఈ విధముగ చేస్తున్నారని అక్కడ ప్రజలు పెట్టిన ఫిటిషనులు ఉన్నవి. ఎప్పుడో, ముఖ్యమంత్రిగారు మా మీద ఏదో చేయమని బోనకల్ లో 11 వ తేదీన ఉపన్యసించిన తరువాత వ్రాసినవి కావు. బోనకల్ లో ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ఉపన్యాసము అంతా నావద్ద ఉన్నది. తరువాత కనికల్లులో వారు చేసిన ఉపన్యాసము కూడ నావద్ద ఉన్నది. వారు ఉపన్యాసములలోని మాటలు అన్ని నావద్ద paper cuttings ద్వారా ఉన్నవి. అవి అన్నీ ఇక్కడ ఉడవారిన

ఉము న్యాయముగ వుండదు కమ్యూనిస్టులను 'తన్ను తాము, చంపుతాము' అన్నారు. కమ్యూనిస్టులను చన్నవచ్చు, చంపవచ్చు. మేము ఏ కొద్దిమందిమో అన్నారు గనుక, ముఖ్యమంత్రిగారికి పాట్టి మెజారిటీ ఉన్నదని, పోలీసు బలము, సైన్య బలము ఉన్నదనే ధీమాతో వారు ఆ విధముగ చెప్పవచ్చు. - కాని మమ్ములను అందరిని చంపినంతమాత్రాన దేశములోని ఆహార సమస్యను ప్రభుత్వము పరిష్కరించగలిగినదవుతుందా? అది సాధ్యమవుతుందా? ముఖ్యమంత్రిగారు "నేను అసలేదని" అంటున్నారు సంతోషమే. కాని మాకు వచ్చిన information ను బట్టి వారు ఆ విధముగ ఉపన్యసించారని ఉన్నది పోలీసులు ఎనిమిది మంది కొట్టడము జరిగింది వారి జాబితా కూడ నావద్ద ఉన్నది. ఆ ఎనిమిదిమంది లంచములు తీసుకోవడం కూడ జరిగింది. కాని ఏ ఏ ఉద్యోగస్థుడు ఏమేమి చేశారో కూడ, ఆ వివరాలు నావద్ద ఉన్నవి. మంత్రులైనవారు ఉద్యోగస్థులముందు బహిరంగ సభలలో ఆ విధముగ ఉపన్యసించడము న్యాయమేనా? కాని నేను ఒక్క విషయము మాత్రము వారిని అడగదలచుకున్నాను. నిజముగ కమ్యూనిస్టులు కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను కొట్టారని అంటున్నారు— సరే. అలాగైతే అక్కడ ఘర్షణ జరిగిందా? జరిగితే ముందు ఎవరు కొట్టారు? ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? మేము తప్పు చేస్తే, అది మా బాధ్యత. వారు తప్పు చేస్తే, అది వారి బాధ్యత, వారు తప్పుచేస్తే, తప్పువారిది అని ఒప్పుకోండి. మంత్రిగారివద్దకు వెళ్ళి "మమ్ములను కమ్యూనిస్టులు కొట్టుతున్నారని చెప్పినంత మాత్రముచేత, దానియొక్క నిజానిజములు విచారించకుండానే, "మీరు తిరిగి వాళ్లను తన్నండి" అని చెప్పడము న్యాయమేనా? Opposition లో ఉన్న వారము, మమ్ములను కాంగ్రెసువారు కొట్టారని చెబితే, ఏమిచేయగలిగము? మాకు మెజారిటీ ఉన్నదా, పోలీసులు, సైన్యము బలము ఉన్నదా?— మాకేదీకూడ లేదు. మంత్రులు అంటే, వారికి అన్ని విధములా బలము ఉన్నది గనుక ఆ విధముగ చెప్పగలుగుతున్నారు. వారిని మేము కొట్టటానికి వస్తే, వారికి పోలీసులబలం, సైన్య బలము ఉన్నది గనుక వాళ్లను తమయొక్క రక్షణకొరకు పిలిపిస్తారు. మాకు రక్షణ ఏది? కనీసము కుక్కనైనా ఒక మూలకు కొట్టి ఎటూ పోనివ్వకుండా బాధిస్తే, ఆత్మరక్షణ కోసము అయినా ప్రయత్నిస్తుంది. తన్నులు భన్నిన తరువాత కూడ మామీద కేసులు పెట్టిన ఘటనలు చాలా ఉన్నవి. ఏనవాయము లేనివారము వారిమీద మేము ఆ విధముగ చేయడమనేది జరుగుతుందా అనేది అలోచించాలి. ఒక వేళ ఏపరిస్థితులలోనైనా, ఎటూ దారిలేకను, విధిలేకను తన్నుతుంటే చూచి, ఊరుకొనలేక, చివరికి విధిలేక ఆత్మరక్షణకోసమయినా ప్రయత్నించటానికి, అంటే, కుక్కను మూలకు కొట్టి చంపుతుంటే, even a dog becomes desperate, and it will fight for its life—అదేవిధముగ కమ్యూనిస్టులు

నిష్ఠులను తన్ని, చుడిచిపెట్టటానికి, నాశనముచేయటానికి వారు, వారి పోలీసు బలముతో, వైస్య బలముతో వస్తే, అదేమి కార్యక్రమము? రాజకీయములు ఏవైనా ఉంటే, వాటిని గురించి మనము మంచిచెడ్డలు చర్చించవచ్చు వారు చేసే కార్యక్రమంలో కట్టుబడి ఉంటే చర్చించవచ్చు. మా కార్యక్రమములో అప్పలు ఉంటే మేము చర్చించవచ్చు. లేదు— మా సిద్ధాంతములోనే రకపు ఉంటే చర్చించడం వారికి ఏదో మెచ్చారికి ఉన్నది. మిగిలినది లోను మాకు 55% మందే ఓటుచేశారు అంతకంటే ఎక్కువ మంది ఓటుచేశారని మేము చెప్పడము లేదే!

మొత్తము భారతదేశములో చూస్తే, మాకు నూటికి పది మంది వోటు చేశారు. అధికారంలో వారు ఉన్నారు. అధికారంలో వారు ఉన్నప్పుడు, ఆంధ్ర దేశంలో నూటికి నూరుమంది ప్రజానీకం తరపున మేము మాట్లాడుతున్నప్పుడు, మేము తప్పులు చేస్తే, ప్రజానీకం నుంచి మమ్ములను isolate చేయించండి అంటే గాని, కాంగ్రెసు నాయకులు కమ్యూనిస్టులందరిని తుడిచిపెట్టి పార్లెమెంటుని, అది చేస్తామని, ఇది చేస్తామని ఉపన్యాసాలు ఇవ్వడం సరియైన విధానం కాదు. నేను ఇదే సంగతి ముఖ్యమంత్రిగారితో కూడా చెప్పాను, శ్రీ ఎం నరసింగరావుగారు, Home Minister, ఇక్కడ ఉన్నారు వారు దివి తాలూకాకు వెళ్లినప్పుడు చెప్పారు. అయితే ఆ కాంగ్రెసు M. P. గారు, మండలి కృష్ణరావుగారు చెప్పినంత ఘాటుగా నేను చెప్పలేను. కాని అన్ని పరిస్థితులను తెలుసుకొని చూస్తాను అని చెప్పారు. ఆ మాత్రం చెప్పినందుకు చాలా సంతోషము. కాని Home Minister గా వారు అక్కడ ఉన్నప్పుడు, ఒక కాంగ్రెస్ నాయకుడు లేచి, మంత్రి గారితో “ఏమిటండి మీరు ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు కాపాడలేక పోతున్నారు మీదేత కాకపోతే నాకు అధికారం ఇవ్వండి, నేను వారము రోజులలో శాంతి భద్రతలు కాపాడుతానని” చెప్పాడు. ఇది విశాలాంధ్ర, Indian Express, ఆంధ్రప్రతికలలో వచ్చినటువంటి వార్తలను బట్టి చెప్పతున్నాను. ఒక ముఖ్యమైన మంత్రి దగ్గర ఒక కాంగ్రెసు నాయకుడు ఈ విధంగా మాట్లాడినాడంటే, ఇది కాంగ్రెసును ఏ దారికి తీసుకొని పోతుందో ఆలోచించవలసినదని అడుగు తున్నాను. మంత్రిగారి దగ్గరనే “మీకు చేతకాకపోతే, నేను చేస్తాను, నేను ఆరువులో పెడతాను” అని ఆ రకంగా మాట్లాడేటటువంటి మనుష్యులు ఉన్నారు. ఎక్కడెక్కడ కాంగ్రెసు నాయకులు ఏమి చేస్తూ ఉండేది నాకు ఆ విషయాలన్నీ తెలుస్తూ ఉంటాయి. నాకు information వస్తుంది. వాటి record అంతా నా దగ్గర ఉంటుంది. ఈ రోజు మీరు అధికారములో ఉన్నారని, పోలీసు మీ వెనుక ఉన్నదని ప్రభుత్వ మంత్రాంగం మీ వెనుక ఉన్నదని, అందుచేత కేవలం కాంగ్రెసు నాయకులుగానే మా పార్టీనుంచి చేసినా, చెడ్డ చేసినా, మా పార్టీనే

బలపరచుకొనే దానికే మా శక్తిని, మా బలాన్ని ప్రభుత్వ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకోదలచుకొన్నాము” అంటే అది ఎంతవరకు parliamentary democracy అనిపించుకొంటుందో తెలియడంలేదు ఎన్నికలు అయిపోయిన భరువాత ప్రభుత్వం ప్రజలందరిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహారం చేయవలెనే గాని, కేవలం కాంగ్రెస్ వారినే దృష్టిలో పెట్టుకొనే దానికి లేదు. “మేము కాంగ్రెసు అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి మా పార్టీవారు చెప్పిందే పేద వాక్యంగా తీసుకొని చేస్తాము అంటే అది కేవలం పార్టీ దృఢాభిప్రాయం చేసినట్లే అవుతుంది కొంతమంది కాంగ్రెస్ నాయకులు అవిధంగా ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు. అనేక ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ మంత్రులు కూడా “మాకు ఏంటు చేయకపోతే, మీకు పనులు చేసిపెట్టము” అని చెప్పడం జరిగింది ఈ రకంగా చేసినట్లయితే, దేశాన్ని మీరు ఎక్కడికి తీసుకొని పోతున్నారో అలోచించడం అడుగుతున్నాను. “తన్నండి, చంపండి” అని ఉపన్యాసాలు చేయడం తేలిక కొంతమంది సంపదా, మమ్మలను ఇదివరకు కొంతమందిని చంపారు, చచ్చాము, కాని వారు అదే line లో తీసుకొనిపోయి కమ్యూనిస్టులందరిని తుడిచి పెట్టాలని అనుకొంటున్నారా? కాదు అనుకొంటాను ఒకచోట అదే line లోనే తీసుకొని పోతున్నట్లయితే, అదే మీ నియమం అనుకొన్నట్లయితే, ఇదే వారు చేయదలచు కొన్నట్లయితే, నేను మీకు ఒకటే చెప్పదలచుకొన్నాను వారు ఇంకా కొంతమంది కమ్యూనిస్టులను కాలవచ్చు, 48-50 లో మదిరిగా మరికొంతమందిని arrest చేసి జైలులో పెట్టవచ్చు, మరికొంతమంది కమ్యూనిస్టులకు శిక్ష వేయవచ్చు, కాని కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని మాత్రం వారు నాశనం చేయలేరు, అది ఎవరి తరం కాదని మాత్రం నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పుతున్నాను వారు మమ్మలను అడవులకు కొట్టవచ్చు, కొండలకు కొట్టవచ్చు, కాలవచ్చు, కాని కమ్యూనిస్టు పార్టీని వారు తుడిచిపెడతామని కలలు కనడం మాత్రం అసంభవం, మా రాజకీయాలు తప్పు అయితే, మేము చేసేది తప్పు అయితే, ప్రజలకు చెప్పి, ప్రజల నుంచి మమ్మలను isolate చేస్తే వారికి భవిష్యత్తు గాని, కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచి పెట్టి నాశనం చేస్తామంటే మాత్రం అది వారి చేతకాదు; అది అసంభవం అనేది మాత్రం మరి పర్యాయం చెప్పుతున్నాను. బహుశా వారు చంపదలచుకొంటు, వస్తే మొదట చంపవచ్చు. కాని ఒక సందర్భయ్య చావడంతో గాని, కొంత మంది కమ్యూనిస్టు నాయకులు చావడంతో గాని, కొంత మంది కమ్యూనిస్టు కార్యకర్తలు చావడంతో గాని, కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నాశనం అవుతుంది అనేది మాత్రం కల్ల. దేశంలో అకలి ఉన్నంత కాలమూ, దేశములో ప్రజల కడుపులు కాలుషూ ఉన్నంత కాలమూ, ఈ సమస్యను కాంగ్రెసు పార్టీ పరిష్కరించలేనంత కాలమూ, ఈ రకంగా బెదిరింపులతో కమ్యూనిస్టు

నిష్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టడం అనేది మాత్రం సాధ్యం కాదు ఆ పరిస్థితికి రాకండి. మీకు శక్తి ఉన్నదని నాకు తెలుసు. మీరు సైన్యం ఉన్నది, పోలీసు ఉన్నది, కాని మీరు దానిని ఈ విధంగా ఉపయోగిస్తే మాత్రం మా పార్టీని తుడిచిపెట్ట లేరు సరి కదా, దాని పర్యవసానంగా కాంగ్రెసు ఎక్కడ ఉంటుందంటే, చైనాలో క్యుమింటాం పార్టీ ఎక్కడ ఉన్నదో, హిట్లర్ ముస్సోలిని పార్టీలు ఎక్కడ ఉన్నవో అక్కడ ఆ పరిస్థితికి వస్తుంది కాని దేశాన్ని మీరు ఆ దళకు తీసుకొని పోతారని నేను అనుకోవడం లేదు కాంగ్రెసు నాయకుడైన మహాత్మాగాంధీ గాని, నెహ్రూ గాని మా రాజకీయాలను విమర్శించవచ్చు. మేము దానికి తగిన సమాధానం చెప్పకొంటాము మేము తప్పు పనులు చేస్తే, దానికి సమాధానం చెప్పకొంటాము కాని దౌర్జన్యంతో, పోలీసుతో కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టాలని ఈ రకంగా చేయడం మాత్రం న్యాయం కాదు. అది దేశాన్ని చాలా ఘోర పరిస్థితికి తీసుకొనిపోతుంది. అందుచేత మంత్రులు ఏదో చెప్పినవన్నీ వినకుండా, జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేయడని చెబుతూ, బడ్జెటును గురించి ప్రధానంగా ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. నేను ఈ బడ్జెటును చాలా జాగ్రత్తగా చదువుకొన్నాను ఇన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా, ప్రజల స్థితి బాగుపడటం లేదు ఈ విధంగా చెప్పుతున్నానంటే, ఇదేదో కాంగ్రెసును విమర్శ చేయాలని కాదు, మన ప్రజల స్థితి రోజురోజుకు ఊచితమవుతున్నదని మంత్రుల దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను విద్యా విషయం తీసుకొన్నట్లయితే, ప్రాథమిక విద్య అనేది ఎక్కడ నేశామో అక్కడే ఉన్నది. చాళ్ళు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే చెప్పుతున్నాను. లెక్కలు తప్పు ఉంటే అది వేరేసంగతి— జనాభా పెరగడం తప్పితే మరేమీ కన్నడడం లేదు. అదేరకంగా వ్యవసాయ రంగంలో తీసుకొన్నప్పుడు, ఎన్నో కోట్లు ఖర్చు పెట్టి Irrigation projects కడుతున్నాము. అని సగం సగం పూర్తి అవుతున్నాయి, ఇంకా నీరు రావడం లేదు, ప్రజల ఆహార సమస్య విపరీతం అవుతున్నది. ధరలు ఒక స్రస్క పెరిగి పోతున్నాయి. ప్రతి రంగములోను, కోట్లకోలాది ఖర్చు పెడుతున్నామని సంతృప్తి గాని దానివల్ల ఫలితం రావడంలేదు. ప్రజల జీవితప్రమాణం కొద్దో గొప్పో కూడా పెరగడం లేదు. దానికి ఏ మార్గాలు ఉన్నాయో అందరు కలిసి ఆలోచించవలసి యుంటుంది. అంతే గాని కమ్యూనిస్టు పార్టీని తుడిచిపెట్టాలనే కార్యక్రమం ఉన్నట్లయితే, అది దేశాన్ని గోతిలోకి తీసుకొని పోతుందని, చాలా ఘోరపరిస్థితికి తీసుకొని పోతుందని మాత్రం పౌరపరిక చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పుతున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. నారాయణప్ప (గుత్తి-జనరల్) :- అధ్యక్షా, ఒక point of order ను raise చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఆ కమ్యూనిస్టులను తుడిచిపెట్టాలనేది

Announcement
re: Change in Party Position

25th February, 1960 163

బడ్డెట్టులో ఎక్కడా లేదు, కనుక అటువంటివి గురించి చెప్పటం సక్రమం కాదు.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma):-
అది point of order క్రింద రాదు

Announcement re: Change in Party Position

ఒక చిన్న Announcement ఉన్నది. Legislative Congress Party Secretary దగ్గరనుంచి కొత్తవల్లిపున్నయ్యను Legislative Congress Party లో చేర్చుకొన్నట్లుగా స్పీకరుగారికి వ్రాశారు. "I am to inform you that Sri Kothapalli Punneyya, M.L.A., has been admitted to the Legislative Congress Party. This is for your information. Thanking you" అని వ్రాశారు.

శ్రీ విల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు:- ఇప్పుడు దానిని ఏ రూలుక్రింద చదువుతున్నారండి? మనకు ఏవో Rules of procedure ఉన్నాయికదా దాని ప్రకారం ఫలానా rule క్రింద తీసుకువచ్చి చదవడం అంటే అర్థం ఉన్నది. లేక మంత్రిగారు ఏదైనా move చేస్తే, ఛోసీ దానికైనా ఏదైనా చదివితే అర్థం ఉంటుంది. అదేమీ లేకుండా స్పీకరుగారు, స్పీకరుగారి Chair లో కూర్చొన్నటువంటి వారు కొత్తవల్లిపున్నయ్య, మల్లయ్య, యెల్లయ్య వాళ్లు ఇక్కడ చేరారు, అక్కడ చేరారని చదువుతూ ఉంటే ఎట్లా? మనము ఇక్కడ కూర్చొన్న ప్రతినిధిమండలి ఉబ్బితో సంబంధం ఉన్నది.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma):-
స్పీకరుగారు పంపించారు. అందుకని చదువుతున్నాను.

శ్రీ విల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు:- స్పీకరుగారు పంపించారు సరే. నేను కాదనలేదు. ఏ రూలు క్రింద అది చదువుతున్నారని అడుగుతున్నాను.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma):-
స్పీకరుగారికి చదవడానికి అధికారం ఉన్నది. కనుక ఆ రూలు క్రింద చదువుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షులవారు ఒక పద్ధతినే అవలంబించారు. మొదట ఏదైనా పార్టీ మార్చుకొంటే, అతడు వ్రాస్తే నేగాని నేను అంగీకరించను అని చెప్పారు. ఇప్పుడు అతను కాంగ్రెసులో చేరినట్లు సెక్రటరీ వ్రాశాడు అన్నారు. కాని ఆ మొదట కూడా వ్రాశారా, అది కూడా చెబితే సరిపోతుంది.

Temporary Chairman (Smt. T. Lakshmikanthamma):-
వారు కూడా దానిని ఒప్పుకొన్నారు. అవిధంగా వ్రాశారు కూడా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అట్లయితే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణ్ దాస్:- శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు procedure అడుగు తున్నారు. వారు కూడా ఏమైనా 101n అవుతారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఆ భయము వారికి అక్కరలేదు.

General Discussion on the Budget for the year, 1960-61

* శ్రీ ఎన్. సి. శేషాద్రి (రాయదుర్గం):- అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామూల్యములు, శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును నేను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. మూడు, నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట రాష్ట్రములో ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితిని గమనించినట్లయితే, ఈ స్వల్పకాలములో మన రాష్ట్రము యొక్క ఆదాయము ఏవిధంగా పెరిగింది, మనము ఏవిధంగా ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టెటటువంటి స్థితికి వచ్చాము అనేటటువంటి విషయాలన్నీ కూడా ఈ బడ్జెటులో మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి. పోతే ఒక వాదన తీసుకొని రావచ్చు. ఈ మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలలో విపరీతంగా ప్రజలపైన పన్నులు వేసినారు. పన్నులువేయడం వల్ల మన ఆదాయం పెరిగింది. కాని ఆ పన్నులనుంచి వచ్చినటువంటి ఆదాయాన్ని అభ్యుదయకరమైన పనులకు కాకుండా అనవసరంగా ఇతర విషయాలకు ఖర్చుపెడుతున్నారు అనేటటువంటి వాదన మామూలుగా ప్రతిపక్షం తరపున వస్తుంది. అయితే మనము ఒక విషయము ముఖ్యంగా గమనించవలసి యున్నది. మనము కొద్దోగాపో పన్నులు వేశాము; ఈ పన్నులనుంచి వచ్చిన ద్రవ్యము ఏవిధంగా వినియోగించాము; ఈ నాలుగైదు సంవత్సరములలో ఏ ఏ రంగములలో ఏ విధంగా అభివృద్ధిని తీసుకువచ్చాము— అనే విషయాలు స్థూలంగా పరిశీలిస్తే తప్పకుండా ప్రతి రంగంలోను ఇంతో, అంతో, విజయాన్ని సాధించినామనేది సుస్పష్టముగా కనిపిస్తున్నది. మొత్తం దేశముపై ద్రవ్యోల్బణము గురించి మంత్రిగారు ప్రస్తావించారు. పోయిన సంవత్సరం ఆహార ధాన్యాల ధరలు ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల నై తేజేమి, అనుకోన్నరీతిగా పంటలు రాకపోవడంవల్ల నై తేజేమి దేశములో inflationary trends కనిపించాయి. ఆ విషయం ఆర్థిక మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. అయితే ఆ inflationary trends ను curb చేయుటకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నదో చెప్పలేకపోయినారు. ఆ విషయము కూడ ప్రస్తావించియుంటే ఏకారణాలవల్ల inflation ను curb చేయలేకపోయినారనేది ప్రజలకు తెలిసియుండేది.

పోయిన సంవత్సరం అత్యవసర పన్నుల ధరలు, ఆహార ధాన్యాలు, చింత పండు, వత్సర మొదలైనవాటి ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినవి. అవి అభ్యంతరము కావడం దుర్లభమైపోయింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం క్రద్ధ తీసుకొనలేదని కాని

స్తున్నాను. ముఖ్యంగా చక్కెర, చింతపండు గురించి ఆందోళన జరిగింది. చింత పండును మన రాష్ట్రమునుంచి బొంబాయికి ఎగుమతి చేస్తూ వచ్చారు. చింత పండుకు ఎక్కువ ధరలు ఉన్నప్పుడు, export చేయకుండా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొనియుంటే ధరలను కంట్రోలు చేయటకు పీలుండేది. Sugar distribution పద్ధతిలో కూడా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొనలేదని భావిస్తున్నాను. ఇప్పటికీ కూడా చక్కెర పరిస్థితిగాని, ఇతర ఆహార ధాన్యాల పరిస్థితిగాని ఆశాజనకంగా లేదు. ధరలు ఎక్కువేగాక, అవి దొరుకుటయే దుర్లభంగా ఉన్నది. వాటిని సామాన్య ప్రజల అందుబాటులోకి తెచ్చేందుకు ప్రభుత్వం అన్ని విధములా ప్రయత్నిస్తుందని భావిస్తున్నాను.

నిరుద్యోగ సమస్య గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. పారిశ్రామిక రంగంలో ఇతోధిక మైన అభివృద్ధి జరిగింది. అయినప్పటికీ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేకపోతున్నామని వారు express చేసినారు. అయితే దీనికి కారణం ఏమిటి? ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రపోజల్స్ ఎక్కడా కనిపించుట లేదు. దేశంలో త్వరితగతినీ పారిశ్రామికాభివృద్ధి సాగించడమే సరైన సమాధానమని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసములో చెప్పియున్నారు. పారిశ్రామిక రంగములో cottage industries కు, small scale industries కు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం చూస్తున్నాము. చాదాపు 85 లక్షల రూపాయల వరకు (8 లక్షల 77 వేలు, 75 లక్షల 89 వేలు) ఖర్చు పెడుతున్నారు. అయితే దీనివల్ల మనము ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు కల్పిస్తున్నాము? వీటికొరకు స్థాపించిన ట్రైనింగ్ సెంటర్స్ లో ఎంతమంది ట్రైనింగ్ తీసుకొంటున్నారు? ట్రైనింగ్ అయినవారికీ ఉద్యోగములు దొరుకుచున్నవా? మొదలైన విషయములు స్పష్టముగా తెలియుటలేదు.

Industrial Development Corporation ఒకటి స్థాపించామని, ముందు ఒక కోటి రూపాయల వరకు పెట్టుబడి పెట్టి, నిదానంగా తరువాత 3 కోట్ల వరకు పెంచుతామని బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. అయితే ఇదివరకు Industrial Finance Corporation అని ఒక సంస్థ ఉన్నది. అది స్థాపించబడి మూడు నాలుగు సంవత్సరములయినా దాని పని ఆశాజనకంగా కనిపించుటలేదు. కారణం ఏమిటి? ఎందువల్ల ప్రజలు ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని డబ్బు తీసుకొని పరిశ్రమలలో పెట్టుబడి పెట్టడము లేదు? అనే విషయం మంత్రివర్గం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ Industrial Finance Corporation యొక్క working సరిగా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో Industrial Development Corporation పెట్టి దాని ద్వారా నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారము చేయగలుగుతామా అనే ఆనుమానము కలుగుతోంది.

Industrial Finance Corporation లో అప్పలు యిచ్చే విధానం చూస్తే చాల అలస్యం జరుగుతోంది. చాల formalities ఉన్నవి. ఈ procedure ను simplify చేసి, ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి ఈ Industrial Finance Corporation ఎందుకు సరిగా పని చేయుట లేదో ప్రజలు ఎందుకు అప్పలు తీసుకొనుట లేదో కారణాలు తెలుసుకొంటే తప్ప మనము స్థాపించబోయే Industrial Development Corporation సరిగా పని చేయదేమోననే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ప్రస్తుతము కేంద్ర ప్రభుత్వపు industrial policy resolution వల్లనైతే నేమి, కేంద్ర ప్రభుత్వ యితర పాలసీల వల్లనైతే నేమి ప్రైవేటు సెక్టర్ లో పరిశ్రమలు స్థాపించుటకు అనుకూల వాతావరణము లేకుండ ఉన్నది. గవర్నమెంటు షేర్సు ద్వారా కొంత, ప్రైవేటు పెట్టుబడి ద్వారా కొంత, ఈ రెంటిని సమన్వయపరచి పెద్ద పరిశ్రమలను మన రాష్ట్రములో స్థాపించితేనే గాని పారిశ్రామిక రంగంలో మనము ప్రగతిని సాధించలేమని, నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేమని, ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ప్రభుత్వపు commercial undertakings కొన్ని ఉన్నవి. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లు, గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ చూస్తే మనకు బాగా లాభములు వస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. రాజమండ్రి పేపరుమిల్లు అభివృద్ధికి బడ్జెటులో కొంత డబ్బు కేటాయించారు; సంతోషించదగిన విషయము. దీనిని ఒక economic unit గా తయారుచేయాలనే ప్రతిపాదన దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరములుగా ఉన్నది. కాని ఇంతవరకు దాని విషయములో తగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్లు కనిపించదు. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సరైన రీతిగా represent చేయలేదేమోనని అనుమానము కలుగుతోంది. అయినప్పటికీ ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో రాజమండ్రి పేపరుమిల్లుకు కేటాయించిన మొత్తం తప్పకుండా సర్వీసియోగము అవుతుందని భావిస్తున్నాను.

Government Block Glass Works, Gudur అని ఉన్నది. దీనిని 1956 సం. లో 1 లక్ష 75 వేల రూపాయలతో స్థాపించారు. దానిలో మొదటి సంవత్సరములోనే రు. 71,184 లు నష్టమువచ్చినట్లు వారి రిపోర్టులో కనపడుతోంది. దాదాపు పెట్టుబడిలో సగంవరకు ఎందుకు నష్టంవచ్చింది? దానిని గురించి ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొని ఏమైనా ఎంక్వైరీ జరిపినదా? అని అడుగుతున్నాను.

మంగళద్ర ఎగువ కార్మికుల బడ్జెటులో రు. 1,38,69000 లు కేటాయించారు. పోయిన సంవత్సరము రు. 50,000 లక్షలు కేటాయించారు. మొన్ననే

mid Pennar regulator వద్ద masonry work ప్రారంభించారు. అయితే ఒకటి విచారించవలసిన విషయం ఉన్నది. Canals excavation work యీనాటివరకు ఎక్కడా మొదలుపెట్టినట్లు కనపడదు. ఉద్యోగస్థులను అడిగితే ఒక సమాధానము చెబుతూ వచ్చారు. తుంగభద్ర బోర్డు పరియాలలో పనులు ప్రారంభించలేదు. కాబట్టి, ఇక్కడ Canal excavation work చేయుటకు పిలువేదని చెబుతూ వచ్చారు. ఏమయినప్పటికీ యిప్పటికీ alignment finalise అయి ఉంటుంది కాబట్టి Canal excavation work కూడ ప్రారంభించినట్లయితే బాగుంటుంది. ఈ సంవత్సరం అనంతపురం జిల్లాలో గుత్తి, రాయదుర్గం తాలూకాలలో వచ్చిన జామం దృష్ట్యా ప్రజలు ఏవిధమైన పనిపాటలు లేకుండా ఉన్నారు. ఈ సమయంలో Canals excavation work ప్రారంభిస్తే వారికి వృత్తి కల్పించినట్లు ఉంటుంది. జామ నివారణకు పనులుచేయించి సహాయం చేస్తున్నట్లు కూడ ఉంటుంది. కనుక ఈ రు. 13కి లక్షలలో canals excavation portion కు సంబంధించి పనులు ప్రారంభించుటకు వెంటనే గుత్తి, రాయదుర్గం తాలూకాలలో excavation work కు అనుకూలంగా ఒక Special Division వేసి పనులు ప్రారంభిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

రాబోయే మూడు సంవత్సరాలవరకు ప్రత్తి, వేరుసెనగపైన ఇదివరకు చేసిన special assessment ముదరా యిస్తున్నాము, ఇకముందు వేయడంలేదు అని చెప్పారు. అయితే మాకు ఒక విషయం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తున్నది. Commercial Crops పైన tax వేయడం న్యాయసమ్మతం కాదు. దానివల్ల మనకు లెక్కలు సరిగా కెలియవు. Commercial Crops పైన పన్ను వేయడం వల్ల గ్రామోద్యోగస్థులు తప్పుడు లెక్కలు తయారు చేయుటకు అనుకూలమైన పరిస్థితిని ఏర్పాటు చేసినట్లు అవుతుందని శాసనసభా వేదికపైన ఎన్నో తూరులు, సమ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఏమైతేనేమి మూడు సంవత్సరాలు మాత్రం వాటిమీద tax వేయడం లేదని చెప్పినారు. కేవలం మూడు సంవత్సరాలే గాకుండా శాశ్వతంగా దానిని తీసివేసే ఏర్పాటు చేయాలని వేమ ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టం ఏమంత ఎక్కువగా ఉండదు. కానీ, బదులుగా ఆనంతరామన్ కమిటీ సిఫార్సులలో సూచించినట్లుగా land revenue లో కొంత percentage పెంచి, Surcharge, Commercial Crops పైన ఉండే tax యివన్నీ తీసివేసి ఒకే విధమైన రెవెన్యూ విధానాన్ని అనుసరించినట్లయితే మనకు collections easy అవుతాయి. రైతులకు కూడ చాలా పొలభ్యంగా ఉంటుంది అని తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తూ నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను.

*శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య (తెనాలి) : సభాపతి, ఈనాడు మన ఆర్థికామాత్యులు...

టెంపొరరీ చైర్మన్ :- Address చేసేటప్పుడు 'అధ్యక్షా' అంటే చాలు. వేరే పదములు ఉపయోగించనక్కరలేదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :- 'సభాపతి' 'అధ్యక్షా' అని అన్నా ఒకటేనని నా భావం.

టెంపొరరీ చైర్మన్ :- అది correct కాదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :- అధ్యక్షా, ఈనాడు మన ఆర్థికామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన budget ను అభినందించడమే కాకుండా హృదయపూర్వకంగా బలపరచవలసిన అవశ్యకత కూడా ఉన్నది. రైతులపైన గాని, వర్తకులపైన గాని ఏవిధమైన tax లు లేకుండా ప్రవేశపెట్టిన ఈ budget ను అభినందించక తప్పదు. ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రివర్గానికి, ఆర్థికామాత్యులకు అభినందనలు చెప్పుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. Budget లో రాష్ట్రంలోని మునిసిపాలిటీలలో జరగవలసిన కార్యక్రమాలకు కూడా కొంత డబ్బు కేటాయించారు. Non-plan క్రింద 4 లక్షలు రూపాయలు, Plan క్రింద 8 లక్షలు రూపాయలు కేటాయించి ఉన్నారు. పట్టణాలలో ఆయా మునిసిపాలిటీలకు వచ్చే అయివేజుతో ప్రజోపయోగకరమైన కార్యక్రమాలు చేసేటందుకు అవకాశాలు చాల తక్కువగా ఉంటూ ఉన్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఆంధ్రప్రాంతానికి non-plan క్రింద రూ. 4 లక్షలు, తెలంగాణాకు రూ. 11 లక్షలు కేటాయించి ఉన్నారు. ఈ నాలుగు లక్షలు దుమ్ము లేవటవంటి రోడ్లను నిర్మించుటకొరకు ప్రత్యేకించారు. కేవలం రోడ్లు మాత్రమే నిర్మించడం భావ్యం కాదు. మునిసిపాలిటీలలో చేయవలసినటువంటి కార్యక్రమాలు చాల ఉన్నాయి. మునిసిపాలిటీలలో నివసించే టటువంటి scavengers ను, municipal elementary schools మొదలైన కార్యక్రమములను నిర్వహించాలంటే, వాళ్లకు వచ్చేదనం చాలడంలేదు. Plan లో Scavengers' Colonies కు కావలసిన అవకాశాలు కలుగజేశాము అంటారు. కాని యిళ్ళ స్థలాలను మునిసిపాలిటీవారు కొన్నట్లయితే అస్థలాలలో గృహవసతికి మాత్రమే Plan లో అవకాశాలు ఉన్నాయి. స్థలాలు కొనడానికి అవకాశాలు Municipality లకు చాల తక్కువగా ఉన్నాయి. Municipality లకు స్థలాలు కొనడానికి కావలసిన ధనాన్ని చేకూర్చేదానికోసం ప్రభుత్వం ఈ 4 లక్షలే కాకుండా యింకా అదనంగా కొన్ని లక్షలు కేటాయించడం గాని, లేక అప్పు రూపంగా గాని యిచ్చినట్లయితే మునిసిపాలిటీలు ఎక్కువ కార్యక్రమాలు నిర్వహించే దానికి అవకాశాలు కలుగుతాయి. Repaying capacity కూడా

ఉంటుందని ప్రభుత్వం అనుకోవచ్చు. Scavengers కు ప్రతి వెల యింటి ఒకటికి మూడు రూపాయలు చొప్పున మినహాయించేటటువంటి శాసనం ప్రభుత్వంవారు చేసిఉన్నారు. ఆ రూపంగా వచ్చే ధనాన్ని ప్రతి సంవత్సరము ప్రభుత్వానికి చెల్లించడానికి వారికి అవకాశం ఉంటుంది. Elementary Schools విషయంకూడ అట్లాగే ఉన్నది సామాన్యంగా ప్రతి మునిసిపాలిటీ కూడ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను నిర్వహిస్తుంది. అద్దె భవనాలలోను, సరైన విద్యావకాశాలు లేని పాఠశాలలోను, సూర్యచంద్రులు నివశించే గృహాలలోను ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు నడపబడేటటువంటి ఘట్టాలు కూడ లేకపోలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి గనుక ఎక్కువ ధనం కేటాయించవలెనని ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి సూచన చేయడం ఉత్తమం అని నేను భావిస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో ఏ మునిసిపాలిటీ కూడ ప్రజానీకానికి ఉపయోగించే కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించేదానికి వీలు లేకుండా పోతున్నది. ప్రతి మునిసిపాలిటీ కూడ tax లు పెంచుకోవచ్చునని చెబుతున్నారు. ఇళ్ళమీద వేసే పన్నులు వేరే యితరత్రా income వచ్చే అవకాశాలు Municipality లకు చాల తక్కువ. తెనాలిలో 12 మాసములు అద్దెలో నుండి దాదాపు మూడు మాసముల అద్దె tax క్రింద మునిసిపాలిటీ, వేయడం జరుగుతూ ఉన్నది. వైజాగ్ మొదలైన యితర మునిసిపాలిటీలలో మూడు మాసముల అద్దె కంటే యింకా ఎక్కువే వసూలు చేసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఆరకంగా వసూలు చేసే tax, sanitary conditions బాగుచేసే దానికి, సిబ్బందికి సరిపోతుంది గాని ప్రజానీకానికి ఉపయోగించే కార్యక్రమాలను తీర్చి దిద్దేదానికి అవకాశం లేకుండా పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా ధనాభావంతో కూడిన మునిసిపాలిటీలకు ప్రభుత్వం loan రూపకంగా సహాయం చేసినట్లయితే ప్రజలకు కావలసిన పనులు ఏర్పాటు చేసి అధనాన్ని 20 instalments లో తీర్చుకొనే దానికి ఎక్కువ అవకాశాలు కలుగుతాయి. ప్రభుత్వం దగ్గర కూడ డబ్బులేదనే అభిప్రాయం రావచ్చు. ప్రజలదగ్గర నుండి కనీసం కోటి రూపాయలు loan float చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఏ loan float చేసినప్పటికీ కావలసిన దానికంటే ఎక్కువ గానే వస్తున్నది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా Local boards కొరకు loan ను float చేసి కోటి రూపాయలు వచ్చినట్లయితే తీసుకుని ఆంధ్రలోనే కాకుండా తెలంగాణాలోని మునిసిపాలిటీలకు కూడ ప్రభుత్వం loan యిచ్చి ప్రజానీకానికి అవసరమైన కార్యక్రమాలు చేసేదానికి ఎక్కువ అవకాశం కలుగుతుంది. Revised scales గురించి ప్రభుత్వం ఒక కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టి ఉన్నది. Revised scales వల్ల ఆంధ్రదేశంలోని ప్రతి మునిసిపాలిటీకీ దాదాపు 70 లక్షల రూపాయలు కావలసి ఉంటుంది. ఆ 70 లక్షల రూపాయలలో 35 లక్షల

రూపాయలు ప్రభుత్వం యిస్తుంది. 35 లక్షల రూపాయలు మునిసిపాలిటీలు భరించవలసి ఉన్నది. ఇది నిజంగా అభినందనీయమైన కార్యక్రమం. ప్రజా సేవకం యొక్క మేలుకొరకు చేసేటటువంటి కార్యక్రమాలలో యిది చాల ఉత్తమమైన కార్యక్రమం. మునిసిపాలిటీల యొక్క ఆదాయవనరులను గమనించి, సానుభూతితో పరిశీలించి వారికి ఒకటి, రెండు కోట్ల రూపాయలవరకైనా అప్పురూపములో యిచ్చి, ఆదుకొనవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పట్టణములో నివసించే ఉద్యోగులు మొదలగు వారికి చక్కని సౌకర్యములు కలిగించి వారిపై tax విధించినప్పటికీ వారు బాధపడరని తెలుపుతూ, యిటువంటి కార్యక్రమమును ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

Iron, steel పంపకమునకు సంబంధించి ప్రభుత్వమునకొక ముఖ్యవిషయమును తెలుపవలసి వుంటుంది ప్రభుత్వం ఎరువులు మొదలగునవి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా పంపకము చేస్తున్నది. అందుబాటులో నున్న యీ చక్కని కార్యక్రమమునకు ప్రజాసేవ మంతో హర్షిస్తున్నది. అయితే iron, steel విషయములో మాత్రం రైతులు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. వారి అవసరాలు తీరడము లేదు. ఇది అంతా మధ్యవర్తుల పంపకమువలన సంక్రమిస్తున్నది. కోటా అంతయు జ్ఞాకుమార్కెటుకు పోతున్నది. ఒక్కొక్కసారి సంవత్సరముల తరబడి మునిసిపాలిటీలకు కూడా iron, steel దొరకని పరిస్థితులున్నాయి. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము పరిశీలించి, అన్నివనతులు, సహకార సంఘముల ద్వారా చేయుటకు తగు చర్యలు గైకొంటారని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశ మొసంగినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదములు తెలుపుతూ యింతటితో వివరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు (తవనంపల్లి):- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షము నుండి ఏవైనా సలహాలు తెలిపినట్లయితే, వాటిని తప్పనిసరిగా పరిశీలించి, అవసరమైనంతవరకు ఆచరణలో పెట్టడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నిస్తారనే ఆశతో నా ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభిస్తున్నాను.

ఈనాడు మన ఆర్థిక సంవత్సరం యొక్క ప్రాశంభం ఏప్రిల్ మొదటిలేది. దీనివలన కొన్ని చిక్కులు ఏర్పడుతున్నవని నేను మంత్రిగారికి ప్రత్యేకంగా తెలుపవలసరం లేదు. మార్చినెలలో మనము బడ్జెటు పాస్ చేసుకుంటాము. ఏప్రిల్ నుండి మే నెలలోపది grants అన్నీ జిల్లా కలెక్టర్లకు, యతర శాఖలకు పంపుట జరుగుతుంది. వనరులు జూన్, జూలై నెలలో ప్రారంభించవలయునను కుంటాము. కానీ, అప్పుడే వర్షాకాలము ప్రారంభమవుతుంది. సుమారు నాలుగైదు నెలలు వర్షాలుపడి, పసములు చేయడానికి అవకాశం దొరకదు. తత్ఫలితంగా ఏ 60,70 వంతులో సంవత్సరం మొత్తంమీద ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ, అందులో ఎవ్వరిలోట్లు

కలగడం, ఎంతో దుశ్చారా అవడం జరుగుచున్నది. పనులు కూడా సక్రమంగా జరగని పరిణామమే కలుగుతున్నది. తొందరగా పూర్తి చేయవలయునని ఏపై నా భవనాలు నిర్మించితే అవి త్వరలోనే సెర్రెలుగా చీలడం, చేసిన పని అంతా వృధా కావడం జరుగుతున్నది. అందువలన, మన దేశ వాతావరణమునకు అనుగుణముగా ఈ 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'ను మార్పుటకు మంత్రిగారు ఆలోచించ వలయునని కోరుతున్నాను. ఏప్రిల్ మొదటి తేదీ నిర్ణయించుకున్నది బ్రిటిషువారు. వారి దేశ పరిస్థితులకు అది అనుగుణముగా వుండవచ్చు అంతేగాక న్యూజిలాండు, జర్మనీ, గ్రీసు మొదలగు దేశాలలో వారి దేశపరిస్థితులకు సంబంధించి వున్నది గనుక ఈ తేదీయే 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నున్నది. అయితే ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జర్మనీ, ఐర్లండ్, జెకోస్లావోవీకియా, పోలాండు, ఫిన్లాండు దేశాలలో వారి దేశ పరిస్థితులకు అనుగుణముగా వారు జూన్ మొదటి తేదీని 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నిర్ణయించుకున్నారు. అలాగే, హంగరీ, ఇటలీ, స్విడన్, యు.ఎస్.ఎ., ఈజిప్టు, నార్వే, మొదలగు దేశాలలో జూలై మొదటి తేదీ 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'గా నిర్ణయించుకున్నాడు. మనము బడ్జెటు పాస్ చేసుకున్న తరువాత, పనులు పూర్తి చేసుకొనునప్పుడు మధ్యలో వర్షాకాలము రాకుండ 'ఆర్థిక సంవత్సర ప్రారంభము'ను నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. ఆవిధముగా యోచించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఈనాడు దేశంలో కొన్ని autonomous commercial concerns మనకు వున్నది. ఉదాహరణకు—విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ, ప్రాచీనామి కఆర్థిక, సంస్థ, రోడ్డు రవాణా సంస్థలు అటువంటివి. వీటితోబాటుగా ప్రాచీనామికాభివృద్ధి సంస్థను నెలకొల్పుకోబోతున్నాము. అయితే ఈ సంస్థలయొక్క లాభనష్టాలకు సంబంధించిన వివరాలు సభ్యులకు అందజేస్తే చర్చకు ఎంతో విలువలుగతుంది. మంత్రిగారు యికముందు అటువంటి సౌకర్యమును కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత బడ్జెటు తయారు జేసేప్పుడు దానిని commercial basis మీద account చేస్తున్నారని చెబుతున్నాను. ఉదాహరణకు—deep water paddy అనే sub-head క్రింద pay of establishment, allowances, contingencies అని వరుసగా వ్రాశారు. అలాగే 'Scheme for land acquisition' అని వుంది. దాని క్రింద కూడా మరల pay of establishment, allowances, contingencies అని మరల వ్రాశారు. అలాగే 'Establishment of model orchards', భూమికి సంబంధించి, విత్తనాలు వాడకం, పండ్లతోటలు పెంచడం మొదలైనవి వుంటాయి. వీటికి సంబంధించిన ఉద్యోగస్థుల జీతాలు యంత, అలవెన్సులు యంత,

అని వ్రాశారు తప్ప వాటి క్రింద ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో చెప్పడంలేదు. పండ్లతోటలు పెంచవలయును అంటారు. ఎన్ని ఎకరాల పరిమితిలో వీటిని పెంచాలి? అలాగే అడవులు కూడాను ఈ విధమైన లెక్కలు ఎంత ఖర్చు చేశారో తెలుస్తుందిగాని, అభివృద్ధిని ఏవిధంగా సాధించవచ్చునో తెలియదు ఆ దృష్టితో ఈ లెక్కలు యివ్వవలయునని తెలుపుతున్నాను. ఈ విషయంలో అన్ని రాష్ట్రాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదర్శవంతముగా నుండుటకు కృషిచేయవలసి యున్నది ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సాధించిన physical achievements అని కొన్ని విషయాలు మనముందర పెట్టారు. అది అభినందించ దగిన విషయము. అయితే, గత సంవత్సరములో మనం సాధించిన ఆర్థికాభివృద్ధిని బడ్జెటు ఉపన్యాసములో మంత్రిగారు తెలుపుటయే గాక, ఒక ఎకరములో scientific గా research చేయించి, పొందనగు అభివృద్ధిని కూడా అచ్చొత్తించి సభ్యులకే గాక ప్రజలకు కూడ ఒక వారం రోజులకు ముందుగా అందజేసినట్లయితే బాగుంటుందని మనవిజేస్తున్నాను. దాని ప్రకారం బడ్జెటును ప్రతివారు అర్థము చేసుకొనడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. బడ్జెటు సారాంశము శాసనసభ్యులకే గాక, ప్రజలకు గూడ తెలియవలసివుంది గదా! అందుకు గాను Finance Department లో ఒక Research section ను open చేయించి, వారు మనం సాధించవలసిన అభివృద్ధి, సాధించిన అభివృద్ధి, ఏర్పడు ఆటంకాల పరిష్కారములు ఈ మొదలుగాగల విషయములు వారు పరిశీలించడానికి వీలుంటుంది. నా యీ సూచనను మంత్రిగారు దృష్టిలోనికి తీసుకొని వెంటనే Finance Department లో ఒక Research section ను open చేయవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను. కాంగ్రెసు వారే కాదు, కమ్యూనిస్టుపార్టీవారు కూడ దీనిని ఒప్పుకొన్నారు. Whip లేకపోతే ప్రతి కాంగ్రెసువారు కూడ దీనిని ఒప్పుకొంటారు. Vote చేసేటప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీకే ఓటు చేసినా అభిప్రాయాలను తెలియజేసేటప్పుడు ప్రతిపక్షాల యొక్క అభిప్రాయాలను ప్రతిబింబించుతూ ఉండడం చాల సంతోషకరమైన విషయం. 'సత్యం' దాచడానికి వీలు లేనిది. దాగదు. కనుక వారుకూడ తప్పనిసరిగా ఇట్టి అభిప్రాయాలనే చెబుతూ ఉన్నారు ధరలు పెంచుతున్నాయి. అయితే, ఎందువల్ల పెంచుతున్నాయో పరిశీలించవలసి యున్నది. ధరలు పెంచుతున్నాయే; వాటిని ప్రభుత్వం తగ్గించడానికి వీలున్నదా, యీ ధరలు ఇట్లాగే నిలుస్తాయా; పెంచుకుండా ఉంటాయా అనేది ప్రశ్నగానే ఉన్నది. Plan చూచినట్లయితే సులభంగానే అర్థం చేసుకోవచ్చు. మనకు పంచవర్ష ప్రణాళికలున్నాయి. మొదటి, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలు ఉన్నాయి. మన ఆర్థిక శాఖా మామూలకు ఆర్థిక సూత్రం తెలియకుండా పోలేదు. అందరికీ కూడ తెలుసును. 100 రూపాయలు circulation లో

ఉన్నప్పుడు, వంద వస్తువులున్నప్పుడు ఒక వస్తువు వెల ఒక రూపాయి ఉంటుంది. 200 రూపాయలు circulation లో ఉండి 100 వస్తువులే ఉన్నట్లయితే, ఉత్పత్తి పెరగకపోతే ఒక వస్తువు వెల రెండు రూపాయలు అవుతుంది. అట్లాగే 125 రూపాయలున్నప్పుడు ఒక వస్తువు వెల రు. 1-4-0 లు అవుతుంది. కాబట్టి ఉత్పత్తి కొద్దిగా పెరిగినా, circulation లో ఉండే డబ్బు ఎక్కువ అవుతున్న కొద్దీ, ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ కూడ ధరలు తగ్గడానికి వీలులేదు. ఉదాహరణకు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొత్తం దేశంమీద 1960 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. అందులో deficit financing ద్వారా 420 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. మొత్తం వచ్చిన డబ్బు 1960 కోట్ల రూపాయలు. 220 కోట్ల రూపాయల కరెన్సీ. 420 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా అచ్చు వేయించి పంచిపెట్టారు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో 420 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా నోట్లు అచ్చువేయించి పంచిపెడితే, రెండవ ప్రణాళికాకాలంలో 1,200 కోట్ల రూపాయలు (కరెన్సీ) విడుదల చేశారు. అంటే మొత్తం ప్రణాళిక ఖర్చు రు. 4,800 కోట్లలో వాల్సిన భాగమునకు అదనంగా నోట్లు అచ్చువేయించడం జరిగిందన్నమాట. రు. 4,800 లు కోట్లు ఖర్చుచేస్తే circulation లోకి వచ్చిన డబ్బు విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ఇప్పుడు శ్రీమందరయ్యగారు కొన్ని లెక్కలు చెప్పారు. వేను వాటిని పునశ్చరణ చేయనక్కర లేదనుకొంటాను. ఆ లెక్కలనుబట్టి ఉత్పత్తి అనుకున్నంతగా పెరగలేదని తేలిపోయింది. కొద్దిగా పెరిగింది. లేదని చెప్పడానికి లేదు. కాని వ్యవసాయోత్పత్తి ఎంతగా పెరిగిందో, పారిశ్రామికోత్పత్తి ఎంతగా పెరిగిందో అంతకంటే 4,5 రెట్లు ఎక్కువగా నోట్లు దేశంలోకి వస్తే ఇక ధరలు పెచ్చుగా ఉంటాయో, లేదో అర్థికమంత్రిగారే చెప్పాలి. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రాబోతున్నది. 10 వేలకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయబోతున్నారు. వాలుగవ భాగం— 2,500 కోట్ల రూపాయల కరెన్సీ రాబోతున్నది. ఈవిధంగా రు. 420 కోట్లు, రు. 1200 కోట్లు...వానితోపాటు 2,500 కోట్లు రూపాయలు అంటే సుమారు 4 వేల కోట్ల రూపాయలనోట్లు, ఉత్పత్తితో నిమిత్తం లేకుండా circulation లోకి వస్తే తప్పనిసరిగా ధాన్యాలధరలు గాని, మరే ఇతర వస్తువుల ధరలుగాని ఆకాశాన్నంటడమనేది తప్పనిసరిగా జరుగుతుంది. అట్లా జరిగినప్పుడు అర్థికశాఖామంత్రిగారే కాదు, ఇండియా గవర్నరు మెంటేకాదు, మరే గవర్నరు మెంటు కూడ ధరలను తగ్గించడానికి వీలుండదు. మరి, ఈలోపల ఎక్కడ ఉన్నది? సర్క్యులేషన్ లోకి ఎక్కువగా నోట్లు తెచ్చి inflation పెచ్చు చేయడానికి కారకులే వరు? దానికి కారణం గవర్నరు మెంటే. అందువల్ల, ఉత్పత్తి పెచ్చుకాకుండా, నోట్లు తీసుకురావడంవల్ల వచ్చే స్థితిని అరికట్టడానికి మన అర్థిక మంత్రిగారికి అధికారం లేకపోయినా Central Government కు తప్పనిసరిగా మార్చవలె

జేయాలి. Inflation ఎక్కువ కావడానికి ప్రభుత్వమే కారణమయి, ఎవరో ఉత్పత్తి చేయలేదనీ, ఎందువల్లనో ఉత్పత్తి కాలేదనీ చెప్పటం సరైనది కాదు. కాబట్టి యీ మూలనూత్రాన్ని, మూలకారణాన్ని గ్రహించి ఈలోటును తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇక పన్నుల విధానం ఉన్నది. ఆర్థికశాఖామాత్యులు రెండు రకాల పన్నులు తీసేస్తున్నామని చాల చక్కగా చెప్పారు. అంతమట్టుకైనా చేసినందుకు తప్పనిసరిగా వారి నభినందించవలసినదే. ఇదివరకున్న మంత్రులకు ఏ పన్నులపైనా గాని తీసేయాలనే ఆలోచనే లేదు. వారు రెండు విధాలయిన పన్నులను తీసేసినందుకే కాదు వారి నభినందించవలసినది. వారు ఒక కొత్త విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు. అందులో చాల చతురతను ప్రదర్శిస్తున్నారని చెప్పవలసియున్నది. ఇంతకుముందున్న ఆర్థికశాఖామాత్యులకూ, ప్రస్తుతం ఉన్నవారికీ ఒక భేదం ఉన్నది. వారు తామే స్వయంగా పన్నులు వేసి unpopularity సంపాదించుకున్నారు. కాని, యీవాడున్న ఆర్థికశాఖామాత్యులు ప్రభుత్వం ద్వారా పన్నులు వేయకుండా, ప్రభుత్వం వేయవలసిన పన్నులన్నీ కూడా స్థానిక సంస్థల ద్వారా వేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈనాడు సెస్సులు 5 అడాల నుంచి, 10 అడాల వరకు పెంచుతున్నారు. వాటిని ప్రభుత్వం పెంచడం లేదు. ఎవరు పెంచుతున్నారు? పంచాయతీ సమితులు పెంచుతున్నాయి. ఇది పంచాయతీ సమితులే పెంచుతున్నాయి గాని, ప్రభుత్వం పెంచడం లేదని రేపు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు బ్రహ్మాండంగా ఉపన్యాసం చేయడానికి ఉపయోగిస్తుంది. కాని పన్నులు పెరగలేదని మాత్రం చెప్పడానికి సాధ్యంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు పంచాయతీలలో land transfers మీద ఉన్నటువంటి పన్నులన్నీ కూడ పెంచుతున్నారు. భూమి అమ్ముకోవాలంటే, ఇతరులకు ఇచ్చుకొనే లంచాలు, కరణంగారికి చెల్లించేది గాకుండా యీనాడు licence holders ఏదో ఇవ్వా లంటున్నారు. Stamp fee పెంచారు. పంచాయతీలలో 100 రూపాయలకు తనఖా పెట్టినట్లయితే పంచాయతీకి 5 రూపాయలు చెల్లించుకోవాలి. బీదవాడు, డబ్బు లేకపోవడం వలననే కదా తనఖా పెట్టేది? ఏ అప్పులు తీర్చుకోడానికో భూమి ఖరీదయం చేసుకుంటే 100 రూపాయలకు 5 రూపాయలు పంచాయతీలకు చెల్లించాలి. ఈ విధంగా పేదవారందరిమీద ప్రభుత్వం పన్నులు, వేయనట్లుగా చూపి, పంచాయతీల ద్వారానే వేయించడానికి పూనుకొంటున్నాడు. గ్రామీణ ప్రజానీకం మీద పన్నులు వేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఈ మధ్యనే non-agricultural lands మీద పన్నులు వేయడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. అది ఇప్పుడు Select Committee లో ఉన్నది కనుక నేను దానిమీద మాట్లాడడం లేదు. గ్రామీణ ప్రజానీకం మీదనే గాక పట్టణాలలోనివారి మీద కూడ వివర

తంగా పన్నులు పెంచే అవకాశం ఉన్నది. ఈనాడు 27 లక్షల రూపాయల తరుగు వచ్చింది. ఆ తరుగును భర్తీ చేయడానికి ప్రయత్నం కోసం పన్నులు వేయబోతున్నామని చెప్పారే కాని పన్నులు వేయడం లేదని శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పినట్లయితే చాల సంతోషించేవాళ్ళము ఖడ్గమును చూపుతూనే ఉన్నారు. ఆ కత్తి ఎవరిమీదికి వచ్చి పడుతుందోనని జనులు భయంతో ఉన్నారని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

జామం ఉన్నది. దురదృష్ట వశాత్తు రాయలసీమలో ఎక్కువగా జామం వస్తూ ఉంటుంది వారు జామం, జామం అని చెబుతూ వుంటే పులి వచ్చింది; పులి వచ్చిందని చెబుతూంటే నిజముగా పులి వస్తే కూడ నమ్మేవారు లేకపోయిన రీతిగా ఉన్నది. జామం ఉన్నదని నేనేకాదు ; అన్ని జిల్లాలవారు కూడ చెబుతున్నారు. ఈనాడు ప్లానింగ్ మంత్రిగా వున్న శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు కూడ చెప్పారు కర్నూలు జిల్లాలో జామపరిస్థితులు ఏర్పడినాయి, త్రాగడానికి నీరుకూడ లేకుండా వున్నదని వారు చెప్పారు. అనంతపురం జిల్లాలో జామపరిస్థితులున్నాయి. కదిరి తాలూకాలోనూ, కడప జిల్లాలోని రాయచోటి మున్నగు ప్రాంతాలలోను జామపరిస్థితి ఉన్నది. మొత్తం చిత్తూరు జిల్లా అంతా జామ పరిస్థితులకు లోనైయున్నది. నెల్లూరు జిల్లాలోకూడ జామపరిస్థితు లేర్పడుతున్నాయి ఇగ్గిమవారి కాలంలో Famine Code అని ఉండేది. Seasonal conditions fail అయితే relief works పెట్టనే start చేయాలని అందులో ఉన్నది. ఏ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని కూకటివేళ్ళతో సహా పెకలించివేయడానికి గాంధీగారి నాయకత్వాన కాంగ్రెసుపార్టీ పూనుకున్నదో అటువంటి సామ్రాజ్యవాదులు చేసినటువంటి ఆ famine code ను కూడ అమలు చేయడానికి మనవారు పూనుకోవడం లేదు. ప్రజలమీద ఎంత శ్రద్ధ ఉన్నదో దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. ఇంతవరకు ఎక్కడైనా relief works ప్రారంభించారా? ఇద్దరు మంత్రులు వెళ్ళి దేశమంతా తిరిగివచ్చారు. వారు వెళ్ళకముందు 4,5 పనులు జరిగాయేమోగాని, వారు పర్యటించిన తరువాత ఒక్క పని కూడ జరగలేదు. దేశంలో ఏమి జరుగుతోంది? Budget speechలో కరువును గురించి ఉన్నదా? లేదు. ఎందువల్ల? రాజులు ఉండేకాలంలో — ఏ రాజరికాన్ని మనం వద్దు అనుకున్నామో — ఆ కాలంలో కూడ “జనులెట్లా ఉన్నారు; వర్షాలు కురిసినాయా; లేదా? పంటలు ఎట్లా ఉన్నాయి?” అని అడిగి తెలుసుకునే ప్రయత్నం ఉండేది. కాని, యీనాడు ప్రజలు త్రాగడానికి నీరు లేకుండా, తినడానికి తిండి లేకుండా కూలికో పం 100 మైళ్ళు, 200 మైళ్ళ దూరం పరుగెత్తి పోతుంటే దానిని గురించి మంత్రిగారు అలోచించడం లేదు. బడ్జెటులో దీనికి సంబంధించి ఒక్క మాట అయినా చెప్పలేదంటే ఆళ్ళ రక్తమే గాకుండా విషాదకరంగా కూడ ఉన్నది.

ఈనాడు దేశంలో వున్న పరిస్థితులను గుర్తించి, పేదవారికి సామాన్య ప్రజలకు త్రాగడానికి నీళ్లు కూడా లేకుండా వున్నప్పుడు ఏమిచేయాలనేది ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఇకనైనా ఏమైనా చేస్తారనే మంత్రిగారితో మనవిచేస్తున్నాను. వికేంద్రీకరణ చేశాము అంటున్నారు. కాదని మేము చెప్పము. అందులో ప్రజలను ఇబ్బందిపెట్టే కార్యాలను చేయకూడదనే నేను మనవిచేస్తున్నాను. రైతులనేవారు వ్యవసాయం చేయాలనే విషయం ఆర్థిక శాఖామాత్యులకే కాకుండా ప్రభుత్వంలో వున్న ప్రతివారికీ తెలుసును. వ్యవసాయం చేయాలంటే అదును దున్నుతూనే వైరుపెడుతూనే ఎరువులు వేయవలసి ఉంటుంది. ఎరువులు వేయాలంటే రైతుగా వుండేవారు ఏమిచేయాలి? రైతుగా ఉండేవాడు మొదట కరణంగారిదగ్గరకు పోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి తనకు భూమి ఉన్నదని చెప్పి. సర్టిఫికేటు తీసుకొన్న తరువాత పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిదగ్గరకు పోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆపైన అగ్రికల్చర్ డిమాన్ స్ట్రీటర్ గారి దగ్గరకుపోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆమీద అగ్రికల్చరు ఆఫీసరుగారిదగ్గరకుపోయి సర్టిఫికేటు తీసుకోవాలి, ఆమీద పంచాయతీ సమితిలో వారు కాన్ క్షన్ చేసిన తరువాత ఎరువు తీసుకొని వచ్చి ఆయన వేసినట్లుంటే ఆహారోత్పత్తి ఎట్లా ఏడ్చునోకాని అసలు ఏరైతుకైనా అదునులో ఎరువు వేయడానికి, పంట పండించడానికి వీలు కలుగుతుందేమో మీరే చెప్పాలి. హన్ బ్లాక్ పరియాలలో ఎరువులే ఇవ్వడం మానివేశారు. చాలా కాలంగా ఆయనెవరో రిప్రజెంటేటివ్ గారున్నారు! ఆ రిప్రజెంటేటివ్ గారి దగ్గరకు వెళ్లాలి. రిప్రజెంటేటివ్ ను నేను అపహసించడం లేదు. రైతులుగా ఉండేవారు సామాన్యంగా బజారుకు వెళ్ళి ఎరువులు కొనుక్కోవడానికి మారుగా నలుగురు దగ్గర తిరిగి సర్టిఫికేట్లు తీసుకొని ఎక్కడో వున్న—ఎక్కడో ఎవరికో ఇచ్చి వుంటే— ఆ సహకార సంఘంవద్దకు పోయి ఎరువులు తీసుకోవాలంటే, ఆయన 'అయిపోయాయి, నాదగ్గర ఎరువులు లేవు' అంటే ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన గాధలు, సంఘటనలు ఎన్నో వున్నాయి. ఎందువల్ల రైతులను ఇలాగా తిప్పించేది? పశువుత్యం దగ్గరకువస్తేనే — కరణం దగ్గరకు వస్తేనే — రిప్రజెంటేటివ్ దగ్గరకు వస్తేనే — అగ్రికల్చర్ డిమాన్ స్ట్రీటర్ దగ్గరకువస్తేనే ఏదైనా వీలు అవుతుంది అంటే ఏమిటి? రైతాంగాన్ని అంతా ప్రభుత్వ ద్యోగుల దగ్గరకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంతో నిమిత్తం వుంటూ ప్రభుత్వం క్రింద పనిచేసే జనాంగం దగ్గరకు నడిపించడం తప్ప ఏమైనా ఉన్నదా? ఇదేనా వికేంద్రీకరణ? వికేంద్రీకరణ జరిగితే వేసుపెంటనే పనులు కావాలి. ఎందువల్ల వికేంద్రీకరణ జరగాలని అన్నాము? 'నా పనులు కావడంలేదు; మంత్రిగారిని వైదరాజాదు వచ్చి ఎక్కడ చూచేది చిత్తూరునుంచి వచ్చి; నా గ్రామంలో నాకు పనికావాలి' అని నేను అనుకుంటే నన్ను మరల కరణంగారిదగ్గరకు, పంచాయతీ

బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి దగ్గరకు, అగ్రికల్చర్ డిమాన్ స్ట్రేటర్ గారి దగ్గరకు, ఇంకొక రిప్రజెంటేటివ్ దగ్గరకు, పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షునివద్దకు పరుగెత్త వలెనని అంటే రైతుగా నేను నా బాధ్యతను ఏవిధంగా నిర్వహించగలను? ఏవిధంగా ఆహారోత్పత్తిని అధికంచేయడానికి ప్రభుత్వానికి తోడ్పడగలను? అమాత్య వయ్యలే చెప్పవలసి ఉన్నది.

*శ్రీ జనవ మానయ్య (అంధోల్):- అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం సమర్పించిన పుస్తకంలో పేజీలు బాగా ఎక్కువగా వున్నాయి. శ్రీ అధ్యక్షులవారికి వద్ద భూషణ్ బిరుదు ఇచ్చినారని సంజీవయ్యగారు సరసుడు అని వర్ణించి చెప్పారు. ఇంతమట్టుకు మాత్రం బాగానే కనిపిస్తోంది. ఇంకా పోయి చూస్తే కొన్ని కొన్ని కనిపిస్తాయి. Political prisoners మొదలైన వాటి క్రింద నైజాం పోలీస్ సిల్వర్ మెడల్ హోల్డర్లు అనే వద్దలో 515 పేజీలో రు. 1600 లు, మొత్తం ఖర్చు రు. 27,45,000 లు చూపించారు. ఇందులో Charges in England అని ఒకటి చెప్పారు. ఇంకా ఇంగ్లండులో మనకు ఏమి ఉన్నది? ఎందుకు ఇంగ్లండులో ఖర్చు పెట్టడం? ఈ పాత విధానం ఏమిటో తెలియడంలేదు. Charges in England అనే వద్ద ఎంతవరకు పోయిందంటే 110 వ పేజీలో General Administration క్రింద రు. 9,000 లు, 157 వ పేజీలో జస్టిస్ భాగంలోను 171 వ పేజీలో పోలీసు క్రింద కూడా ఈ పేరుతో ఖర్చు పెట్టారు. Charges in England అనే వద్ద క్రిందనే 192 వ పేజీలో ఎడ్యుకేషన్ క్రింద రు. 65,800 లు 259 వ పేజీలో మెడికల్ వద్ద క్రింద రు. 55,000 లు, 413 వ పేజీలో ఇన్ డస్ట్రీస్ క్రింద రు. 10,000 లు, పేజీ 440 లో other miscellaneous క్రింద రు. 31,800 లు, 517 వ పేజీలో పెన్షన్లు క్రింద రు. 51,400 లు చూపించారు అంటే, సుమారు మూడు లక్షల రూపాయలు వరకు Charges in England క్రింద చూపించారు. ఈ విధంగా డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతుంటే అర్థం ఏమిటి? ఇంగ్లండులో ఎవరున్నారు; ఆంధ్రప్రదేశ్ డబ్బు అక్కడ ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఈ డబ్బు అంతా బీదల నుండి వస్తుల ద్వారా వసూలు చేసిన డబ్బు అనేది ఆలోచించాలి. గుంటూరు జిల్లాలో 22 కాలేజీలున్నాయి. తెలంగాణాలో ఒక్క కాలేజీ వున్న జిల్లాలు కూడా చాలా తక్కువగా చూరుకుతాయి. ఈ విషయం కూడ ఆలోచించవలసి ఉన్నది. గవర్నరుగారి మందులకోసం రు. 21,000 లు ఖర్చు చూపించారు. రు. 21,000 ఒక వ్యక్తి కుటుంబానికి మందులంటే ఏమైనా అర్థం వున్నదా? దీనికేమైనా కొలత ఉన్నదా తెలియడం లేదు. గవర్నరుగారు వారి ఆతిథ్యాలను సత్కరించడానికవి రు. 60,000 లు చూపించారు. ఫర్నిచర్ రు. 30,000 లు చూపించారు. మన దేశంలో ప్రజలు తినడానికి తిండి లేక అవస్థ పడుతుంటే, per capita ఆదాయం రు. 35 లు ఉంటుంటే, ఒక వ్యక్తి ఫర్నిచర్

కోసం రు. 30,000 లు ఖర్చు అంటే ఆలోచించవలసిన విషయం. గవర్నరుగారు కూడా మన దేశంవారే కాని ఇంగ్లండు నుంచో జర్మనీ నుంచో మరే పరాయి దేశం నుంచో వచ్చినవారు కారు. మంత్రులకు సంబంధించిన ఖర్చులు రెండు లక్షల రూపాయిలు ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా పెంచారు. డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి మంత్రిగారికి రు. 20,000 లు టెలిఫోన్, టెలిగ్రాఫ్ చార్జీల క్రింద చూపించారు. ఎన్ని టెలిగ్రాములిస్తారు, ఎంత టెలిఫోనుకు అవుతుంది, మంత్రికి రు. 20,000 లు ఖర్చు అంటే ఇది అంతా ఆఫీసుపనులకే అవుతుందా, ఇంకా ఏమైనా ఇతర ఖర్చులవుతాయో అనిపిస్తుంది. పొదుపుతనం అంటూ ఎన్.జి. వోలను కొంతమందిని తక్కువ చేస్తున్నారు. మంత్రుల ఖర్చులను రెండు లక్షల రూపాయిలు పెంచుకున్నారంటే ఎంత పొదుపుతనమో, ఎంతటి సహృదయతో, ఎంత గట్టితనమో అర్థం అవుతుంది పోలీసు ఖర్చు క్రింద 16 లక్షల రూపాయిలు ఎక్కువ చేసారు— 171 పేజీలో. దానికి కారణం ఏమిటి? డిఫెన్సు క్రింద శాంతి భద్రతల పేరిట తక్కువ ఖర్చుచేయాలని ఒకవైపు చెబుతూ సోషలిస్టు పార్టీలో ఆదర్శప్రాయమైన ప్రభుత్వం వుండాలని అనుకుంటూ ప్రజలమీదనే ఎక్కువ విశ్వాసం ఉంచాలని అంటూ పోలీసు బలగాన్ని ఎక్కువ పెంచుకోవడం ఎందుకు? ప్రభుత్వానికి భయం వుంటే పోలీసు బలగాన్ని పెంచుకోవాలి కాని నిర్భయంగా శాంతి, అహింస తత్వాలమీద నడిచే పరిస్థితులలో పోలీసుల పెంపకం ఎందుకో తెలియడం లేదు పన్నులు తగ్గించారనే సంతోషాన్ని కొందరు సభ్యులు వెలిబుచ్చారు. పన్నులు వ్యాపారిం మీద మాత్రం తగ్గించారు కాని ప్రజలకు అవసరమైన రాగులు, తమిదెలు మొదలైన తిండి గింజల మీద తగ్గించలేదు. విశ్వాసం, అహింస, సత్యం, అశోక—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, వాటిపై పన్ను లేదు అసలు ఒకసారి వేసి మరల తగ్గించమంటారా గౌరవ సభ్యులు?

శ్రీ బసవ మానయ్య :—తమిదెల మీద పచ్చకొన్నల మీద పచ్చేక్ ట్యాక్సు ఉంది. తీసుకుంటున్నారు, వట్టిలు వున్నాయి, మేము చూస్తున్నాము. కొనేవారు ఈ పన్ను చెల్లించుకోవలసి వస్తున్నది. అశోకుడు, హర్షుడు ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు బుద్ధగయలో ప్రజలకు భోజనాలు పెట్టేవారు. మేము భోజనాలు అడగడంలేదు; బీదలు తినే ధాన్యాల మీద పన్నులు వేయకుండా వారిని బ్రతుక నివ్వాలని అంటున్నాము. ఆహారసమస్య విషయం ఉపన్యాసంలోనే ఒప్పుకున్నారు. అకాశానికి ధరలు అంటువున్నాయని అన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి కొంత బియ్యాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని చెప్పారు. మన రాష్ట్రం సర్వప్రైవేట్ రాష్ట్రమో, డిఫినిట్ రాష్ట్రమో అనేది అప్పుడు తెలిపామింది. కోట్ల

కొలది రూపాయలు ఖర్చు చేసి చేస్తున్న ప్లానింగ్ ఏమైనది కూడా బోధపడుతుంది. వంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చే సమయంలో 1951 లో 400 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం ప్రింటు చేసినది. 1951-52 లో బియ్యం పల్లా రేటు రు. 92 లు వుంటే ఈనాడు పల్లా ధర రు. 64 లు, రు. 65 లు వున్నది. అంటే ప్రింటు చేసిన 400 కోట్ల రూపాయలు ఈ ద్వారంగా పోతున్నా యన్నమాట పెరుగుతున్న మన జనాభాకు మన ఆహారోత్పత్తికి proportion కుదరడంలేదు ప్రింటు చేసిన డబ్బు ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి కూలీలకు ఖర్చుపడి మరల ధరలు ఎక్కువైపోతున్నాయి. ప్రాజెక్టులు కట్టడమైనా successful గా జరుగుతున్నదా అంటే అనేకం కూలి పోతున్నాయని వింటున్నాము. ఉత్తర హిందూదేశానికి వస్తున్నట్లు పెద్ద ప్రాజెక్టులు దక్షిణ భాగానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు రావడం లేదు. దీనికోసం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఒత్తిడి కేంద్రము మీద చాలా అవసరమై ఉన్నది. నూర్ల కొట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నాము మెదక్ జిల్లాలో దేవనూరు ప్రాజెక్టు ఉండేది అది పోయింది 12 కోట్ల రూపాయల ఆ ప్రాజెక్టు పోగా ఆ మొత్తమును ఇంకే పనులమీదవైనా ఖర్చుపెట్టినారంటే అదీ లేదు. కేంద్రప్రభుత్వము దానిని ఒప్పుకొన్నప్పటికీ దానిని మనం చేయజాల లేదు ఇక నిరుద్యోగ సమస్య రోజురోజుకీ నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువై పోతున్నది. ద్వితీయ ప్రణాళికలో సరిగ్గా డబ్బు ఖర్చు అయినదని మనము ఎప్పుడు అనుకోజాలుదుము? కొంత మందికి పనిచూపించి, భోజనము వస్తువుల ధరలు, తగ్గి బియ్యము సరిగ్గా దొరికితే అప్పుడు సరిగ్గా ఖర్చయినదని అనుకో జాలుదుము. కొన్ని జిల్లా పరిషత్తులలో అధ్యక్షులకు వేయి రూపాయలు నెల ఒక్కంటికి జీతం కావాలని తీర్మానాలు జరిగినవి. మనం ఆలోచించాలి ఒక జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులే వేయి రూపాయలు చేతనం తీసుకుంటే ఏమి జాగుంటుంది? కొందరు జిల్లా పరిషత్తులో ఉంటూ ఎం.ఎల్.ఎగా ఉంటూ స్థానిక కాంగ్రెసు సంస్థలలో ఇంకా వేరే సంస్థలో యీ విధముగా ఒకే వ్యక్తి ఎన్ని శాశ్వతలను నిర్వహించజాలుదురో ఆలోచించవలసి ఉంది.

శ్రీ జి చిన్నప్ప (మహబూబ్ నగర్) :— వేయి రూపాయలు కావలెనని అడిగినట్లు ఎక్కడ ఉన్నది?

శ్రీ బసవ మానయ్య :- విషయాలు తరువాత తెలుస్తవి. వేవర్గలో తరువాత వస్తవి. ఇండస్ట్రీస్ విషయం కూడా గట్టిగా ఆలోచించాలి. పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులు, ఫ్యాక్టరీలు, వంజాబు, బెంగాలు రాష్ట్రాలలో ఉన్నవి చూస్తే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చాలా తక్కువ అని తెలుస్తుంది. ఇంకా ఎక్కువ రావడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంది. రెండవ వంచవర్ష ప్రణాళికలో 175 కోట్ల

రూపాయలలో 73 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టగలిగినా మంత్రి ఎంత efficient గా పనిచేస్తున్నాడో ఆలోచించవలసి వస్తున్నది. ఒక సంవత్సరం అయిపోయింది. ఇచ్చిన వైఫల్యం ఖర్చుపెట్టే సర్క్యూలిలో లేదు. బడ్జెట్ కట్టినది మళ్ళీ తిరిగి చూచే లోగానే కూరిపోతున్నది. జోగిపేటలో N.E.S. block ప్రారంభించిన తరువాత ఏమీ జరిగింది? ప్రజలంతా అప్లికేషనులిచ్చి సహకార సంఘం కావాలని, ఎక్కడ అవసరమని త్వరగా గాండ్స్ ను రాకముందే B.D.O. శ్రీ సుబారెడ్డి గారు కమిటీని అడగమిండా 93 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాడు. ఇదివరకు శ్రీ రావి నారాయణ రెడ్డిగారు చెప్పారు, వారి ప్రాంతంలో కూడా యీ విధముగా చేస్తే మా ప్రాంతానికి పంపించారు. ఒక జాగాలో తప్పుచేసి లక్షల రూపాయలు కుంభకాగము చేసినతరువాత వారిని మళ్ళా ఇంకొక చోటికి పంపిస్తున్నారంటే అది ఏమీ కావాలనో, అది ఎవరికోసము, దానిని ఎట్లా అడగము, అనే విషయాలు చాలా దీర్ఘముగా ఆలోచించవలసి ఉంది. ఈ రోజు వండిత పెహూ గారు అమెరికా రష్యా మొదలైన దేశాలలో అప్పులు తీసుకుని వస్తున్నారు. ఆ అప్పుల క్రింద ఇళ్లు, మాములు ఆస్తి ఇచ్చుకోవలసి వస్తుంది. పన్నులు వేసుకోవలసి వస్తుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం సంవత్సరానికి 147 నూర్తి కోట్లు ఖర్చుచేస్తున్నది. ఆ ధనము వృథాగా వ్యయంచేస్తే పనులు తుండో గట్టిగా ఆలోచించవలసి వస్తుంది. బస్సులను కార్పొరేషను స్వాధీనం చేసిన తరువాత మరి ఆధ్వర్యముగా ఉన్నది. హద్దు, పద్దు లేక గుడ్డిగా జరుగుతున్నది. సంవత్సరానికి 400 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తామని చూపించారు ఈ రోజు ప్రశ్నల సమయంలో దీనిగురించి వచ్చింది. ఒక గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వడానికి ఆరు మాసాలు ఆలస్యం జరిగింది. 400 గ్రామాలకు సంవత్సరంలో ఎట్లా ఇస్తారు? ఇక మందులను గురించి చూద్దాము. మన బడ్జెటు 1956 లో 97 కోట్లు రూపాయలున్నవి ఇప్పుడు 80 కోట్లు పెరిగింది. ఒకటి ఒకటి పెరిగింది. కాని గ్రామాలలోని పౌకర్యములు, అనుపత్రులు పెరగలేదు. పాత వ్యవహారమే తప్ప పోచ్చింపు పమీలేదు. పన్నులు ఒకటికి రెండున్నవి. ధరలు ఒకటికి రెండు అయినవి. పౌకర్యములు పెరుగలేదు. చిన్న ఉద్యోగులకు ధరలు పెరిగినమేరకు వారి జీతాలు ఎక్కువ కాలేదు. టీచర్లకు, చిన్న ఉద్యోగులకు, నాలుగవ తరగతికి చెందిన ఉద్యోగులకు జీతములు పెంచడం చాలా అవసరమై ఉన్నది. సమయము అయిపోయింది, కనుక ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ కె. భువ్వయ్య (చీపురుపల్లి-రెజిస్ట్రార్):—అధ్యక్షా, మన బడ్జెటు ఆదాయమునకు సంబంధించి సంవత్సరకు ప్రతి సంవత్సరము కూడా పాచ్చు అవుతూ ఉండడము నిజముగా సంతోషించ తగ్గ విషయమే. అయితే public debt విషయమే, Ways and means విషయమే విమర్శసాధారణముగా ఉన్నది.

“ప్రభుత్వము ఋణగ్రస్తమైపోతున్నది. సుమారుగా 209 కోట్ల రూపాయల వరకు ప్రభుత్వము బుణభారముతో క్రింగి పోతున్నది.” అని సాధారణ విమర్శ. నిజమునకు ఆలోచిస్తే ఇది అంత బుణభారము కాదేమోనని, public debt గురించి పెద్దగా భయపడవలసిన అవసరం లేదేమోనని నా అభిప్రాయము. నిజమునకు ఋణము ఎందుకు జరుగుతున్నదని ఆలోచిస్తే పూర్వము మదరాసు రాష్ట్రము నుంచి విడివడిన ఫలితముగా క్రొత్తగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత ప్రాదరాశాదు మూలముగా మన వాటాకు చెల్లించవలసిన ఋణమున్నది. ఇది ఏ పరిస్థితులలో కూడా తప్పించుకోడానికి విలులేదు కాబట్టి యీ ప్రభుత్వము వలన యీ ఋణము జరుగుతున్నదని అనడానికి అవకాశము లేదు. అటులనే ప్రణాళిక పథకాల విషయమై మనం ఎక్కువగా ఖర్చు చేయవలసి ఉన్నది. వాటి విజయము కోసము public market లోకి వెళ్లుతున్నాము. కాబట్టి అత్యవసర పరిస్థితులలో మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి అవసరమైన ఆర్థిక వనతిని చేకూర్చుకొనడానికి అభివృద్ధి కార్యక్రమములను నిర్వహించుకొనడానికి మనము కొంత అప్పు చేయడము అవసరముగా ఉన్నది. కాబట్టి యీ విషయమై పెద్దగా అపోహలకు గాని లేక భయమునకు గాని తావు ఉండకూడదని నా అభిప్రాయము. అలాగే ways and means యొక్క position కూడా చూస్తే అంత పెద్ద బ్రహ్మాండంగా ఉండేటట్లు లేదు. ఇక ప్రభుత్వము నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలు చూసినపుడు సంవత్సరానికి, సంవత్సరానికి మనం ముందుకు పోతున్నాం గాని యీ కార్యక్రమాల సందర్భములో మనం ఎక్కడా కూడా వెనుకపడడం అనేది జరుగుట లేదు. ఇప్పుడే మిత్రుడు శ్రీ బసవమూసయ్య గారు చెప్పారు. ఆ గ్రామంలో ఉన్న ఒక ఆసుపత్రి అభివృద్ధి అవడంలేదని ఆతాలూకాలో ఒకటే ఆసుపత్రి ఉండి ఎక్కువ ఆసుపత్రులు పెరగలేదని చెప్పారు. ఆ గ్రామంలో ఒకటే ఆసుపత్రి ఉంటే చాలు ఎక్కువ ఆసుపత్రులు పెట్టవలసిలేదు. కాని ఆసుపత్రిలో మందులను సమకూర్చుటలో మాత్రం ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకుని మందులకోసం ఎక్కువగానే ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. అలాగే N. E. S. పథకముల సందర్భములో ఆ ప్రాంతానికి అవసరమైన P. H. centres ఏర్పాటు చేసే నైద్య సౌకర్యములను అధికముగా కలుగజేయడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇందులో అభివృద్ధి జరుగుతున్నదా లేదా అంటే అప్పుకుండా అభివృద్ధి జరుగుతున్నదని చెప్పకతప్పదు. N. E. S. పథకముల సందర్భములో wastage జరిగిందనే విమర్శ ఉంది. ఈ విషయమై కూడా ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకుని నిజముగా అక్కడ wastage జరుగుతున్నదా లేదా అని పరిశీలన చేయాలి. కనీసము ఎస్టిమేట్స్ కమిటీవారు పరిశీలన చేసి ఒక రిపోర్టు ఇస్తే బాగుండును. ఎస్టిమేట్సు కమిటీవారు యీ విషయమై ఎందుకు దర్భాప్తు చేయకుండా ఉన్నారో అర్థం కావడం లేదు. వారి యొక్క purview లో ఇది ఉందో లేదో తెలియ

కుండా ఉంది. ప్రజలలో ఉండే అపోహలను తొలగించే బాధ్యత ఎస్టిమేట్సు కమిటీ వారిపై ఉంది. ఎస్టిమేట్సు కమిటీవారు N. E. S. పథకముల సందర్భములో జరుగుతున్న wastageల విషయమై పూర్తిగా దర్భాప్తు చేయాలని నా అభిప్రాయము.

ఆహార పరిస్థితి చాలా శయ్యాందోళనలు కలిగిస్తున్నది. దీనికి కారణము ప్రత్యేక ఆహార మండలము లేకపోవడమే. దానివల్ల ఆహార ధాన్యాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నవి. వాటినుంచి తప్పించుకొనేందుకు ఆవకాశము లేదని ప్రభుత్వము సమాధానము చెబుతున్నది. ఆహారధాన్యాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయేందుకు కారణము inflation అని అప్పుడు రాజగోపాలనాయుడుగారు చెప్పారు. కనుక ఈ inflation తగ్గితేగాని ఈ ధరలు తగ్గవని వారు చెబుతున్నారు. Inflation అనేది వుంది. దానివల్లనే ఈ ప్రమాదము, ఉపద్రవము జరుగుతున్నదిని అంగీకరించవలసినదే, అయితే ఇంక ధరలు తగ్గేందుకు పిలులేదా? ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయలేమనేందుకు పిలులేదు. నిజముగా పరిష్కారము చేయాలనుకొన్నప్పుడు ఉద్యోగస్థులకు సంబంధించిన standard of living ను increase చేయాలి. సామాన్య ప్రజలయొక్క ఆర్థిక స్తోమతను increase చేయాలి. Inflation ను తగ్గించేందుకు పిలులేని పరిస్థితుల్లో ఆ పనియైనా చేయాలి. అటుకానిచో అంధదేశానికి ప్రత్యేక ఆహార మండలాన్ని ఏర్పాటుచేసిన ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. ప్రత్యేక మండలముగా చేసుకొనడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తమకున్న కారణాలచేత అంగీకరించుటలేదు. ప్రజలు ఇలా సతమతమవుతూండేటప్పుడు ప్రభుత్వము కూడ ప్రజలతోపాటు ఆందోళన వెలిబుచ్చితే లాభములేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేసేందుకు గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వము అంగీకరించేటట్లుయినా నూడాలి, లేకపోతే ప్రజల ఆర్థిక స్తోమతను అయినా పెంచడానికి పూనుకోవాలి. ఈ సమస్యను సమస్యగానే వుంచకుండా, సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కారము చేయాలి. Procurement విషయమై కొన్ని కట్టుబాట్లను సడలించుచేకామని ఆహార శాఖామంత్రులు చెప్పారు. అదికూడ ఒక మార్గమని చెప్పవచ్చు. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నారు. అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు పబ్లిక్ వర్కుస్ శాఖామంత్రులుగా వున్నారు. రంగారెడ్డిగారు P.V.G. రాజుగారు, ఇంకా తదితరులంతా socialism దృక్పథము కలిగినవారే socialist సిద్ధాంతాలకు తమ జీవితాలను అంకితముచేసినవారే. ఈ బడ్జెటు సందర్భములో land reforms గురించి ప్రస్తావన జరుగుతుందనుకొన్నాను. కాని జరగలేదు. త్వరలోనే అటువంటి బిల్లు వస్తోంది కాబట్టి అది అనుసరములేదని వారభిప్రాయము. కావచ్చు. ఇంతవరకు శాసనసభకు బయటవుండి land reforms గురించి ప్రచారము చేసేవారు. కాని ఇప్పుడు సంపూర్ణమైన అధికారమును కలిగిన వారుగా వున్నారు. Land reformsలో defective గా

వున్న హాటిని గురించి బాగా అలోచించాలి ఇదివరకున్న బిల్లు సరియైనది కాదని నా అభిప్రాయము. ఇదివరకటి బిల్లువలన ప్రజలెవ్వరు సంతోషపడలే కుండా వున్నారు నెలకట్ట కిమిటీవారు దానిని ఇంకా పరిధిముగా తయారు చేస్తున్నారో మాకు తెలియదు. ఈ బిల్లువలన, సక్రమమైన ఫలితాలు లభించ వనే అటోమలున్నవి వాటిని పోగొట్టి, సోషలిస్టు దృక్పథాన్ని దృష్టిలో పెట్టు కొని, సక్రమమైన పద్ధతిలో ఈ బిల్లును తీసుకొని రావాలని కోరుతున్నాను. దీనిపైన లేచిన దుమారానికి ప్రమాత్రము భయపడనక్కరలేదని నా అభిప్రాయము. మనము ఒక సంస్కరణను తెచ్చేటప్పుడు ఒక దుమారము వేస్తుంది అందులోను ఇది భూములకు సంబంధించిన బిల్లు. ప్రజలనందరను సంతృప్తిపరచే విధముగా ఈ సంస్కరణను తీసుకొని రావాలని కోరుతున్నాను బంజరు భూముల సమస్య ఇంకా సమస్యగానే వుంది. వ్యవసాయదారులకు సంతృప్తికరముగా వుండేట్లు ఈ బంజర్ల సమస్యను పరిష్కారము చేయాలి మొత్తము మీద బడ్జెటు సంతృప్తి కరముగానే వుంది విమర్శ చేసేందుకవకాశములేదు. ఒకవేళ వున్నా స్థానిక విషయాలకు సంబంధించిన వాటిని గురించి, మాత్రమే. Public debt గురించి భయపడనక్కరలేదు. ఇటువంటి సంతృప్తికరమైన బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినందుకు ఆర్థికశాఖామాత్యులకు అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

*శ్రీ మౌలానా హాజీ :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బడ్జెటును నేను బలపరుస్తూ, మొత్తము మీద వారు ఈ బడ్జెటులో చూపిన అంకెలు అభివృద్ధికరముగా వున్నవి కనుక వారిని అభినందిస్తున్నాను ప్రజాపితావారు అనేకరకాలుగా విమర్శించారు ఇప్పటివరకు జరిగిన అభివృద్ధిని గురించి పొగడి వుంటే చాల బాగుంటుంది. అలా పొగడలేదు. లోపాలు లేక పోలేదు అయితే ఈ బడ్జెటు స్వరూపము గత సంవత్సరము మార్చి 27 వ తేదీన నేనిచ్చిన ఉపన్యాసానికి నిదర్శనముగా కనపడింది. దానికి తగినట్లుబడ్జెటు యొక్క అంచనా కూడ పెరిగింది శాశ్వతముగా పెరిగే అవకాశాలున్నవి. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు చాల వున్నవి అనేక ఖనిజాలతో కూడిన గనులున్నవి. అవి ప్రభుత్వానివే అయినా ప్రభుత్వ యాజమాన్యములో నడపడంలేదు. ఒక్క సిరిపూర్ నిల్వగృహము, పేపరు మిల్లు విషయములోనే సహాలు చేసి చెప్పగలను. దానిని కనుక ప్రభుత్వమే నడిపితే సంవత్సరం 1 కి 8 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయము పెరుగుతుంది. అయినా వాటికి పెట్టుబడి పెట్టిన యెడల ప్రజల మీద క్రొత్త పన్నులు వేయకుండా ఆదాయమును పెంచుకొనవచ్చు. తద్వారా 50 కోట్లు కాదు, యింకా 100 కోట్ల వరకు బడ్జెట్ పెంచు కొనే అవకాశముంటుంది. మన రాష్ట్రములో అక్షరము, ఇనుము, అల్లూరి మినియమ్, రాగి మొదలైన ఖనిజపు గనులున్నవి. వాటిని contract కు ఇచ్చి

contractors లాభపడే దానికంటె ప్రభుత్వమే స్వయముగా నిర్వహించినట్లయితే ఈ బడ్జెటు వివరీతముగా పెరుగుతుంది. సజల మీద పన్నులు వేయనక్కరలేదు. ఈ బడ్జెటు మొత్తము మీద దానిత్రామికులకు, వాణిజ్యులకు, వ్యవసాయదారులకు, అభివృద్ధిచెందిన వారికి ఇంకా అభివృద్ధిని కలుగ చేసే విధముగా వుంది. దానికి కూడ సంతోషించవలసివచ్చేది. దానికి తోడు ఈచాడు తిండికి, గుడ్డకు లేక మలమల మాడి చస్తన్న బీదప్రజానీకము గురించి ఆలోచించాలి. ఎంతమంది పస్తులుండి ఆకలితో రోజులు గడుపుతున్నారో ఆలోచించి దానిని నిర్మూలించడానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ బీదప్రజానీకానికి భారీపరిశ్రమలలో ఎక్కువ ప్రోత్సాహమిచ్చి ఎక్కువ డబ్బును కేటాయిస్తున్నామని. మన బడ్జెటులోని సగము భాగాన్ని అయినా బీద ప్రజానీకము అభివృద్ధికొరకు కేటాయిస్తే బాగుంటుంది. ఈ బీద ప్రజానీకము సంఖ్య నూటికి పాముపాము వుంది. ఇండియా ప్రభుత్వము కూడా అదే దృక్పథముతో వుందని, వారు కూడ అరకముగా చేయడానికి ఆలోచిస్తామని చెప్పారు. రాబోయే బడ్జెటులో నయినా బీద ప్రజానీకానికి తిండి గుడ్డ చేకూరేటట్లు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మద్రాసులో చేసిన మన చట్టాలు ఆంధ్రప్రాంతానికి వర్తిస్తవి. కాని అనాడు నైజాము ప్రత్యేకము స్టేటుగావుంది. ఈ Estate Abolition and Conversion Act మొదలై రవి ప్రాదరాజాద్ కు వర్తించవు. ప్రాదరాజాదు ప్రభుత్వము చేసిన చట్టాలు తెలంగాణాకు వర్తిస్తాయి. ఈనాడు మూడు ముక్కలై తెలంగాణా ముక్క ఒక్కటి ఆంధ్రలో కలిసింది. ఆంధ్రలో వున్న ఆ Estate Abolition Act and Conversion Actలు మొదలైనవి ఈ ప్రాంతానికి వర్తిస్తవో లేదో. అందు చేత దానికిగాను ప్రత్యేకమైన ఆస్తును చేయాలని అనుకొంటాను. అటువంటి Act చేసి estate గ్రామాలలోను, ఒమీందారీ గ్రామాలలోను వున్న రైతుల ఇబ్బందులను తీరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పంటలు లేకుండా, వ్యవసాయము లేకుండా వుండి, అభివృద్ధి చెందకుండా వున్న ప్రాంతాన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతమని అంతా అంటూవుంటారు. అటువంటి ప్రాంతాలలో తాగడానికి మంచినీళ్ళు కూడ లేవు అందుచేత అటువంటివి ఒక యూనిట్ గా తీసుకొని మొత్తము డబ్బులో 3 వ భాగము ఆ వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారికి కేటాయించి, తద్వారా ఆ ప్రాంతాలను అభివృద్ధిలోనికి తీసుకొని రావాలి. అటువంటివాటిని ఒక limit గా చేసి వాటికి priority ఇవ్వాలి. జిల్లా స్థాయిలో జరిగే పనులన్నిటికీ బ్లాకుల వారిగా డబ్బును కేటాయించాలి. ఆ డబ్బు ఆయా బ్లాకులలో ఖర్చు చెయ్యాలి. గత సంవత్సరము ఏమే అభివృద్ధిపనులు జరిగినాయి, ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయింది అనేవాటి వివరాలన్నీ మారుమూలలోని పల్లెటూళ్లవారికి కూడ తెలిసేటట్లు లెడ్జర్ లోని మాదిరి నియోజకవర్గమునకు ఒక పేజీ వేసి పుస్తక రూపములో రచించి బడ్జెటుతో ఆంధ్ర చేయుమని కోరాను. అలా ఆంధ్రచేయుని కొరత వుంది. ప్రతి పల్లెలోను కనపడే

నీళ్లు లేవు. కరువని చెప్పి ముఖ్యమంత్రి గారికి తెటరు వాళిశాను రెవెన్యూశాఖ వారికి పంపించామని అన్నారు. మేము ఇక్కడకు స్వయంముగా వచ్చాము కావట్టి బట్లుగా వారి ఆశయాలను, అభివృద్ధి పనులను గురించి ఒక పుస్తకము తెచ్చారు (ఆ పుస్తకం) నియోజకవర్గంవారీగా విడివిడి చేజిలలో ప్రకటించి ఈ demands ను బలపరచడానికి ముందే అందచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆహారపదార్థములను ఈనాడు బీద ప్రజానీకముకొనే పరిస్థితులలో వున్నారా? ఈరోజున వారి ఏమిటి? మనము శుభ్రముగా తిని ఇక్కడ కూర్చున్నాము. వారు ఏ రకముగా ఈపూట పస్తులున్నారు, రాత్రికి యెంతమంది పస్తున్నారు అనేది గుర్తించాలి. అలా గుర్తించినాడే ప్రభుత్వానికి బలము చేపూరుతుంది. లేక పోతే ఓడిస్తుందని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. గుర్తించవలసిన సమయమూ సన్నపపుతున్నా మన రాష్ట్రం బడ్జెటు లోటు అంటే ఆకర్షణముగా వుంటుంది. మనము స్వరాజ్యమును పొంది 12 సంవత్సరములయింది. ఈ 12 సంవత్సరముల నుంచి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పొగాకుమీద tax అని, duty అని రెండూ కట్టాము. బీహారు రాష్ట్రము లోటు రాష్ట్రముని గుర్తించి జనపనారమీద dutyని మన్నించింది. ఈ 12 సంవత్సరములలోను మన రాష్ట్రము నుంచి కేంద్రప్రభుత్వమునకు రు. 200/- కోట్లు పోయివుంటుంది. అది ఏ రక్షణ క్రింద ఖర్చు పెట్టలేదు. అటువంటి పరిస్థితి ఎప్పటికీ రాదు. అటువంటి పరిస్థితి వచ్చినపుడు ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో పాటు మన ప్రభుత్వము కూడ చెల్లించడానికి సిద్ధముగా వుంది. కనుక ఆ డబ్బును మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి యుండే ఖాతాలో చెల్లు చేసుకోమని ఇండియా ప్రభుత్వాన్ని మన ప్రభుత్వము కోరాలి. బీహారు రాష్ట్రాన్ని గుర్తించి నట్లుగానే మన రాష్ట్రాన్ని కూడ గుర్తించి ఈ పొగాకుమీద duty ని మన్నించమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరి, మన ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చేయాలి. నా నియోజకవర్గము గురించి గత సంవత్సరము 21 వ తేదీన చెప్పాను. ఆర్థికమంత్రిగారు “ఇదిగో రెండు స్కీములు. ఒక్కొక్కటి రెండు లక్షలతో కూడిన స్కీమును మీ నియోజకవర్గములో అమలు జరుపుతున్నాము. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు చెప్పారు”ని అన్నారు. ఏ స్కీము అమలు జరుపలేదు నా నియోజకవర్గములో ఏమి చేశారో పుస్తకముగా నాకిస్తే సంతోషించి వుండేవాణ్ణి. ప్రపంచ శాంతిదూత అయిన జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు కూడ ఉదయగిరి ప్రాంతము వెనుకబడిన ప్రాంతమని గుర్తించినట్లు 15 జనవరి 1955 న వెంట ఉన్న రాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు జాబు చాశారు. ఆ జాబు నావద్ద వుంది. పూర్వపు ముఖ్యమంత్రిగారిని మా ప్రాంతానికి వచ్చి దర్శించమంటే రాలేదు. ఏ మంత్రిగారు మా ప్రాంతాన్ని దర్శించకుండానే వున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఇప్పుడు అక్కడ కరువు ఏర్పడింది. తాగిగడానికి మంచి

186 25th February, 1960

*General Discussion on the
Budget for the year 1960-61*

“ఇదిగో ఇది ఖర్చు పెట్టి ఈ రోడ్లు వేయిస్తున్నాము— ఈ చెరువులు, బావులు తీర్చివేస్తున్నాము” అని చెప్పితే బాగుంటుంది. పాత rules ను అనుసరించే ఇప్పుడు వ్యవహారము చేయడం జరుగుతోంది. స్లోడౌన్ పాలసిగా పాత rules ప్రకారముగానే slow down policy అని చెప్పి కాగితాలను క్రిందికి, పైకి పంపుతున్నారు మన ప్రాజెక్టులు పాత రూల్స్ ప్రకారము అమలు జరిపితే సఫలము కాలేదు. క్రిందకు తగ్గివరచలేవు కాబట్టి rules ను మార్చాలి మన ఆర్థికమంత్రిగారు చాల నిపుణులు. Law తెలిసినవారు. వారు బీద ప్రజానీకానికి తిండి, గుడ్డ్ చేబూరుస్తారని అశిస్తూ ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు అధ్యక్షుల వారికి నా హృదయపూర్వక సమస్కారములు చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

ఔంపారరీ ఛైర్మన్ (శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంతమ్మ):— ఈరోజు సమావేశము ఇంతటితో ముగిసింది రేపు ఉదయము 9 గంటలకు meet అవుదాము. ఎల్లుండి నుండి గం. 8—90 కి అసెంబ్లీ వుంటుంది రేపటికి అప్పుడే నోటీసులు పోయినవి కాబట్టి రేపు మాత్రము 9 గంటలకే meeting వుంటుంది.

The House then adjourned till Nine of the Clock on Friday, the 26th February, 1960.